

РОБЪРТ БЛОХ

ПСИХО II

Част 2 от „Психо“

Превод от английски: Ралица Ботева, Таня Царвуланова, 1993

chitanka.info

ЕДНО

Норман Бейтс се взираше навън през прозореца на библиотеката, като се мъчеше да не вижда решетките.

Просто не биваше да им обръща внимание, това беше номерът. Незнанието носи блаженство. Но не успяваше да постигне това блаженство и номерата не минаваха тук, зад решетките на Щатската болница. Едно време я наричаха Щатски приют за душевноболни с криминални прояви; сега живеем в по-просветено време и вече не я наричат така. Но решетките все още си бяха по прозорците, а той все още беше вътре, загледан навън.

Не каменните стени правят затвора, нито решетките — клетка. Това го беше казал поетът Ричард Лъвлейс^[1] още през седемнайсети век, много отдавна. И Норман от отдавна седеше тук — не чак от триста години, но на него му се струваше, че е поне цял век.

И все пак, ако трябваше да е тук, библиотеката беше вероятно най-доброто място, а задълженията му като библиотекар бяха доста леки. Много малка част от пациентите се интересуваха от книги и той разполагаше с много време да чете, необезпокояван от никого. Ето така се беше срещнал с Ричард Лъвлейс и всички останали: както си седеше тук всред тишината и хладкия полумрак на библиотеката, ден след ден. Даже му бяха дали и собствено бюро, за да покажат, че му имат доверие, че той може да поема отговорност.

Норман им беше благодарен за това. Но в дни като днешния, когато навън грееше слънце и птиците пееха извън решетките на неговия прозорец, той разбираше, че Лъвлейс е лъжец. Птиците бяха свободни, а Норман беше затворен в клетка.

Не беше споделял това с доктор Клейборн, защото не искаше да го притеснява, но не можеше да не се чувства по този начин. Всичко това бе толкова нечестно, несправедливо.

Каквото и да се беше случило, за да го докарат тук — каквото и да му бяха казали, че се е случило, ако изобщо казваха истината — бе станало много отдавна. Много отдавна в друга страна, а момичето

беше мъртво. Сега той знаеше, че е Норман Бейтс, а не майка си. Вече не беше луд.

Разбира се, за никого в наше време не може да се каже, че е луд. Никой, каквото и да е направил, не е маниак, а само душевноболен. Но чия ли психика би останала незасегната, ако затворят човека в клетка заедно с група лунатици? Клейборн не ги наричаше така, но Норман добре знаеше кой е луд и кой не. През всичките тези години се бе нагледал на луди. Едно време им викаха смахнати. Но сега телевизията имаше последната дума — чалнати, кукувци, шантави, на които им е мръднала чивията. Какво разправяше онзи комик по телевизията, че не трябвало да се играе с пълно тесте карти?

Е, неговото тесте беше пълно, макар че всички козове бяха срещу него. Освен това той не възприемаше тази шеговита терминология, с която хората си служат, когато говорят за сериозно заболяване. Интересно защо всеки се опитва да прикрива истината с безсмислени думи. Същото е и с жаргонните изрази за смъртта: опънал петалата, пукнал, гушнал букета, хвърлил топа. С лекомислие се опитват да пропъдят смразяващия страх.

Какво значение имат думите? *С камъни и тояги трошат кости, но думите не ще ме наранят.* Още един цитат, но този път не от Ричард Лъвлейс. Майка му често повтаряше тези думи още когато Норман беше съвсем малък. Но сега мама беше мъртва, а той още беше жив. Жив и затворен в клетка. Фактът, че знаеше това и че възприемаше тази истина, доказваше, че е нормален.

Ако едно време те знаеха това, щяха да го съдят за убийство, щяха да докажат, че е виновен и да го затворят с определена присъда. След няколко години щеше да излезе от затвора, най-много седем или осем. Вместо това те го обявиха за психопат, но той не беше такъв; те бяха лудите, щом можеха до живот да затворят един болен човек и да позволяват на убийците да се разхождат на свобода.

Норман се изправи и отиде до прозореца. Когато плътно се приближаваше до него, решетките вече не ограничаваха ползрението му. Сега гледаше надолу към двора, окъпан в ярката слънчева светлина на пролетния неделен следобед. Сега птичите песни се чуваха по-ясно, успокояваха го, бяха сякаш по-мелодични. Слънце и песен в хармония, небесната музика.

Когато за пръв път прекрачи този праг нямаше нито слънце, нито песни — само непрогледен мрак и писък. Мракът беше вътре в него, начин да избяга и да се скрие от действителността, а писъците бяха гласовете на демони, които го търсеха, за да го обвиняват и заплашват. Но доктор Клейборн бе намерил начин да стигне до него въпреки мрака и беше прогонил демоните. Неговият глас — гласът на разума — беше заглушил писъците. На Норман му трябваше доста време, докато се осмели да излезе от тъмното си скривалище и да се вслуша в гласа на разума, в гласа, който го убеждаваше, че той не е собствената си майка, а е (как му казваха?) собственото си аз. Човек, който е навредил на други хора, но никога умишлено. Следователно, нямаше място нито за обвинения, нито за вина. Да разбере това означаваше да бъде излекуван, като приеме това за единствено средство за лечение.

И наистина беше излекуван. Не му слагаха усмирителна риза, не живееше в стая с меко облицовани стени, не му даваха успокоителни. В качеството си на библиотекар, той имаше достъп до книгите, към които винаги бе имал слабост, а телевизията представляваше още един прозорец към света, прозорец без решетки. Изобщо тук водеше спокоен живот. Освен това бе привикнал към самотата.

Но в дни като днешния той усещаше, че общуването с други хора му липсва. Истински хора от плът и кръв, а не литературни герои или образи от телевизионния екран. С изключение на доктор Клейборн, останалите лекари, сестрите и санитарите за него бяха мимолетни присъствия. А сега, след като бе изпълнил задачата си, доктор Клейборн прекарваше по-голямата част от времето си с други пациенти.

Норман не можеше да постъпи така. След като вече беше самият себе си, не можеше да общува с лудите. Тяхното мърморене, гримасничене и гротескно кривене внасяше смут в душата му и затова той предпочиташе самотата пред тяхната компания. Това беше единственото, което Клейборн не бе успял да промени, макар че, несъмнено, бе положил много усилия. Именно доктор Клейборн беше настоял Норман да участва в любителските театрални представления, организирани в приюта, и за известно време на Норман му беше интересно. Поне се чувстваше в безопасност на сцената, където светлините на рампата го отделяха от публиката. Там горе всичко зависеше от него, по негова воля те се смееха или плачеха. Изпълни се

с най-голям трепет, когато му дадоха главната роля в „Лелята на Чарли“. Беше облечен в женски дрехи и играеше толкова добре, че всички аплодираха шумно появата му на сцената. Но през цялото време съзнаваше, че всичко това е само представление, преструвка, че всичко е на ужим.

Тъкмо това му каза доктор Клейборн след представлението и едва тогава Норман разбра, че всичко е било обмислено предварително, съзнателна проверка на способността му да се държи правилно. *Имаш всички основания да се гордееш с постижението си,* беше казал Клейборн.

Но имаше нещо, което Клейборн не бе разбрал, а и Норман не му го каза. Към края на пиесата за миг изпита страх, тъкмо преди разкритието, че героят му е предрешен. Мигът, в който Норман, кокетно отметнал букли, с развети поли и престорена усмивка, се загуби в ролята си. Мигът, в който той наистина беше лелята на Чарли — само дете ветрилото, което държеше в ръце вече не бе ветрило, а нож. А лелята на Чарли се превърна в жена от плът и кръв, само че по-възрастна, като мама.

Дали бе изпитал страх... или пък бе прозрял истината?

Норман не знаеше. И не искаше да знае. Просто искаше винаги да зареже аматьорските представления.

Сега, докато се взираше през прозореца, забеляза, че слънцето бързо се скрива зад облаци, кълбести буреносни облаци, които се трупаха на хоризонта, а дърветата, които ограждаха паркинга пред болницата, потрепериха пред надигащата се вихрушка. Чуруликането замлъкна и бе заместено от шума на пърхащи криле, когато птиците напуснаха разлюлените клони и се изгубиха в притъмнялото небе. Но не облаците уплашиха птиците. Те отлетяха, защото долу в паркинга започнаха да пристигат коли, които постепенно го запълваха. От колите се измъкваха хора и се упътваха към входа на болницата, както винаги в неделя следобед в часовете за свиждане.

О, мамче, я виж онзи смешен чичко!

Шит, Младши, така не се говори! Нали помниш какво ти казах? Не бива да храниш лудите.

Норман тръсна глава. Не беше редно да мисли подобни неща. Тези хора бяха приятели и роднини на болните и идваха тук загрижени и с желание да помогнат.

Но не на него.

Преди години бяха идвали репортери, но доктор Клейборн не му разреши да се срещне с тях дори и след като бе дошъл на себе си. Сега вече не идваше никой.

Повечето от познатите му от онова време бяха мъртви. Мама, мис Крейн и онзи детектив, Арбогаст. Сега той беше сам на света и можеше единствено да наблюдава пристигащите непознати. Няколко мъже, няколко деца, но повечето бяха жени. Съпруги, любими, сестри, майки, които носеха на болните подаръци, израз на любов.

Норман ги гледаше навъсено. Тези хора не означаваха нищо за него, с нищо не му помагаша. Само дете плашеха птиците. А това беше жестоко, защото той обичаше птиците. Дори и онези, които преди години беше натъпкал и закрепил на стената, когато се занимаваше с препариране. Това не беше просто хоби, той наистина ги обичаше и ги разбираше. Свети Франциск Асизки.

Странно. Какво го бе накарало да мисли за тези неща?

Пак погледна надолу и си отговори. Двете големи птици на паркинга, които се отдалечаваха от един фургон, спрян до главния вход на болницата. Като присви очи, той дори успя да разчете надписа отстрани на фургона: *Свещен орден на сестрите на милосърдието*.

Сега птиците бяха точно под него. Два черно-бели пингвина, които се клатушкаха по алеята към входа на сградата. Представи си, че са дошли тук чак от Южния полюс, само за да го видят.

Не, що за налудничава идея.

А той вече не беше луд.

[1] Ричард Лъвлейс (1618–1658) — англ. поет. Из поемата „На Алтея от затвора“. — Б.пр. ↑

ДВЕ

Пингвините влязоха в болницата и се приближиха към регистратурата във фойето. По-ниският, този с очилата, който вървеше по-напред, беше сестра Кюпъртайн, а по-високият и по-млад пингвин беше сестра Барбара.

Сестра Барбара не се смяташе за пингвин. Всъщност в момента изобщо не мислеше за себе си. Всичките ѝ мисли бяха насочени към хората тук, към горките нещастни хора.

Те бяха именно това и тя не биваше да го забравя: не пациенти с психически отклонения, а преди всичко хора като нея самата. Това бе едно от нещата, на които се наблягаше в часовете по психология, а положително беше и основен принцип на религиозното възпитание. *Там по милост Божия отивам аз.* А щом Божията милост я бе довела тук при тях, то тя трябва да им донесе Неговото слово и Неговото успокоение.

Но сестра Барбара трябваше да признае, че самата тя в момента не беше съвсем спокойна. Все пак тя беше още нова в Ордена и досега не беше ходила на благотворителна мисия, да не говорим за мисия в приют за душевноболни.

Всъщност сестра Кюпъртайн предложи да дойдат двете и то по съвсем понятна причина; тя не можеше да шофира. Години наред бе идвала тук по веднъж в месеца заедно със сестра Лорета, но сега сестра Лорета беше болна от грип. Горкичката, беше толкова дребна и болнава, дано Бог помогне за бързото ѝ оздравяване.

Сестра Барбара попита броелицата си и мислено Му благодари за собствената си издръжливост. Едно време мама все ѝ повтаряше, че била едро и здраво момиче. *Такова едро и здраво момиче като теб едва ли ще срещне трудности да си намери свестен съпруг, след като си отида от този свят.* Но мама беше прекалено пристрастна. Едрото здраво момиче беше просто една мъжкарана. В лицето и фигурата и даже в маниерите ѝ нямаше и следа от женственост, която да привлече който и да е мъж, без значение дали има почтени или непристойни

намерения. И така, след като мама почина, тя остана съвсем сама, до пристигането на онова предложение. И тогава, неочаквано, пред нея се откри някаква възможност. Тя прие предложението, стана послушница, намери призванието си. И беше благодарна на Бога за това.

И слава богу, че сега сестра Кюпъртайн с такава увереност поздрави сестрата на регистратурата и я представи, докато чакаха главния лекар да излезе от кабинета си в края на коридора. Той скоро се появи, облечен с лека връхна дреха и понесъл в лявата си ръка малка пътна чанта.

Доктор Стайнър беше нисък плешив човек, но лицето му бе обрамчено от гъсти бакенбарди, за да компенсират голотата на черепа му и имаше внушително шкембе, което да отвлича вниманието от ниския му ръст. Но коя беше сестра Барбара, че да го съди или да отгатва мотивите му? Вече не специализираше психология; беше напуснала колежа през последната си година, когато мама почина, а сега трябва завинаги да забрави интелектуалните си амбиции.

Всъщност доктор Стайнър се оказа доста приятен човек. Като професионалист, той очевидно бе усетил сковаността ѝ и всячески се опитваше да я успокои.

Но не той, а другият лекар, който също излезе от кабинета на Стайнър и се присъедини към тях, успя да постигне това. Щом го видя, сестра Барбара усети, че ѝ олекна.

— Нали се познавате с доктор Клейборн? — обърна се Стайнър към сестра Кюпъртайн и тя потвърди с кимване.

— А това е сестра Барбара. — Сега Стайнър говореше на нея и сочеше към високия къдрокос млад мъж. — Сестро, запознайте се с моя млад колега, доктор Клейборн.

Високият мъж протегна ръка. Дланта му беше топла, също като усмивката му.

— Доктор Клейборн е явление, което не се среща често — добави Стайнър — истински психиатър, въпреки че не е евреин.

— Забравяте Юнг^[1] — каза с усмивка Клейборн.

— Много неща забравям. — Стайнър погледна стенния часовник над регистратурата и усмивката му изчезна. — Сега трябваше да съм на половината път до летището.

Той се обърна към тях и прехвърли пътната чанта в дясната си ръка.

— А сега ще ви помоля да ме извините — каза той. — Утре сутрин имам насрочено съвещание с щатската комисия, а единственият полет оттук до утре на обяд е този в четири и половина. Затова, с ваше позволение, ще ви оставя с доктор Клейборн. Когато ме няма, той отговаря тук.

— Разбира се. — Сестра Кюпъртайн поривисто кимна. — Вървете.

Като хвърли поглед към по-младия мъж, Стайнър се упъти към изхода. Доктор Клейборн тръгна с него и при вратата двамата се спряха за момент. Стайнър бързо заговори на колегата си, понижил глас. После му кимна и излезе.

Доктор Клейборн се обърна и се върна при монахините.

— Съжалявам, че ви накарах да чакате.

— Не се извинявайте. — Гласът на сестра Кюпъртайн бе сърдечен, но сестра Барбара забеляза внезапно появилата се бръчка между веждите ѝ, скрита зад тежките рамки на очилата ѝ с дебели стъкла. — Може би е по-добре да отложим посещението си за другия път. Сигурно и без нас си имате достатъчно грижи тук.

— Няма проблеми. — Доктор Клейборн бръкна в джоба на сакото си и измъкна малък тефтер. — Ето списъка на пациентите, за които сте говорили по телефона. — Той откъсна най-горния лист и го подаде на възрастната жена.

Бръчката между веждите изчезна, докато четеше имената, написани върху белия правоъгълник.

— Тъкър, Хофман и Шоу ги познавам — рече тя. — А кой е този Зандер?

— Той постъпи наскоро. Временната му диагноза е инволютивна меланхолия.

— Каквото и да означава това. — В гласа на сестра Кюпъртайн се долавяха остри нотки и бръчката пак се появи.

Преди да се усети, сестра Барбара чу собствения си глас.

— Остра депресия — започна тя, — чувство за вина, потиснатост, силна самовглъбеност.

Усети върху себе си втренчения поглед на доктор Клейборн и се запъна.

Другата жена се усмихна и обясни.

— Сестра Барбара е учила психология в колежа.

— Бих казал, че се е справила доста добре.

Сестра Барбара усети, че се изчервява.

— Всъщност не... просто винаги съм се интересувала от хората... от това, което им се случва... и предизвиква толкова много проблеми...

— За които има толкова малко решения. — Клейборн кимна. — Ето затова съм тук.

Сестра Кюпъртайн сви устни и на младата жена ѝ се прииска изобщо да не бе отваряла уста. Не биваше така да се изтъква. Запита се дали доктор Клейборн разбира езика на жестовете. Нямахше значение, защото в този момент сестра Кюпъртайн заговори.

— А сега чуите защо аз съм тук — рече тя. — Може би не разбирам много от психология, но понякога си мисля, че няколко добри думи могат да свършат повече работа, отколкото всичките тези надути приказки.

— Точно така. — Усмивката на доктор Клейборн изглади бръчката между веждите ѝ. — Оценявам това и съм убеден, че пациентите ни го оценяват още по-добре. Понякога един посетител, който ги свързва с външния свят, може да стори повече за да повдигне духа им само за няколко часа, отколкото постигаме ние за цели месеци лечение. Именно затова бих искал да видите мистър Зандер, след като приключите с редовните си посещения за днес. Доколкото разбрах, той няма живи роднини. Ако искате, мога да ви предоставя и историята на заболяването.

— Не е необходимо. — Сестра Кюпъртайн отново се усмихна, възвърнала самоуверения си вид. — Просто ще си поговорим и той всичко ще ми разкаже. Как да го намеря?

— Стая четиристотин и осемнайсет, точно срещу стаята на Тъкър — отвърна доктор Клейборн. — Кажете на сестрата на четвъртия етаж да ви отвори стаята.

— Благодаря ви. — Сестра Кюпъртайн се обърна. — Хайде, сестро.

Сестра Барбара се поколеба. Много добре знаеше какво ѝ се иска да каже; беше го репетирала наум през целия път насам. Но дали да рискува да обиди отново сестра Кюпъртайн?

Сега или никога.

— Ще имате ли нещо против да остана тук с доктор Клейборн? Бих искала да го попитам някои неща във връзка с методите за лечение...

Ето я пак предупредителната бръчка.

Сестра Кюпъртайн бързо се намеси.

— Наистина не бива да пречим повече. Може би по-късно, когато той се поосвободи.

— Моля ви — рече доктор Клейборн и поклати глава. — По време на часовете за свиждане сме свободни от други ангажименти. С ваше позволение, с удоволствие ще отговоря на въпросите на сестрата.

— Много мило от ваша страна — рече сестра Кюпъртайн, — но сигурен ли сте...

— Ще ми бъде много приятно — увери я доктор Клейборн. — Не се безпокойте. Ако тя не ви намери горе по стайте, може да се срещнете пак тук, във фойето в пет часа.

— Добре. — Сестра Кюпъртайн се обърна да върви, но преди това очите зад силните диоптри проблеснаха към придружителката ѝ. *След срещата ни в пет те очаква подробна лекция на тема твоят дълг и подчинението на висшестоящите.*

Сестра Барбара за миг се поколеба, но после гласът на доктор Клейборн сложи край на нерешителността ѝ.

— Какво предпочитате, сестро, първо да ви разведа из болницата или веднага да се заловим за работа?

— Работа ли?

— Нарушавате правилата — усмихна се широко доктор Клейборн. — Само квалифицираният психиатър има право да отговаря на въпроса с въпрос.

— Съжалявам. — Сестра Барбара проследи с поглед възрастната жена, докато се качи в един от асансьорите на края на коридора, и се обърна към него, като се усмихна от облекчение.

— Недейте. Просто ми задайте въпроса, който премълчавахте през цялото време.

— Откъде разбрахте?

— Просто направих правилно предположение. — Той се усмихна още по-широко. — Това е още едно предимство на опитния психиатър. — Той махна с ръка. — Хайде, задайте въпроса си.

Сестра Барбара пак се поколеба за миг. Дали да попита? Редно ли е? Пое си дълбоко дъх.

— Имате ли пациент на име Норман Бейтс?

— Значи сте чували за него? — Усмивката угасна. — За щастие, повечето хора вече не си спомнят или изобщо не знаят за него.

— За щастие ли?

— Не го приемайте буквално. Това е просто начин на изразяване. — Доктор Клейборн сви рамене. — Не, честно казано, Норман е много специален случай в книгата ми. И това не е просто начин на изразяване.

— Значи сте написали книга за него?

— Някой ден смятам да го направя. Събирам материал за нея още откакто поех лечението му от доктор Стайнър.

Сега вече бяха напуснали фоайето и доктор Клейборн я поведе по десния коридор, без да престават да разговарят. Докато минаваха покрай една от залите за посетители тя надзърна през остъклената врата и видя едно семейство — майка, баща и момче, което още нямаше двайсет години, вероятно братът — събрани около русо младо момиче, седнало в инвалиден стол. Момичето седеше спокойно, извърнала усмихнатото си бледо лице към посетителите, които бърбеха за незначителни неща, за да я развлекат и съвсем спокойно можеше да мине за оздравяваща пациентка в най-обикновена болница. Но това не беше обикновена болница, напомни си сестра Барбара, и зад това бледо усмихнато лице се криеше една мрачна тайна, която нямаше нищо общо със смеха.

Тя пропъди тези мисли и когато отминаха залата, пак се обърна към доктор Клейборн.

— Какво лечение прилагате? Електрошокова терапия ли?

— Не — поклати глава доктор Клейборн. — Такава беше препоръката на Стайнър, когато аз се зах с случая. Но аз бях на друго мнение. Каква полза от това, щом пациентът е пасивен почти до степен на кататония^[2]? Проблемът беше да премахна празнината в съзнанието на Норман, а не да увеличи изолацията му.

— Тогава сте открили други начини, за да го излекувате.

— Норман не е излекуван. Нито в клиничния, нито даже в юридическия смисъл на думата. Но успяхме да се отървем от симптомите. Използвахме припомняне чрез хипноза, без

наркосинтезис и без да бързаме. Избрахме най-простия и бавен метод, нещо като игра на въпроси и отговори. Разбира се, през последните години научихме много за проблемите за разделяне на аза и за дисоциативната реакция.

— Доколкото разбирам от думите ви, Норман вече не смята, че е собствената си майка.

— Норман си е Норман. И мисля, че и той се възприема по този начин. Ако си спомняте, когато личността на майката е станала доминираща, той е извършил убийства като травестит. Сега той знае това, макар и да не си спомня наистина подобни епизоди. Под влияние на хипнозата фактите изплуваха на повърхността и след сеансите ние ги обсъждахме. Но той никога няма да си ги спомни в пълния смисъл на думата. Просто вече не отрича действителността. Преживя един вид катарзис.

— Но без да отреагира.

— Точно така. — Доктор Клейборн я изгледа внимателно. — Явно добре сте си учили уроците.

Сестра Барбара кимна.

— Каква е прогнозата ви?

— Вече ви казах. Прекратихме интензивното лечение — вече не очакваме големи промени. Но сега той живее тук без да му налагаме ограничения и без да му даваме успокоителни. Разбира се, не го пускаме да се разхожда навън из двора. Направих го отговорник на тукашната библиотека. По този начин той разполага с някаква степен на свобода, съчетана с известна отговорност. По-голямата част от времето си прекарва в четене.

— Изглежда, че е доста самотен.

— Да, давам си сметка за това. Но едва ли можем да направим повече за него. Той няма роднини, нито близки приятели. А напоследък сме доста претоварени с работа, има много нови пациенти и не съм имал възможност да прекарвам достатъчно време с него и да разговаряме.

Сестра Барбара посегна към броеницата си и пак си пое дълбоко дъх.

— Мога ли да го видя?

Доктор Клейборн рязко спря и се взря в нея.

— Защо?

Тя направи усилие да отвърне на погледа му.

— Самият вие казвате, че е самотен. Това не е ли достатъчно основателна причина?

Той поклати глава.

— Повярвайте ми, напълно разбирам състраданието ви...

— Не го правя като религиозно задължение. Това е наше призвание, причината, поради която сестра Кюпъртайн и аз сме тук. Да помогнем на безпомощните, да се сприятелим със самотниците.

— А може би и да ги спечелите за вашата вяра?

— Какво имате против религията?

— Моите убеждения са без значение — каза той и сви рамене. — Но не мога да поема риска някой от пациентите ми да се разстрои.

— Пациенти? — Сега думите ѝ рукнаха, без да се замисля. — Ако самият вие изпитвахте и капка съчувствие, нямаше да възприемете Норман Бейтс просто като пациент! Той е човешко същество... нещастно, самотно, объркано човешко същество. Той дори не разбира защо е затворен тук. Единственото, което знае, е, че никой не го е грижа за него.

— Мен ме е грижа.

— Нима? Тогава дайте му възможност да разбере, че и друг го е грижа.

— Добре — каза доктор Клейборн с лека въздишка. — Ще ви заведе при него.

— Благодаря ви. — След малко поеха по друг страничен коридор и тя каза по-меко: — Докторе...

— Какво има?

— Съжалявам, че така се нахвърлих върху вас.

— Недейте. — И неговият глас сега звучеше по-меко и тук, в полумрака на коридора, той изведнъж ѝ се стори изтощен и изпит. — Понякога помага някой да те нахока. Раздвижва адреналина.

Той се усмихна и спря, когато стигнаха до двойната врата в дъното на коридора.

— Пристигнахме. Това е библиотеката.

Сестра Барбара за трети път през този ден си пое дълбоко дъх, или поне се опита. Въздухът беше влажен, тежък, абсолютно неподвижен и все пак се долавяше някакво движение — някакъв туптящ, пулсиращ ритъм, толкова силен, че за миг тя усети, че ѝ се мае

главата. Без да иска, ръката ѝ потърси зърната на броеницата и тогава откри откъде идеше това усещане. Сърцето ѝ препускаше като лудо.

— Добре ли сте? — запита доктор Клейборн и я изгледа.

— Разбира се.

Дълбоко в себе си сестра Барбара изобщо не изпитваше подобна увереност. Защо беше настоявала толкова? Наистина ли беше водена от съчувствие, или просто от глупава гордост — гордостта, която предхожда падението?

— Няма защо да се тревожите — рече доктор Клейборн. — Ще дойда с вас.

Туптенето отслабна.

Доктор Клейборн се обърна и вратата се отвори.

И тогава се озоваха в паяжината.

Точно така, помисли си тя — рафтовете с книги, които започваха радиално от центъра на помещението, приличаха на нишките на паяжина.

Тръгнаха по един от коридорите, ограден от двете страни с лавици и стигнаха до откритото пространство, където лавиците свършваха. Тук, осветен от мъждивата единствена лампа на бюрото, беше центърът на паяжината.

А от бюрото се изправи фигурата на паяка. Сърцето ѝ пак запрепуска. Затова гласът на доктор Клейборн прозвуча слаб и далечен.

— Сестра Барбара... Запознайте се с Норман Бейтс.

[1] Карл Густав Юнг — швейцарски психиатър и психолог. — Б.пр. ↑

[2] Патологичен синдром (особ. при шизофрения) — вцепеняване на мускулите и съзнанието. — Б.пр. ↑

ТРИ

Когато Норман видя пингвина да влиза в стаята, за миг си помисли, че може би в крайна сметка наистина е луд.

Но този момент отмина. Сестра Барбара не беше птица, а доктор Клейборн не беше дошъл тук, за да разговарят за неговата нормалност или ненормалност. Посещението им беше чисто светско.

Значи идват на гости. Как би трябвало да се държи домакинът към гостите си в приют за душевноболни?

— Седнете, моля.

Естествено, че това трябваше да каже. Но щом те се настаниха от другата страна на масата, настъпи неловко мълчание. Ненадейно и за голяма своя изненада, Норман разбра, че гостите му се чувстваха неловко; и те като него не знаеха как да започнат разговора.

Разбира се, спасителната тема за времето винаги е на разположение. Норман хвърли поглед през прозореца.

— Как бързо се скри слънцето! Май отива на дъжд.

— Съвсем нормално е през пролетта... винаги е така променливо — отвърна доктор Клейборн, но монахинята нищо не каза.

Край на темата за времето. Може би тя все пак наистина е пингвин. За какво си говорите с приятелчетата ти там, на Южния полюс?

Сестра Барбара погледна крадешком към разтворената книга на бюрото.

— Надявам се, че не сме ви прекъснали.

— Ни най-малко. Просто да минава времето. — Норман затвори книгата и я остави настрана.

— Мога ли да попитам какво четяхте?

— Биографията на Морено.

— Румънският психолог? — Въпросът на сестра Барбара накара Норман да я погледне сепнато.

— Значи сте чували за него?

— Ами да. Мисля, че той беше първият, който приложи метода психодрама^[1].

Значи тя наистина не е пингвин. Той ѝ се усмихна и кимна.

— Точно така. Разбира се, сега този метод е безнадеждно остарял.

— Норман е прав — бързо се намеси доктор Клейборн. — Общо взето, вече не прилагаме този метод на групова терапия. Макар че все още насърчаваме пациентите си да дават словесен израз на неща, нарисувани от въображението им.

— И то до степен, че ги качвате на сцената и им разрешавате да се правят на глупаци — допълни Норман.

— Това е стара история. — Доктор Клейборн се усмихваше, но Норман усети, че е загрижен. — Аз все пак мисля, че ти игра прекрасно и съжалявам, че не остана в групата.

Сестра Барбара изглеждаше объркана.

— Боя се, че не разбирам за какво говорите.

— Става дума за аматьорските театрални представления, които правим тук — обясни ѝ Норман. — Подозирам, че те са приносят на доктор Клейборн към теориите на Морено. Така или иначе, той успя да ме придума да взема една роля, от която нищо не излезе. — Той се наведе напред. — Откъде...?

— Извинете.

Прекъснаха го ненадейно и Норман се намръщи. В стаята бе влязъл Отис, новият санитар от третия етаж. Той се приближи към доктор Клейборн, който вдигна поглед.

— Какво има, Отис?

— Междуградски разговор за доктор Стайнър.

— Доктор Стайнър е извън града. Ще се върне чак във вторник сутринта.

— И аз това му казах. Но човекът иска да говори с вас. Казва, че е много важно.

— Всички така казват — въздъхна докторът. — Каза ли си името?

— Някой си мистър Дрискол.

— Не познавам такъв.

— Казва, че бил продуцент в някаква киностудия в Холивуд. Оттам се обажда.

— Добре, ще дойда — въздъхна Клейборн и бутна назад стола си. Стана и се усмихна на сестра Барбара. — Може би иска да филмира някоя от нашите психодрами. — Той се приближи до монахинята, за да ѝ помогне да стане. — Съжалявам, че трябва да прекратим срещата.

— Нима? — обади се сестра Барбара. — Не може ли да почакам тук, докато дойдете?

Норман усети, че нервите му пак се изопват. Нещо му подсказваше да не се намесва и той заповтаря наум: *Дано да остане. Искам да поговоря с нея.*

— Щом искате.

Доктор Клейборн тръгна след Отис покрай лавицата с книги. На вратата се спря и се обърна назад.

— Няма да се бавя — каза той.

Сестра Барбара се усмихна, докато Норман не изпускате от очи двамата мъже. Доктор Клейборн шепнеше нещо на Отис, който кимна и го последва навън в коридора. За миг Норман видя сенките им по стената на коридора. После едната сянка изчезна, а другата остана. Отис бе останал на пост пред вратата.

Вниманието му бе привлечено от слабо потракване. Монахинята въртеше в ръце броеницата си. *Изглежда това я кара да се чувства по-сигурна*, каза си той. *Но нали тя сама поиска да остане? Защо ли?* Той се наведе напред.

— Откъде знаете за психодрамата, сестро?

— От един курс в колежа. — Гласът ѝ беше тих, но все пак заглуши потракването на зърната.

— Разбирам. — Сега и Норман заговори по-тихо. — И оттам ли научихте за мен?

Потракването престана. Сега тя го слушаше съвсем внимателно. Беше успял да вземе нещата в свои ръце. За пръв път от години той водеше, той контролираше ситуацията. Какво чудесно усещане да можеш да се облегнеш назад и да гледаш как другият, а не ти, се поти от смущение! Тази едра, кокалеста и непохватна жена, която се е предрешила като пингвин.

Той внезапно усети, че се пита какво има под строгите ѝ одежди, какво е тялото, което те прикриваха. Топла пулсираща плът. Той мислено проследи очертаванията на това тяло от щръкналите, зажаждали

гърди към заобления корем и триъгълника под него. Знаеше, че монахините си бръснат главите... ами окосмяването по срамните устни? Дали не бръснеха и него?

— Да — отвърна сестра Барбара.

Норман примигна. Нима четеше мислите му? После се сети, че тя просто бе отговорила на въпроса, който бе изрекъл на глас.

— И какво казаха за мен?

Сестра Барбара неспокойно се размърда на стола си.

— Всъщност беше само в бележка под линия, няколко реда в един от учебниците ни.

— Значи моят случай е описан в учебниците, така ли?

— Моля ви, не съм искала да се чувствате неловко...

— А какво искахте? — *Вълнуващо е да гледаш как някой се мъчи да се измъкне от неловкото положение. През всичките тези години той беше този, който се измъчваше и все още не успяваше да се измъкне, никога нямаше да успее. Да излезе навън от това шибано място!* Норман се усмихна, за да прикрие мислите си. — Защо дойдохте тук? Може би зоопаркът е затворен в неделя?

Ето я, пак започна да потраква с тия шибани зърна. Шибани зърна, шибано място. Дали шибаното място наистина беше обръснато?

— Помислих си, че може да поговорим — рече сестра Барбара и вдигна поглед към него. — Разбирате ли, след като прочетох за вас в оня учебник, се разрових из старите вестници. Онова, което прочетох, ме заинтересува...

— Значи интересно ви е било. — Гласът на Норман не подхождаше на усмивката му. — Била сте потресена, нали така? Шок, ужас, отвращение... кое от тях изпитвахте?

Гласът на сестра Барбара едва се чуваше.

— Тогава наистина изпитах всичко това. За мен вие бяхте чудовище, някакъв вампир, който се прокрадва в тъмното с нож. След това месеци наред не можех да се отърва от мисълта за вас, дори ви сънувах. Но сега вече не. Всичко се промени.

— Как така?

— Трудно ми е да ви обясня. Но нещо се промени у мен, откакто станах монахиня. Послушничеството... съзерцанието... дадох си сметка за неща, които не бях споделяла с никого, за тайни

прегрешения. В известен смисъл това прилича на психоанализа, или поне така мисля.

— За психиатрията понятието грях е без значение.

— Но не и понятието отговорност. Същото се отнася и за моята вяра. Постепенно започнах да прозирам истината. Вие не сте съзнавали какво вършите, така че никой не би могъл да ви търси отговорност. Аз бях тази, която е сторила грях, понеже ви бях осъдила, без да се опитам да ви разбера. И когато разбрах, че днес ще идвам тук, реших, че на всяка цена трябва да ви видя, та макар и само като акт на разкаяние.

— Значи ме молите да ви простя? — Норман поклати глава. — Бъдете откровена към себе си. Тук сте дошли от любопитство. Дошли сте да видите чудовището, нали така? Сега хубавичко ме разгледайте и ми кажете какъв съм.

Сестра Барбара вдигна очи и се взря в него на светлината на настолната лампа.

— Виждам прошарени коси, бръчки по челото, следи от страдание. Но не страданието, което сте причинили на другите, а това което самият вие изпитвате. Вие не сте чудовище — промълви тя, — а само един изстрадал мъж.

— Ласкаете ме.

— Не ви разбирам.

— Никой никога не ми е казвал, че съм мъж — рече Норман. — Дори и майка ми. Тя смяташе, че съм слаб, женствен. А всички деца ми викаха мамино синче... в игрите... — Той не успя да довърши.

— Игрите? — Сестра Барбара отново се взря изпитателно в него. — Моля ви, разкажете ми. Искам да зная.

Иска! Тя наистина го иска!

Норман успя да си възвърне гласа.

— Бях болнаво дете. Носех очила за четене от съвсем малък. Свалих ги едва преди няколко години. И никога не съм бил добър в спортовете. След училище играехме бейзбол и по-големите момчета се редуваха да бъдат нападатели. Всеки нападател избираше своите крайни измежду по-малките момчета. Мен винаги ме избираха последен... — Гласът пак му изневери. — Но вие не можете да разберете.

Сестра Барбара го гледаше все така настойчиво, но погледът ѝ вече не издаваше любопитство. Тя кимна, изразът на лицето ѝ се смекчи.

— Същото беше и с мен — тихо каза тя.

— С вас?

— Да! — Лявата ѝ ръка посегна към броеницата и тя усмихнато сведе поглед към нея. — Разбирате ли? Аз бях много добра с лявата ръка. Момичетата също играят бейзбол. Бях отличен подавач. Винаги ме набираха първа.

— Но това е точно обратното на моя случай.

— Обратното, но всъщност същото. — Сестра Барбара въздъхна. — Наричали са ви женчо. На мен ми викаха мъжкарана. Това, че бях първа ме тормозеше толкова, колкото и вас, че сте бил последен.

Въздухът беше спарен и лепкав; откъм прозореца се прокрадваха сенки, откъснали се от здрача навън, за да се скупчат около осветения от лампата кръг.

— Може би отчасти на това се дължи заболяването ми — каза Норман. — Вие знаете как е било... това с женските дрехи. Вие сте имали късмет. Поне не сте загубили себе си, своя пол.

— Нима? — Сестра Барбара отпусна броеницата на гърдите си. — Монахините нямат пол. Нито собствена самоличност. Дори ни отнемат собствените имена. — Тя се усмихна. — Което не значи, че съжалявам. Но ако се замислите, ще видите, че вие и аз всъщност много си приличаме. Ние сме сродни души.

За миг Норман почти ѝ повярва. Той искаше да вярва, да приеме приликата помежду им. Но в кръга светлина на пода той видя сянката, която ги разделяше — сянката на решетките на прозореца.

— Има разлика — рече той. — Вие сте дошли тук по собствено желание. И можете да си тръгнете когато пожелаете.

— Нищо не става по волята на смъртните — поклати глава тя. — Съществува единствено Божията воля. Той ме изпрати тук. Където и да отиде, изборът е Негов. А оставайки тук, вие също изпълнявате Неговата воля.

В миг стаята се озари от синкава светлина и монахинята млъкна. Норман се огледа и видя, че навън внезапно е притъмняло. После гръмотевица разтърси решетките.

— Май се надига буря. — Норман се намръщи и хвърли поглед към сестра Барбара. — Какво ви е?

Излишно беше да пита. На светлината от лампата лицето на монахинята беше смъртнобледо, очите ѝ бяха затворени и тя отчаяно стискаше броеницата си. Нямаше и следа от увереността ѝ в Божията воля, нито от прямото и мъжко държане. Острите, почти мъжки черти на лицето ѝ се бяха стопили и сега то изразяваше единствено страх.

Норман бързо стана и се отправи към прозореца. Намръщаното небе бе надвиснало над двора на болницата. Тъмнината се разцепи от нова светкавица, която блесна като ореол над колите и фургона на монахините в паркинга. Той дръпна пердетата, за да скрие зеленикавия ѝ блясък и се дръпна от прозореца под оглушителния шум на гръмотевицата.

— Така по-добре ли е? — попита той.

— Благодаря ви. — Ръката ѝ пусна броеницата.

Пак нещо изтрака. Зърната. Той ги загледа втренчено.

Всичките тези дрънканици за самопознанието, безсмислиците за Божията воля се бяха изпарили само заради някаква си гръмотевица. Сега тя бе просто уплашена до смърт жена, която се страхува от собствената си сянка.

Сега сенките ги обграждаха отвсякъде. Трупаха се по ъглите, пропълзяваха между внезапно приелите застрашителен вид лавици с книги, които се простираха чак до вратата. Норман хвърли поглед към нея и забеляза, че коридорът отвъд нея е празен; сянката на стената беше изчезнала. Разбира се, той знаеше причината. При буря лудите ставаха неспокойни. Вероятно Бог бе изпратил Отис да се погрижи за питомците си на третия етаж.

Норман пак дочу потракването на броеницата и се обърна към сестра Барбара.

— Наистина ли сте по-добре? — попита той.

— Естествено. — Само че зърната потракваха между пръстите ѝ, а гласът ѝ издайнически потрепери.

Страхува се от светкавици и гръмотевици; просто една беззащитна жена.

Ненадейно и за своя голяма изненада, Норман усети как се възбужда. Опита се да го преодолее по единствения известен нему начин; с думи, които горчаха на езика му.

— Спомнете си какво ми казахте. Ако Бог ви е изпратил тук, значи пак Той е изпратил бурята.

Сестра Барбара вдигна поглед, а зърната се залюляха и затракаха по-силно.

— Не бива да говорите така. Нима не вярвате в Божията воля?

Навън пак изтрещя гръмотевица, като че с чук удари черепа на Норман и забарабани по мозъка му. После блясъкът на светкавицата лумна иззад драпираните завеси и освети цялата библиотека. *Божията воля. Беше се молил и Той бе чул молитвите му.*

— Да — отвърна Норман. — Вярвам.

— Вече трябва да вървя — каза монахинята и се изправи. — Сестра Кюпъртайн ще се тревожи.

— Няма причини за притеснение — рече Норман. Само че този път на себе си. *В оная далечна нощ, от която започна всичко, пак имаше буря. И сега всичко е както тогава. Бурята е знак от небето. Да бъде волята ти, Господи.*

Отвън пак се чу тътен и след него силният дъжд зашиба по външните стени на полутъмната стая. Но Норман не го чуваше.

Единственото, което чуваше, бе потракването на зърната от броеницата на сестра Барбара, когато я последва между потъналите в мрак лавици.

[1] Метод за групова психотерапия, при който пациентите играят роли в импровизирани драматизации на емоционално натоварени ситуации. — Б.пр. ↑

ЧЕТИРИ

Сестра Кюпъртайн не успя да посети новия пациент в стая четиристотин и осемнайсета. Когато се разрази бурята, все още беше в стаята на Тъкър и докато се сбогуваше с него, дъждът забарабани по стъклата на прозорците.

Тръгна забързано сред бъркотията, настъпила в коридора; от време на време я блъскаха превъзбудени пациенти, които се връщаха в стаите си, придружени от роднини и приятели. По коридора бързаха сестри и санитарии, привлечени от крясъците, идещи от заключените стаи в края на коридора. Когато най-сетне се добра до вратата на асансьора на четвъртия етаж, пред него вече се бе струпала нетърпелива и разтревожена тълпа.

Асансьорът пристигна и посетителите се натъпкаха вътре. Сестра Кюпъртайн също пристъпи напред, но кабината вече беше пълна. Вратата ѝ се затвори със звън, а монахинята остана да чака заедно с още шестима души.

Никой не се бе опитал да ѝ направи място в кабината, нито пък някой от останалите чакащи ѝ обърна внимание. *Няма вече уважение, няма и следа от почит. Света Дево, прости им... накъде е тръгнал светът в наши дни?*

Сестра Кюпъртайн сви устни, като си припомни поредицата от унижения, които бе изтърпяла тук. Възрастният мистър Тъкър беше в едно от заядливите си настроения и бе отхвърлил предложението ѝ да се молят заедно. Когато тя го укори за това, той ѝ отвърна със сквернословия. Разбира се, това би могло да се очаква от човек в неговото състояние, но за поведението на сестра Барбара нямаше никакво извинение; отказът ѝ да се качи горе с нея беше открита проява на неподчинение. Може би ще се наложи да поговори за нейното поведение с игуменката, когато се върнат довечера в метоха.

Когато асансьорът пристигна, отново се разнесе гръм. Този път сестра Кюпъртайн беше сред първите, които влязоха в кабината. Слизането обаче никак не беше бързо. Асансьорът спря първо на

третия, а сетне и на втория етаж и всеки път в кабината се вмъкваша нови и нови хора. Дребничката сестра Кюпъртайн бе притисната като в менгеме в левия заден ъгъл на кабината. И когато стигнаха фоайето и вратата се отвори, тя бе принудена да чака, докато другите излязат. Под черните си одежди тя усети как тялото ѝ се облива в пот. Очилата ѝ се бяха замъглили от топлината на телата в претъпканата тясна кабина.

Тя ги свали и докато бършеше стъклата им в ръкава си, някаква двойка, забързана към изхода, едва не я събори на земята. Най-последно успя да ги сложи на носа си и огледа фоайето. Само няколко души се мотаеха около регистратурата, но сестра Барбара не се виждаше никъде.

Сестра Кюпъртайн присви очи и погледна към стенния часовник над регистратурата. *Пет и десет*. Навън вече беше тъмно като в рог, а дъждът се лееше като из ведро: *Света Майко, ще се намокрим до кости само докато стигнем до фургона. Къде е това момиче?*

Тя се приближи към регистратурата и сестрата я погледна.

— С какво мога да ви бъда полезна?

Сестра Кюпъртайн се опита да се усмихне.

— Търся... — Гръм заглуши въпроса ѝ и част от отговора на сестрата.

— ... видях я да излиза само преди минута.

— Излязла ли е? Сигурна ли сте?

— Да, сестро. — Момичето изглеждаше загрижено. — Нещо не е наред ли?

— Не, нищо. Благодаря ви.

Сестра Кюпъртайн се обърна и тръгна към изхода. *Грях е, че излъгах*. Но лъжата несъмнено беше дребна. Това изобщо не беше работа на момичето и нямаше смисъл да я тревожи. Но тя не можеше да се примири с такова явно неподчинение. Игуменката непременно ще узнае всичко това още тази вечер.

Но дотогава имаше толкова много време! Все още предстоеше досадното пътуване с кола в тази ужасна буря. Сестра Кюпъртайн спря за миг и се загледа през остъклената врата към водните талази, носени от вятъра. От време на време светлини от фарове прорязваха мрака, фаровете на потеглящи коли, които изчезваха в нощта. За миг сноп светлина озари силуета на фургона, който все още стоеше до вратата

на паркинга. *Да благодарим на Бога и за дребните неща!* Тя Му се помоли да опази и дрехата ѝ.

Най-после се реши да отвори вратата и изтича навън. Водата веднага заля тежките ѝ обувки, а дъждът безмилостно шибаше капюшона ѝ. Докато стигне до средата на паркинга, тежките дъждовни капки измокриха стъклата на очилата ѝ и тя почти нищо не виждаше. Свали очилата, за да ги почисти, но се подхлъзна и изкълчи глезена си. Острата болка я прониза като нож и тя извика. Препъна се и политна напред, но болката се поуталожил и тя успя да се задържи ма крака. Едва тогава откри, че очилата се бяха изплъзнали от пръстите ѝ.

Сестра Кюпъртайн безпомощно се взря надолу, като се опитваше да ги различи сред потъналата във вода черна настилка на паркинга. Беше безполезно — нищо не виждаше. Слава богу, че имаше още един резервен чифт в метоха. Най-добре да престане да се ядосва и да се скрие от този дъжд.

Когато отново тръгна слепешком напред, вятърът свирепо зави и задърпа напоените ѝ с вода ръкави и разветите ѝ поли.

Внезапно в тъмнината пред нея се появи светлина и се чу ръмженето на запален мотор, който надви воя на вятъра. Тя вдигна поглед и видя, че фургонът потегля. Какво, за бога... Нима сестра Барбара се готвеше да тръгне без нея?

— Чакай! — изкреця тя и се запрепъва към светлината. — Чакай ме!

Фургонът намали и спря, когато сестра Кюпъртайн с пъшкане се добра до него и затърси слепешком дръжката на вратата. Вратата се отвори отвътре и тя с мъка се настани на седалката до шофьора.

Моторът изрева и фургонът профуча през портите на приюта. Още преди колата да излезе на пътя, сестра Кюпъртайн вече се бе впуснала в тирада, за която знаеше, че по-късно ще съжالياва.

— Къде беше, сестро? Защо не ме изчака във фоайето? Как може да проявяваш такава липса на уважение? След като си излязла сама, поне можеше да дойдеш да ме вземеш при входа.

— Съжالياвам...

Отговорът на спътничката ѝ бе прекъснат от тътена на нова гръмотевица. Не че това имаше някакво значение, понеже сестра Кюпъртайн съвсем не беше свършила с укорите.

— Виж ме... цялата съм вир-вода! И си загубих очилата там, на паркинга. Ама наистина... ей, внимавай!

Фургонът занесе по мокрото шосе и застрашително се насочи към зиналата край него канавка, но сестра Барбара завъртя кормилото тъкмо навреме, за да избегне катастрофата.

— Моля ти се, гледай къде караш...

Сестра Кюпъртайн млъкна, тъй като внезапно си даде сметка, че сега не е време за караници. Опасно бе да се разсейва шофьора в този порой.

Тя замълча и се загледа в предното стъкло, по което ритмично се плъзгаха чистачките и разкриваха неясните очертания на пътя. Сестра Барбара я погледна, но нищо не каза. В тъмното бе невъзможно да се види израза на лицето ѝ. След миг пак се обърна напред и се концентрира в шофирането по хлъзгавия път. Дъждът трополеше по покрива.

Сестра Кюпъртайн продължи да гледа напред и смътно различи група дървета, чиито клони се превиваха от вятъра. Веднага след тях имаше отклонение от главния път, което минаваше през някаква гориста местност. При него фургонът намали, зави наляво и потъна в тъмнината между дърветата.

— Обърка пътя! — извика сестра Кюпъртайн, като се мъчеше да надвика рева на бурята, но сестра Барбара продължи напред през тунела от преплетени клони. Сестра Кюпъртайн я задърпа за ръкава. — Не ме ли чуваш? Не трябваше да завиваш тук!

Този път сестра Барбара кимна и спря фургона отстрани на тесния път. С дясната си ръка се протегна към ключовете и изключи мотора. После се наведе напред и лявата ѝ ръка посегна към пода на фургона, между краката ѝ.

За миг сестра Кюпъртайн си помисли, че неясната приведена фигура до нея ѝ прилича на някаква хищна птица. Но само за миг.

После фигурата се изправи и се обърна към нея едновременно с блясъка на светкавицата.

На тази светлина сестра Кюпъртайн видя изкривеното лице под капюшона и вдигнатата ръка с проблясващия железен лост, която замахна напред.

Така и не чу гръмотевицата.

ПЕТ

„Давай, давай.“ В задната част на фургона имаше достатъчно място. Място, където да смъкне дрехите, прикриващи тялото, да разтвори безжизнените крака. Може би онази другата — сестра Барбара — беше обръсната на онова място, но тази не беше. Всъщност той бе пожелал другата още от мига, в който тръгна след нея между библиотечните рафтове, само че тогава нямаше време. Не успя дори да погледне, толкова бързо трябваше да действа. Тази тук беше стара, но пък сега имаше достатъчно време и ако си затвори очите, няма да вижда лицето ѝ.

Стигаше му и това, което усещаше. *Давай. Вдъхни живот на мъртвата. В позата на Майката Игуменка.*

Мама.

Това беше кръвосмешение. Но той знаеше, че сестра Кюпъртайн не е негова майка. *Или може би е тя?* Не виждаше лицето ѝ със затворени очи. *Давай. По-силно, по-бързо, ето сега. Мамо... О, Господи, Господи, Господи.*

Норман се търкулна настрана и седна. Потен, задъхан, но всичко беше минало, слава богу. Бог бе изпратил монахините да го избавят от злото. *Христовата Невеста сега беше негова. Или не, това беше отдавна. Почти толкова отдавна колкото... Норманското нашествие.*

Той се изкикоти тихичко в тъмнината, докато пипнешком навличаше чуждите непознати дрехи. Чудесна маскировка. Беше измамил сестра Кюпъртайн, беше ги измамил всичките, като си излезе, предрешен по този начин. Но нима нямаше опит в подобна роля? Целият свят е сцена... а през живота си човек играе много роли^[1].

Преди изпълняваше женски роли, а сега беше изпълнил мъжката. Мама непрекъснато му викаше женчо; вероятно си мислеше, че той дори не може да го вдигне. Е, сега вече знае по-добре, нали така, майко? *Божията майка...*

Силна гръмотевица заглуши смеха му и го накара да се опомни. А когато пак проблесна светкавица, Норман се ужаси от проснатото до себе си тяло. Той извърна очи и бързо придърпа черните поли върху неприлично разголените бедра.

Вече нямаше нужда от това. Сега трябваше да се отърве от него колкото е възможно по-скоро. Но как?

Той надникна над облегалките към предното стъкло, по което все така обилно се изливаше дъждът. Между шосето и дърветата имаше тясна канавка. Би могъл да скрие тялото там и да го покрие с храсти, но не задълго. Рано или късно, някой щеше да мине оттук и да го открие. Дали не можеше да го зарови...

Норман се обърна и зачака нова светкавица да освети задната част на фургона. Точно там бе намерил и лоста. Но нямаше лопата. Всъщност, глупаво бе да очаква, че монахините ще държат лопата отзад. Но не можеше и да копае в тази кал с голи ръце.

Внезапно Норман усети, че трепери и то не само от студ. *Трябва да има някакъв друг начин. О, божичко, трябва...*

Той се премести напред към кабината на фургона и нещо до него издрънча. Протегна ръка и напипа някаква метална кутия. Когато я приближи към очите си да прочете етикета, усети, че тежи и отвътре се чу плискане на течност. Преди да успее да прочете, носът му подсказа какво има в нея.

Бензин. Един галон за непредвидени случаи.

Това щеше да разреши проблема. *Изгори тялото, изгори фургона. Така ще скриеш всички следи.*

Идеалното решение на въпроса. *Търси и ще намериш.* Норман заопипва пода на колата, с надежда да намери кибрит.

Пак се разтрепери. Не намери кибрит. Нямаше кибрит. Никъде нямаше дори една клечица. А и защо пък трябваше да има? При нормални обстоятелства човек няма нужда нито от кибрит, нито от лопата. А може би го държаха в жабката...

Той се добра с пъшкане до седалката на шофьора и дръпна правоъгълния капак на таблото. Започна да опипва съдържанието на жабката: празна кутия от книжни салфетки, пътна карта, малка отвертка, документите на колата, джобно фенерче, но никакъв кибрит.

Няма кибрит. Сега си намери майстора.

Норман остана на мястото си вцепенен, заслушан в гласовете, които заекваха, викаха, увещаваха.

Заекващият глас беше неговият. *Помогнете ми... моля ви! О, няма ли кой да ми помогне!*

Увещаващият глас му напомняше този на доктор Клейборн. *Успокой се. Но помни, че аз не мога да го направя вместо теб. В крайна сметка, трябва да се научиш да разчиташ на себе си.*

Кресливият изобщо не беше глас, а шуртенето на дъжда по покрива на кабината.

Да, доктор Клейборн беше прав. В края на краищата, наистина трябваше сам да си помогне. Нямаше да стигне далеч, ако тръгнеше в този дъжд. Трябваше да остане във фургона. Единственият начин, по който можеше да си помогне сега, бе да спре да трепери. За онова, което му предстоеше да извърши, трябваша здрави нерви, а не треперещи ръце.

Спомни си, че отзад бе видял някакво одеяло, метнато върху резервната гума в десния ъгъл на фургона. Норман се обърна и пак си проправи път назад в тъмното, като заобиколи онова нещо, проснато там — това майка му ли беше, или монахинята — което безмълвно се вираше нагоре измежду сенките. Интересно защо не можеше да понесе мисълта да го докосне и даже да го погледне отново.

Все пак го видя, макар и за миг, когато светкавицата блесна и освети зловещата глава, подобно на ореол. „Света Майко!“

Със затворени очи той посегна към одеялото, издърпа го от гумата и го постла с възможно най-голяма бързина. Когато ги отвори, неподвижната купчина не се виждаше. Той грижливо подпъхна краищата на одеялото и огледа резултата от работата си. Не се разбираше какво има отдолу; никой нямаше да разбере. А ако някой се опита...

Ръката на Норман напипа лоста точно зад седалката, където одева го беше захвърлил. Когато пропълзя обратно в кабината, го взе със себе си и го пусна между краката си. Поне с това разполагаше — със средство за защита, в случай на нужда.

Но нямаше да му се наложи, ако бъдеше внимателен. Сега ръцете му не трепереха и той можеше да шофира. Точно това трябваше да направи сега. Да потегли, да се махне оттук.

Завъртя стартера и моторът изръмжа. Внимателно върна фургона обратно на пътя, като първо караше между дърветата, после излезе от гората на някакво сечище. Самият факт, че управлява колата, му носеше увереност. Щом имаше власт над колата, значи имаше власт и над себе си. А човек, който се владее, има власт над бъдещето. Оставаше само да реши какво да предприеме по-нататък.

Някъде по пътя щеше да намери магазин или бензиностанция. Там щеше да намери кибрит.

Само че вероятността да попадне на такова място, което да работи по това време и на този обиколен път, беше нищожна. Шансовете му бяха по-големи на главното шосе. Норман стигна до едно разширение на пътя, обърна колата и потегли обратно към разклона.

Щом стигна до широкото шосе, съвсем се успокои. По-хубавият път означаваше и по-добри перспективи. Или поне така си мислеше, докато широкият ръкав на дрехата му не заплющя по кормилото. Той огледа облеклото си и се намръщи.

В болницата именно дрехите го бяха спасили. Докато премине през фойето и излезе от сградата, никой не му бе обърнал внимание.

Сега монашеските одеяния бяха неговото проклятие. Не можеше да се надява да влезе в някой провинциален магазин и да не го забележат. На такова място дори и сестра Барбара би предизвикала любопитството на околните. А спирането в бензиностанция беше също толкова опасно.

Той веднага си представи какво би се случило. Дъждовна неделна вечер, без много работа. Бащата е оставил синчето му да обслужва случайните пътници, а той самият чете някаква смешна книжка и слуша радио. Момчето изругава, понеже навън се чува клаксон и се налага да излезе в дъжда. *Исусе, та това е някаква монахиня! При това не иска бензин... а кибрит. По дяволите, за какво ѝ е притрябвал кибрит? Тук нещо не е наред. Ей, тате, защо не излезеш да провериш...*

Картината се изгуби и той пак се взря в ръкава си по-спокойно сега. Продължавай да мислиш, продължавай да караш. Но накъде? Къде би могъл да отиде облечен така?

Иди в манастир.

Това го бе казал Хамлет.

Но Хамлет беше луд.

Този път води към лудостта. Какво друго му оставаше? Не можеше да съблече тези дрехи. Синята болнична униформа, която носеше под тях би го издала, където и да отидеше. Трябваше да избира; или избягал пациент от лудницата, или монахиня. Да, кибритът му трябваше, но преди всичко се нуждаеше от най-обикновени дрехи. *Дрехите правят човека.*

Гръмотевиците го разтърсваха, плашеха го, надсмиваха му се. Божият глас. Но Бог не би му се надсмивал, не бе възможно да се отнася така към него сега, след като го бе измъкнал от всички досегашни опасности. *Бог ще се погрижи.* Ще му даде знак.

Тогава проблесна светкавицата. Само за миг, но той бе достатъчен на Норман да различи човека, прислонил се под едно самотно дърво отстрани на пътя, който държеше табела с една-единствена дума, надраскана с груби печатни букви.

Бог му беше изпратил знак и на него пишеше „Феървейл.“

[1] Шекспир „Както ви харесва“. — Б.пр. ↑

ШЕСТ

Доктор Адам Клейборн разбра колко е уморен, едва когато влезе в кабинета на доктор Стайнър и се отпусна на стола зад бюрото му. Столът беше удобен, тапициран с кожа и имаше мека и обемиста седалка, предназначена за меки и обемисти задни части. В такива столове седяха силните на деня.

За миг той забрави умората и го обзе раздражение, когато сравни удобната мебел с аскетичната и строга обстановка на собствения си кабинет в дъното на коридора с мебели от пластмаса и шперплат. Нищо чудно, че беше изтощен, след като работеше по две смени, докато Стайнър седеше по цял ден в обемистия си стол и раздаваше заповеди, или пък ходеше по разни срещи, разчитайки на обемистата си банкова сметка.

Клейборн въздъхна и посегна към слушалката на отворения телефон върху бюрото. Дотук със самосъжалението.

— Ало, доктор Клейборн е на телефона. Извинете, че ви накарах да чакате.

— Няма нищо. — Отсрещният глас беше плътен и достатъчно силен, за да надвие работещата там стереоуредба. — Обажда се Марти Дрискол, продуцентът. Във връзка с филма.

— Какъв филм?

— Ами филмът. Стайнър не ви ли е казал?

— Боя се, че не.

— Интересно. Още в четвъртък разговарях с него и му обясних цялата работа. Пакетът пристигна ли?

— Какъв пакет?

— Пуснах го препоръчано, специална пратка, още в петък сутринта. — Чу се леко щракане и музиката утихна. — Трябваше вече да го е получил.

Клейборн кимна и се усмихна на себе си. Защо ли кимат хората, когато говорят по телефона? Подобно нещо би очаквал по-скоро от някой свой пациент. Може би психическите заболявания са заразни. *Не*

трябва непременно да сте луд, за да работите при нас, но все пак помага.

— Не зная нищо за този пакет — каза той. — Почакайте за миг.

Докато разговаряха, бе забелязал големия кафяв пакет, оставен в телена кошничка, на другия край на бюрото. Сега го взе и прочете адреса на подателя, напечатан в горния ляв ъгъл на плика.

— Вашият пакет е пристигнал. Тук е, на бюрото му.

— Отворил ли го е?

— Да — отвърна Клейборн, след като огледа пакета.

— Тогава защо се бави? Обеща ми да се обади веднага щом прочете ръкописа.

Последните му думи бяха заглушени от тътена на гръмотевица.

— Извинете, бихте ли повторили? — помоли Клейборн. — Тук има буря и...

— Сценарият — прогърмя гласът на Дрискол, който издаваше нетърпение. — Трябва да е там. Отворете го и вижте.

Клейборн обърна пакета наопаки и съдържанието му се пръсна по бюрото: три гланцови снимки с формат осем на десет инча и един доста обемист ръкопис, подвързан в папка от изкуствена кожа. Клейборн хвърли поглед на заглавието, напечатано на първата страница на ръкописа.

— *Лудата дама* — рече той в слушалката.

— Точно така. Харесва ли ви заглавието?

— Неособено.

— И Стайнър каза същото. — Дрискол явно се забавляваше. — Не се притеснявайте, не сме се венчали за това заглавие. Може би ако се срещнете с Еймс и го обсъдите, ще измислите нещо по-добро.

— Кой е този Еймс?

— Рой Еймс. Моят сценарист. Бих искал да го изпратя при вас за ден-два. Да огледа обстановката и да почувства атмосферата, както и да ви разпита за някои технически подробности. Зная, че Бейтс още не е здрав, но може би Еймс ще може да побъбри с него...

— Нещо не схващам. За Норман Бейтс ли говорите?

— Да, за същия сладур.

— Но какво общо има той с...

— Спокойно, докторе. — Дрискол се изкикоти. — Все забравям, че не сте чели сценария. Правим филм за случая Бейтс.

Клейборн изпусна кожената папка на бюрото. „Лудата дама“. Какво беше казал преди малко на сестра Барбара за психодрамата? *Не трябва непременно да сте луд, за да работите при нас, но все пак помага.*

— Докторе... чувате ли ме?

— Да.

— Ами кажете нещо. Как ви се харесва идеята?

— Искате мнението ми на професионалист?

— Точно така.

— Тогава чуйте какво ще ви кажа. Като практикуващ психиатър мисля, че ви хлопа дъската.

Смехът на Дрискол изгърмя още по-силно от гласа му, но Клейборн го прекъсна.

— Говоря съвсем сериозно. Не можете да правите филм за Норман Бейтс.

— Не се безпокойте. Нашият юридически отдел провери как стоят нещата. Цялата история е публично достояние, като случая с Бостънския удушвач или с Чарли Менсън...

— Случаят не е такъв.

Но Дрискол не го слушаше.

— Имайте ми доверие. Ще има невероятен успех. Ще го пуснем в края на есента и само стой и гледай.

— Това, което предлагате, е евтина сензация...

— Евтина ли? По дяволите! Това е голяма работа. Само досега сме похарчили минимум единайсет и половина...

— Не говоря за финансовата страна на въпроса.

— И правилно. Това е по моята част.

— А моята работа е да се грижа за спокойствието на пациентите си.

— Не се тревожете. И ние не искаме някакъв долнопробен боклук. Нали точно затова ви изпратих сценария... да проверите дали не сме допуснали някои грешки...

— Ако питате мен, цялата тази работа е грешка.

— Хайде, докторе, вие даже не сте го прочели! — проехтя в слушалката гръмният глас. — Защо не му хвърлите едно око? Това ще е от полза и за двама ни. Но имайте предвид, че ако се наложат промени, трябва да ги уточним най-късно до една седмица след

идуция понеделник. За да ни останат няколко дни за поправки и репетиции. От вас искам само малко отзивчивост. А ако мислите, че е необходимо Еймс да дойде при вас и да се огледа за ден-два, само кажете.

— Доктор Стайнър съгласен ли е с всичко това?

— Обеща да ми се обади, веднага щом прочете ръкописа. Така че помолете го да ми звънне, когато...

— Това поне ще направя.

— Благодаря ви. — Клейборн пак чу уредбата, което показваше, че разговорът е приключил. — Радвам се, че си поговорихме — избумтя Дрискол. — Приятен ден.

Клейборн затвори телефона и се облегна назад. „Приятен ден“. За миг си представи приятния ден, който прекарваше Марти Дрискол. Вероятно се обаждаше от къщата си в Бел Еър, печеше се на слънце край собствения си басейн и слушаше музика.

Тук нямаше слънце, а само мрак, разкъсан от бурята. Не се чуваше друго, освен гръмотевиците и шума на дъжда.

Помисли си и за Стайнър, който сега седеше самодоволен и удобно изтегнат в първа класа на самолета. Защо не му беше казал за сценария? Не съзнаваше ли какви последствия можеше да има от всичко това? Как изобщо може да му мине през ум да подкрепи подобен проект, заплашващ достойнството на професията му и това на пациента му? Но той не се интересуваше от това как би се почувствал Норман. Единствената му грижа бе онази важна среща в Сейнт Луис. Онова, което става в болницата, нямаше значение за него. Но така е в шоубизнеса; звездата обира аплодисментите, а цялата работа се върши от второстепенните актьори.

Клейборн поклати глава. *Предубеден си. И си прекалено уморен, за да разсъждаваш логично. Всъщност не знаеш какво мисли Стайнър. И не си чел сценария...*

Той побутна настрана папката и хвърли поглед към снимките. На едната бе сниман до кръста мъж със сладникава хубост и сладникава усмивка, когото той веднага позна. Пол Морган, една от най-известните звезди напоследък... как им викаха... касови. Едва ли него имаха предвид за ролята на Норман.

Но това беше единствената снимка на мъж. Другите две бяха портретни снимки на някакво момиче, непознато на Клейборн. Макар

че не беше съвсем сигурен. Не успяваше да свърже усмихнатото лице с някакво определено име и все пак то му се струваше смътно познато.

Изведнъж се сети къде го беше виждал — то се вираше в него от зацапаните копия от вестникарски изрезки, които съставляваха клиничното досие на Норман Бейтс.

Тя беше Мери Крейн!

Не е възможно. Мери Крейн бе една от жертвите на Норман, момичето, което беше убил под душа.

Бяха й намерили двойница.

Докато се вираше в снимките на момичето, Клейборн изпита едно чувство, познато му само от сънищата — сънища, в които нещо го заплашваше и преследваше, нещо пагубно, което обаче той нито виждаше, нито можеше да назове. Въпреки това, той знаеше, че нещото е по петите му и затова бягаше от него до пълно изтощение, макар и да беше сигурен, че спасение от него няма. И тогава, тъкмо когато нещото го обграждаше, той се събуждаше.

Сега не сънуваше и все пак заплахата витаеше във въздуха.
Нещото...

— Доктор Клейборн!

На вратата стоеше Отис и дишаше тежко. Клейборн вдигна очи и пусна снимките на бюрото.

— Какво има?

— Бързо... в библиотеката... станало е нещо...

Нещото.

Той се затича, точно както в съня си, само че този път не бягаше от нещото. Сега тичаше към него. Забърза надолу по стълбите, без да чака асансьора, по стъпките на Отис.

— Какво е станало? — извика му той, докато тичаха.

— Не знам... не бях там...

— Искаш да кажеш, че си ги оставил сами?

— Заради бурята... трябваше да проверя отделение В, да върна пациентите по стаите им... Там нямаше друг дежурен. — Отис беше запъхтян и от ехото на стълбището дишането му звучеше зловецко. — Когато се магнах оттам, те просто си говореха. Нямаше ме само пет минути, но когато се върнах, беше изчезнал.

— Норман ли?

Отис стигна до първия етаж, отвори вратата и Клейборн го последва по коридора.

— Съобщих в регистратурата да обявят тревога по всички етажи. Алън е дежурен по охраната и сега претърсва двора.

Сега и Клейборн задъша тежко, докато бягаха към библиотеката. Стъпките му отекваха между стените, а в главата му ехтеше гласът. „Норман го няма. Избягал е. А сега и ти бягаш. Бягаш към нещото.“

Бягаше. Най-послед мина през вратата, влезе в полутъмната стая и тръгна между лавиците, където го очакваше нещото.

Клейборн рязко се спря и погледна надолу.

— Сестра Барбара...

Но това не беше сестра Барбара, вече не беше тя. Беше само нещо. Нещо голо, проснато студено и неподвижно, загледано в него с безжизнен поглед, с очи изпъкнали иззад някаква маска.

Не можеше да не е маска, защото тялото ѝ беше мъртвешки бяло, а лицето над него имаше зловец пурпурен цвят. „Маска“, помисли си Клейборн. Какво друго би могло да бъде?

После се наведе напред и видя отговора, запечатан в подутата плът — броеницата, впила се здраво в шията на сестра Барбара.

СЕДЕМ

Бо Кийлър стоеше тук на шосето под дъжда поне от половин час. През това време бяха минали само две коли, но и двете не спряха. Или много бързаха, или шофьорите се бяха уплашили от вида му.

Добре де, може би се стряскаха от дългата коса и брадата му. Може би го бяха помислили за откачен. Може би не бяха харесали якето му. Може би го мислеха за състезател по мотоциклетизъм.

Ех, ако беше така, нямаше да стои тук на дъжда без собствен мотор! А някога наистина можеше да стане състезател. Преди две години се бе опитал да влезе в отбора на „Ангелите“ от Тулса, но нямаше собствена машина. Съжالياваме малкия, не става така.

Много важно! Той проучи къде се намира гаражът на представителя на „Хонда“ и реши да го ограби в Деня на труда^[1], когато всички щяха да са заминали за празниците. Планът му беше бетон. Ключалката се оказа фасулска работа и когато проникна вътре, видя най-страхотния мотоциклет през живота си. Фантастичен, струваше поне два бона, имаше си всичко, беше смазан и готов да отпраши. Но откъде, по дяволите, можеше да допусне, че е снабден с оная безшумна алармена система? Тогава те нахлуха с гръм и трясък и му разказаха играта. Най-напред гадните копелета му изкрещяха да не мърда и той се подчини. После го арестуваха, осъдиха го за кражба с взлом и му лепнаха две годинки.

Бо потрепери и още по-плътно се притисна към ствола на дървото, като се опитваше да опази табелата суха. Трудна работа в тази буря. Ако имаше някакви мангизи, щеше да вземе автобуса. Като го пуснаха вчера от панделата, се изръсиха с малко пари за билет.

Той ги похарчи и това беше голяма грешка, но поне си позволи неща, за които отдавна беше зажаднял: шест цигари с марихуана и напиване с оная сладур, дето го беше видял на автобусната спирка. А днес сутринта, след като се разделиха, му се струваше, че лесно ще стигне на автостоп. Почти веднага му провървя и го качи един шофьор на цистерна — каза, че щял да мине точно през Феървейл и беше готов

да го остави пред бърлогата на Джак. Но после започна тая страшна буря и оня го хвана шубето. *Съжалявам, приятел, не ми се ще да рискувам. Ще спра ей тук, в Рок Сентър, докато премине.*

И така, край на стопа. Остана да виси на шосето, превърнало се в река, само дето нямаше гребло, а само тази идиотска табела.

Но непременно трябваше до довечера да стигне до Феървейл, преди оня приятел Джак да е духнал към крайбрежието, както му беше писал миналия месец. Джак му дължеше малко пари, а можеше и да го вземе със себе си. Трябваше, дявол да го вземе, защото освен Джак нямаше друг, който да дава пет пари какво ще стане с него. Бо нямаше друг изход. Разполагаше с половин пакет цигари и трийсет и седем цента.

Сега вятърът задуха така силно, че дъждът се изливаше почти странично и нямаше голяма полза да се крие под дървото. Бо пак потрепери и вдигна табелата пред лицето си като щит. Тук, в тая пустош, човек сто на сто можеше да се удави. Как би се зарадвал на един чадър!

Всъщност не. Най-вече имаше нужда от късмет. Трябваше да признае, че Феървейл е едно забутано място, а старият му приятел Джак е дребен мошеник. Но ако му провървеше дотолкова, че да му паднат достатъчно пари и собствено превозно средство...

Отдясно проблесна някаква светлинка. Не беше светкавица, защото продължи да мъждука. Явно идваше кола.

Бо излезе изпод дървото и вдигна табелата. Когато светлините на фаровете се приближиха, той примижа и различи очертанията на някакъв фургон.

Спри! Спри да ти...

Фургонът наистина спря и Бо се приближи до вратата.

Шофьорът надзърна от другата, по-тъмна страна на кабината.

— Май имате нужда от превоз, а?

„За какво, по дяволите, мислиш, че кисна тук, тъпак такъв?“ Само че нямаше намерение да го каже. *По-спокойно.*

— Във Феървейл ли отивате?

— Точно така.

Бо метна табелата в канавката край шосето, вмъкна се в колата и тръшна вратата. Хубаво беше вътре, парното работеше и бе топло и сухо. Той се изтегна на седалката и хвърли поглед към шофьора. За миг

си помисли, че откача. Кой, да го вземат мътните, може да кара фургон, загърнат с плащ, като във филмите за граф Дракула.

После зърна главата — капюшон ли, или както там му викаха — и загря. На кормилото седеше монахиня.

Бо не беше от ония смахнати, дето вярват в Бога, тия глупости не му минаваха, но сега му се стори, като че някой бе чул молитвите му. *Монахиня, която кара фургон. Неговото собствено превозно средство.* В главата му забръмчаха объркани мисли. Трябваше да си състави план на действие. „Само не бързай. Остави се на течението.“

Фургонът продължаваше напред. Фигурата в черно хвърли поглед към него, но само за секунда, така че Бо не можа добре да види лицето ѝ в тъмното. Той залепи една усмивка на лицето си, в случай че дрехите му я отблъскваха.

Тя общо взето гледаше в пътя, но той знаеше, че го държи под око. Внезапно го заговори с някакъв особен дрезгав глас, като да беше настинала.

— Във Феървейл ли живеете?

— Не, сестро. — *Спокойно.* — Просто минавам. Имам приятели там.

— Значи познавате града?

— Горедолу. А вие от там ли сте?

— Да — кимна тя. — Тук израснах, но не съм идвала от години.

— Предполагам, че щом живеете в манастир, не ви пускат да се разхождате където поискате.

Тя сякаш се изкиска — странно поведение за монахиня.

— Така е.

— Е, не сте изпуснали много. Бас държа, че Феървейл е същия, откакто сте го видели за последен път.

Дъждът валеше все така силно и тя не сваляше поглед от пътя.

— Казахте, че имате приятели в града?

— Да.

— Чудя се дали случайно не познавате мистър Лумис? Сам Лумис.

— Май съм чувал това име — рече Бо. — Не е ли собственика на железарския магазин?

— Значи той е още там?

— Нали ви казах? Нищо не се е променило.

Само че сегашната ситуация се бе променила, и то много. По време на целия разговор той се мъчеше да измисли нещо. А сега, когато старата кучка зададе последния си въпрос, той реши как да действа.

Сам Лумис. Как да не беше чувал за него! Това беше оня мухльо, дете свидетелства по един случай за двойно убийство преди години. Тогава окошариха някакъв психар, който трепеше наред в онзи стар мотел. Мотелът на Бейтс, доста навътре сред блатата при стария околоръстен път. Сградата беше изгоряла, но пътят си беше там. Едва ли някой минаваше по него, откакто построиха магистралата. А тази вечер сто процента никой нямаше да мине.

Колко километра бяха изминали? Ако добре помнеште, отклонението би трябвало да е съвсем наблизо. Бо присви очи и се взря през предното стъкло, но дъждът беше толкова проливен, че чистачките не смогваха да го изтрият, а и всичко наоколо тънеше в мрак. Чу се гръм, а след него светкавица освети пътя пред тях, така че той видя онова, което търсеше. *Спокойно.*

— Сестро...

— Какво има?

— Видяхте ли онова разклонение пред нас? Ако завиете надясно, по-бързо ще стигнем в града.

— Благодаря.

Причуваха ли му се разни неща, или пък тя пак се изкиска? Не, това повече приличаше на кашлица.

— Да не сте настинали?

— Нищо ми няма — поклати глава монахинята.

По-добре да ѝ повярва, защото тя беше от тежката категория. Беше едра почти колкото него, но той беше сигурен, че ще се справи. Един хубав тупаник, колкото да я извади от строя и да я изхвърли край пътя. После ще хване кормилото, ще зареже Феървейл и ще запраши към Рейвънсуд в съседния щат. *Остави се на течението.*

Сега се друсаша по околоръстния път, като пропадаха в дълбоките дупки по него, невидими в тъмнината. За миг му се стори, че монахинята ще започне да му мърмори заради пътя, но тя нищо не каза. А бурята малко по малко взе да утихва; може би скоро и дъждът щеше да престане.

Сега номерът беше да я накара да спре. Над пътя се сплитаха клоните на дърветата, беше тъмно и тихо, върхът. Време беше да пристъпи към действие.

Сега пък неговият глас звучеше като че ли е настинал. Гърлото му пресъхна и се сви, а в гърдите му заседна буца. *По дяволите, остави се на течението!*

Той посегна към джоба на якето си и измъкна пакета цигари.

— Разрешавате ли да запаля? — попита той.

Тя рязко тръсна глава, като че ли той бе изгърсил нещо нецензурно, но въпреки слабата светлина той забеляза, че тя се усмихва.

— Имате ли кибрит? — попита тя.

Божичко, що за тъп въпрос! Вместо да отговори, той измъкна кибрита и ѝ го показа. Чак след това кимна.

— А бихте ли намалили малко да мога да запаля?

— Разбира се.

Тя леко зави и спря досами дърветата. Чудесно!

Той се позабави, за да се увери, че точно е преценил движенията си. Първо щеше да запали цигарата, а после бързо да я тикне в лицето ѝ. Тя щеше да се отдръпне, да вдигне ръце към лицето си и тогава щеше да си го получи, прас, право в корема. А сетне, когато свали ръцете си, още един як удар в челюстта. Това е, а после чупката навън.

Бо налапа цигарата, драсна клечка, заслони пламъчето с ръце. Когато клечката се разгоря и го заслепи, той загуби монахинята от поглед, макар и само за миг.

Но този миг ѝ бе достатъчен, за да се наведе и да вдигне някакъв предмет, оставен между краката ѝ...

[1] Първият понеделник на септември — Б.пр. ↑

ОСЕМ

Клейборн беше загубил представа за времето.

Струваше му се, че повиканият полицейски патрул никога няма да дойде. Когато колата най-сетне спря на паркинга пред болницата, дъждът вече беше престанал.

В колата имаше трима души. Шофьорът си остана на мястото, а другите двама слязоха и се запътиха към входа, където ги очакваше Клейборн.

Запознаха се набързо и без формалности. Едрият сивокос мъж с дебелия врат беше капитан Банинг, а по-слабият полицай се казваше Новотни. Клейборн се зачуди защо винаги едрите хора с груби черти ставаха началници, а по-крехките и дребни хора биваха подчинени.

Не че Банинг не си знаеше работата. Още преди да влязат във фойето, той вече обсипваше Клейборн с въпроси. После нареди на Новотни да остане във фойето и да запише показанията на Клара, момичето от регистратурата.

Банинг и Клейборн се отправиха към асансьора.

— Извинете, че се забавихме толкова — каза му Банинг, когато влязоха в кабината и тя потегли нагоре. — Чухте ли за катастрофата?

— Каква катастрофа?

— Междуградски автобус се блъснал челно в една къща в покрайнините на Монтроз и се преобърнал. Засега жертвите са седем и има около двайсет ранени. Затова почти всичките ни хора са там... също и хората на шерифа, линейките. На всичко отгоре имаме проблеми с електричеството. Има прекъснати жици заради бурята. Имате късмет, че изобщо успяхте да се свържете с нас. Тази вечер е такава лудница.

Клейборн го слушаше и кимаше от време на време, но думите на капитана някак си не достигаха до съзнанието му. Единственото, което имаше значение за него в този момент, беше нещото тук, в библиотеката.

Когато стигнаха там, Банинг започна да го обсипва с въпроси.

По нареждане на Клейборн, Отис бе покрил тялото с чаршаф, но иначе никой не беше пипал нищо в библиотеката. Банинг разпита и двамата, като отбелязваше отговорите им в тефтера си. По едно време той изпрати Отис да доведе Алън и когато дежурният по охраната пристигна, разпита и него.

Да, дворът беше претърсен — всичко, включително и складовите помещения и стаите на персонала. Клейборн бе наредил да се направи щателна проверка, макар и без много шум и на самата болница: стаите на пациентите, тоалетните, кухнята, пералното помещение, даже и килерите.

— Губим си времето — заключи Банинг и захлопна тефтера си. — Вашият човек е облякъл дрехите на жертвата и си е излязъл през главния вход. Най-вероятно е заминал с фургона, с който са дошли монахините.

— Но сестра Кюпъртайн също е заминала с него — възрази Клейборн. — Нима не го е познала?

— Капитане...

Банинг се обърна. На вратата стоеше още един човек в полицейска униформа; онзи, който беше останал в колата. Банинг тръгна към него между лавиците с книги.

— Какво има? — запита той.

Полицаят му отвърна с глух глас, който останалите не чуха, но Банинг шумно реагира на съобщението.

— Боже мили! — възкликна той.

Клейборн бързо се приближи към тях.

— Какво е станало?

— Фургонът — обясни намръщено Банинг. — Забелязан е от някакъв търговски пътник, който се движел по стария околоръстен път. Имал телефон в колата си и веднага повикал пожарната...

— Пожарната ли? Но какво се е случило?

Банинг пхна тефтера в джоба си и каза:

— Щом разбера, ще ви се обадя.

Пожарната. На Клейборн пак му се стори, че сънува. Така се бе почувствал, когато Отис го повика в библиотеката. Кошмарното усещане, че го очаква нещо зловещо. Нямаше смисъл да бяга. Рано или късно щеше да се сблъска с него. Едва тогава щеше да се събуди.

— Мога ли да дойда с вас? — попита Клейборн. — Колата ми е откъсана.

— Добре, щом искате, карайте след мен. — Банинг бързо се отпрати към вратата. — Ако ме изгубите от поглед, елате на стария околовръстен път.

— Не се безпокойте, няма да ви изпусна.

И все пак го изпусна.

Докато даде нареждания на Отис, който щеше да го замества, докато се върне, и го предупреди да накара персонала да мълчи за случилото се, колата на Банинг напусна паркинга на заден ход.

Другите двама полицаи останаха, за да запишат допълнителните показания и да повикат линейка за тялото на сестра Барбара. Но Банинг нямаше нужда от шофьор. Задните светлини на колата му вече изчезваха в далечината, преди още колата на Клейборн да излезе на шосето.

Клейборн натисна педала на газта и стрелката на скоростомера отскочи на седемдесет. Нямаше полза; предната кола се движеше с деветдесет или дори повече, но той не смееше да я догони по мократа настилка.

След малко патрулната кола направи завой и се скри от погледа му. Клейборн намали на шейсет, но дори и така трябваше да внимава колата да не занесе. Затова подмина мястото, където трябваше да завие и когато разбра грешката си, се наложи да се върне назад. Но когато зави по стария околовръстен път, вече нямаше нужда някой да го води.

Пречистен от дъжда, въздухът по главното шосе беше хладен и свеж. Тукашният въздух щипеше ноздрите му и в него се усещаше някаква противна сладникава миризма. Скоро Клейборн съзря пред себе си зарево и разбра откъде иде миризмата.

Очакваше да види пожарни коли, но отстрани на пътя бяха паркирани само два автомобила, чиито фарове бяха насочени към трето превозно средство.

Клейборн позна фургона на монахинята, или поне онова, което бе останало от него. Предното стъкло липсваше, а в овъгления покрив на кабината имаше дупка; вратите зееха, увиснали на разтопените си панти. Задната стена на фургона беше изхвъркнала при експлозията на двигателя и разкриваше бъркотия от полуразтопени метални части, от които още се виеше пушек. Наоколо вонеше на изгорял бензин. Под

остатъците от гуми се виждаха разпръснати парчета натрошено стъкло и всякакви други отломки.

Облегнат на колата си, търговският пътник шумно повръщаше в канавката. Патрулната кола, паркирана от другата страна на пътя беше празна, но когато Клейборн спря и слезе от колата си, видя Банинг да извърща поглед от кабината на фургона. На светлината от огъня лицето му изглеждаше сиво.

— Гръмнал е резервоарът — каза той.

— Нещастен случай?

— Още не мога да кажа. Може би е палеж. Пожарникарите трябва да знаят, ако изобщо дойдат. — Банинг впери намръщен поглед в пътя.

Смрадта беше нетърпима. Клейборн усети леко гадене.

— Според вас, какво се е случило? — запита той.

— Нещо не се връзва. Фургонът е бил спрял, когато е избухнал. Още е на ръчна спирачка. А както изглежда, огънят е започнал отпред. Тогава би трябвало те да имат време да излязат, преди да избухне резервоарът.

— Те ли? — възкликна Клейборн.

Той тръгна към зейналата кабина, но Банинг сложи ръка на рамото му и го спря.

— Няма смисъл да гледате. — Той кимна към търговския пътник от другата страна на пътя. — Бас държа, че сега съжалява.

— Трябва да знам.

— Добре, докторе. — Банинг наведе глава и му направи път. — Само да не кажете, че не съм ви предупредил.

Клейборн се наведе и погледна в кабината. Кожата на седалките беше напълно изгоряла, а таблото се бе превърнало в безформено парче пластмаса. Тук противната сладникава миризма беше по-силна, почти непоносима. Сега видя откъде идеше тя.

Напряко на пода пред седалките бе просната някаква катраненочерна маса, от двете страни на която се протягаха два израстъка. Димящото петно съвсем бегло напомняше на човешки торс, а заоблената подутина отгоре му представляваше една обгорена черна топка, по която не личеше и следа от човешки черти. Не бе останала нито коса, нито кожа, само на мястото на устата се виждаше зловеща кухня, зинала в безмълвен писък.

Той се извърна, зашеметен от гледката и миризмата, но после пак се наведе и надникна във вътрешността на фургона зад седалките.

Там в мрака едва се различаваше още едно такова петно. Повърхността му се бе набръчкала, като на месо, печено на жарава. Това тяло нямаше глава. Очевидно експлозията на резервоара бе разбила черепа. Но една анатомична подробност показваше, че тялото е женско — овъглената кухня на влагалището. На това място бе останало едно-единствено парченце кожа, която се бе отлющила и разкриваше полуобгорена розова плът.

Клейборн се отдръпна от кабината, като дишаше дълбоко. Усети изпитателния поглед на Банинг и се опита да овладее гласа и изражението на лицето си.

— Прав сте. Няма смисъл. Ще се наложи пълна аутопсия.

— Да, но ще трябва да почакаме — каза Банинг. — Съдебният лекар ще бъде много зает след оная автобусна катастрофа в Монтроз. Но вече имам някаква представа как е станало всичко. — Той прокара пръсти по наболата си сива брада. — Предполагам, че сестра Кюпъртайн или е била ударена и изпаднала в безсъзнание, или е била убита. После тялото ѝ е било скрито в задната част на фургона. Следващата му стъпка е била да намери някое по-закътано място встрани от магистралата и...

— Почакайте — намръщи се Клейборн. — Първо ми казвате, че не знаете дали е било злополука, или не, а сега ми казвате, че имало убийство.

— По този въпрос изобщо не съм имал съмнения — рече Банинг. — Това поне личи от тялото отзад. Ако не е била мъртва или поне в безсъзнание, сестра Кюпъртайн щеше да се намира отпред и да се опитва да излезе от кабината, когато е пламнала колата.

— Но ние все още не знаем защо е гръмнал резервоарът — възрази Клейборн.

Търговският пътник безмълвно се приближи към тях с разстроен вид, а в това време Банинг се наведе и вдигна една почерняла метална цилиндрична кутия.

— Ето го отговора — каза той. — Намерих тази кутия от бензин тук на пътя, докато вие разглеждахте вътрешността на колата. Очевидно е имало палеж. Искал е да полее тялото и фургона и след това огънят да се погрижи за унищожаването на доказателствата. —

Банинг кимна. — Само че по някое време сметката му е излязла крива и той не е успял да се измъкне навреме от кабината.

— Но за кого говорите?

— За вашия пациент. За Норман Бейтс.

Попаднал в капан. Значи онова нещо отпреди в кабината беше Норман. Разбира се, кой друг би могъл да бъде?

— Не!

— Какво искате да кажете?

Клейборн гледаше Банинг, без да отговори. Защото не знаеше отговора, но беше твърдо убеден, че Банинг греши. Убеждение, плод на дългогодишен професионален опит, на дългогодишна работа с пациента си.

Търговският пътник го гледаше учудено, а Банинг поклати глава.

— В това има логика, докторе. Знаем, че Бейтс е заминал с фургона и че сестра Кюпъртайн е била с него. Нали така? Отначало не го е познала заради дрехите, а когато е разбрала заблудата си, вече е било твърде късно — халосал я е с нещо, както ви казах, и е дошъл тук. После е залял колата с бензин и това е! Какво друго може да се е случило?

— Не зная — рече Клейборн. — Не зная.

— Повярвайте ми. Бейтс е мъртъв...

Вой на сирени заглуши думите му. Тримата мъже се обърнаха и видяха светлини по пътя. Изскърцаха спирачки и пожарната кола спря, а фаровете ѝ осветиха фургона и тримата мъже пред него.

Банинг се обърна и тръгна към пожарната, а търговският пътник го последва. Клейборн все още бе обзет от колебания и гледаше как униформените мъже слизат от колата и се приближават към останките от фургона. Началникът им остана да чака до колата и когато Банинг и търговския пътник се приближиха, им заговори.

Оттук нататък щеше да има приказки и само приказки безкрай, защото това бе единственото, което можеха да сторят. Щеше да дойде линейка и да откара изгорелите трупове, но приказките щяха да продължат — ненужни и безсмислени. Сега всичко беше безсмислено и Клейборн не искаше да го чува отново. Беше казал каквото знаеше и вече не се нуждаеха от присъствието му. „Остави съдебния лекар да се занимава с аутопсиите. Ти си само страничен наблюдател и нямаш никаква вина.“

Той се върна при колата си и седна зад кормилото. Никой не го забеляза и не се опита да го спре, докато обръщаше колата, за да се върне на магистралата.

Постепенно шумовете заглъхнаха, а миризмата се разсея, или поне така му се струваше. Но споменът за видяното остана. Гледката на почернелите обезобразени трупове се мяркаше пред погледа му, по-истинска от пътя пред него.

Няма да има никакви последствия. Ти си невинен свидетел.

Но мислите за станалото продължиха да го измъчват, а опитите да се почувства невинен бяха безуспешни.

Защото Норман беше мъртъв.

Норман беше мъртъв и Клейборн беше виновен. Виновен бе, че подцени опасността и позволи на сестра Барбара да се срещне с Норман. Виновен бе, че пренебрегна задълженията си и ги остави сами. Освен това имаше косвена вина и за смъртта на сестра Кюпъртайн. Но преди всичко беше виновен, че се провали като лекуващ лекар на Норман. Истинското престъпление се състоеше в грешките, които бе допуснал в диагнозата и лечението.

Клейборн стигна до магистралата и машинално зави. Чистият и свеж въздух пречисти дробовете и съзнанието му.

Сега можеше по-трезво да прецени фактите. Едва сега разбра неохотата си да повярва в смъртта на Норман. Защото в известен смисъл не Норман бе този, който загина в пламналия фургон. Това беше самият Клейборн — представата, която сам бе изградил за себе си, всичките му планове, надежди и мечти, всичко бе изгоряло и бе изчезнало заедно с дима от пожара.

Сега вече нямаше да има книга, нямаше да има и бляскав научен доклад за това как е възвърнал разума на един очевидно неизлечим психопат, без помощта на шокова терапия, хирургична намеса или лекарствени средства. Сега осъзна, че това е била целта му през всичкото това време: да напише книгата, да си създаде име, да се измъкне от сянката на Стайнър и от безперспективната работа и да заеме приличен пост. В болницата той се чувстваше също такъв затворник, какъвто беше и Норман и ако събитията се бяха развили както трябва, и двамата щяха някога да бъдат свободни.

А беше близо, толкова близо до целта. Близо до успеха, близо до самия Норман. Толкова дълго време бяха работили двамата заедно, че

той напълно го беше опознал, или поне така си мислеше. Как можа да допусне такава грешка?

От високомерие.

Гордост, вярата в могъществото на науката, в безкрайните възможности на интелекта. Ето това бе фаталната му грешка.

Понякога е по-добре човек да разчита на подсъзнанието си, както тази вечер, когато той за малко да изтърси, че Норман не е мъртъв.

Сепна се, когато разбра, че все още има същото чувство.

Ами ако наистина е жив?

Разбира се, това изобщо не беше логично, но и случилото се във фургона бе не по-малко нелогично. Банинг прибързваше със заключенията; сигурно и той го правеше от високомерие, отговорът му се струваше прекалено лесен. Но как би могъл Норман да полее фургона с бензин и да го подпали, без преди това да се измъкне от кабината? Норман може и да беше всякакъв, но не и самоубиец, нито пък глупак.

Трябваше да има друго обяснение. Ами ако е имало и друг... ако е бил замесен и трети човек?

Но кой?

И това не беше логично. Изобщо нищо тази вечер не беше логично освен това чувство, което упорито го гризеше. Освен ако не се самозалъгваше. Но не, вътрешният му глас непрестанно повтаряше: *Норман е жив, жив, жив...*

Клейборн примигна и направи усилие да се съсредоточи в шофирането. И тогава, в същия този миг, той видя нещо, захвърлено в канавката от лявата страна на шосето. Видя го, намали и спря.

Излезе от колата и пресече пътя да го разгледа по-отблизо. Възможно бе и да му се е привидяло.

Но когато вдигна мократа табела, закрепена как да е за дървения прът, разбра, че не е сбъркал. Надписът все още се четеше ясно.

„Феървейл.“

Клейборн постоя така, загледан в надписа и изведнъж всичко дойде на мястото си. Той огледа мястото, където бе намерил табелата.

Може би фургонът бе спрял тук, за да вземе стопаджията.

Ако е било така, в калта би трябвало да са останали следи. Наведе се да погледне по-отблизо, но всичко наоколо бе потънало във вода. Ами естествено, дъждът не може да не е заличил следите. Пък и

нямаше значение. Нищо нямаше значение освен истината. *Вярвай на инстинкта си. В крайна сметка, наистина е имало трети.*

А щом е имало трети, тогава всичко беше възможно. Вероятно стопаджията е бил подмамен до мястото, където фургонът е трябвало да бъде унищожен, там е бил ударен по главата и е бил оставен сред пламъците, след като са му взети дрехите. През това време Норман...

Клейборн вдигна табелата, отнесе я до колата и внимателно я постави на задната седалка. После бързо потегли, а мислите му бясно запрепускаха.

Колата направи обратен завой. Феървейл беше в обратна посока след отклонението за стария околоръстен път. И именно натам би тръгнал Норман, след като е изоставил горящия фургон. Човек, способен да убие непознати в състояние на умопомрачение, несъмнено не би се поколебал да убие врагове, които познава.

Сам Лумис и съпругата му Лайла живееха във Феървейл.

Отклонението внезапно се появи отпред. За миг Клейборн се поколеба дали да не спре за малко и да предупреди Банинг. Но това означаваше още безкрайни обяснения и той вече знаеше каква ще бъде реакцията на полицаия, когато му разкрие подозренията си.

Добре, но къде ви е доказателството? Всичко, с което разполагате, е някаква си табела, която сте намерили в крайпътна канавка. И само заради това очаквате да повярвам на хипотезата ви, че Норман е убил някакъв стопаджия и е изгорил тялото му във фургона? И дори да е така, откъде знаете, че ще тръгне да търси семейство Лумис? Може и да сте психиатър, но това не значи, че можете да четете мисли. Слушайте, докторе, вие сте уморен. Защо не се върнете в болницата да си починете? Оставете полицейската работа на нас.

Гласът на Банинг. Гласът на високомерието.

Клейборн поклати глава. Наистина се чувстваше уморен, напълно изчерпан. По този въпрос Банинг не грешеше. И не можеше да чете мисли. Как би могъл да убеди полицаия, че знае и дори е съвсем сигурен какво мисли Норман?

Нямаше начин. Нито време.

Колата подмина разклонението и набра скорост, когато Клейборн, внезапно обзет от решителност, натисна педала на газта.

След малко от дясната страна на пътя видя табела, която прочете, без да намалява скоростта: „Феървейл 12 мили“.

Колата продължи напред с удвоена скорост.

Сега усещането бе по-силно от всякога — усещането, че се приближава към една ужасна цел в някакъв сън.

Но това не беше сън.

И нямаше никакво време.

ДЕВЕТ

Норман вървеше надолу по улицата и тя беше мъртва.

Бурята я беше умъртвила; бурята и неделната вечер. Всеки малък град си има своята Главна улица и когато слънцето залезе в неделя, настъпва смъртта. Магазините се затварят, паркингите стоят празни и ако изобщо е останал някакъв живот, то той се е оттеглил по къщите и се крие зад спуснатите щори.

Ето къде щяха да бъдат Сам и Лайла — скрити в някоя от къщите. Сам, който държеше железарския магазин и Лайла, неговата съпруга. Тя беше сестра на Мери Крейн и едно време бе дошла в този град да търси Мери, която беше изчезнала. Беше отишла при Сам, защото знаеше, че той и сестра ѝ са любовници.

Никой нямаше да разбере какво се бе случило, ако тя не се беше намесила. Мери Крейн и детективът, който се опитваше да я открие, бяха мъртви. Сам и Лайла също трябваше да си умрат мирно и кротко. Вместо това, те бяха дошли в мотела на Бейтс и бяха разкрили Норман. Тогава погребяха него — погребяха го жив в онзи приют през всичките тези години.

Затворът бе по-тежко наказание от смъртта — наказание за престъпления, които не бе извършил. Мама стори всичко това, обсебила тялото и съзнанието му, като ги принуждаваше да извършват убийства. Отговорността не беше негова, всички признаваха това. Ако той беше отговорен за убийствата, щяха да го съдят.

Но процес нямаше. Имаше само дълги години на наказание, докато Сам и Лайла си живееха на свобода. И така те се ожениха и живяха весели и честити дълги години.

Досега.

Тази вечер този честит живот щеше да свърши. Не защото бе луд. Сега той отново беше нормален и той, а не майка му, трябваше да бъде отмъстителят. И благодареше на Бога за това.

Не, не на Бога, а на доктор Клейборн. Той беше Спасителят, човекът, който го спаси от лудостта. Ако не беше доктор Клейборн,

Норман нямаше да бъде тук.

А може би не биваше да е тук, тъй като доктор Клейборн не би одобрил това. Той беше до него през всичките тези години, заедно обсъдиха миналото, помогна му отново да намери себе си, да се избави от майка си, да се отърве от страха и омразата — чудесен човек, толкова любезен и отзивчив, толкова състрадателен. Може би Норман също щеше да стане лекар, ако събитията се бяха развили другояче.

Но нещата се бяха развили така. И не можеха да бъдат други, докато не бъде раздадена справедливост. Справедливост, а не отмъщение. Доктор Клейборн непременно щеше да разбере това.

Не можеше да има справедливост, докато Сам и Лайла бяха живи. Те бяха тези, които го заклеиха и осъдиха със свидетелските си показания. Но кои бяха те, че да го съдят? Лайла, която отдаваше топлото си тяло, за да задоволява сладострастието на любовника на мъртвата си сестра. И Сам, който живееше от кръвта на невинни същества, като продаваше пушки и ножове в железарския си магазин — ловни пушки за убиване на безпомощни животни и ножове, с които ловците да ги разрязват. Той беше убиецът, палачът, той търгуваше със смъртта. Защо никой не разбираше тази проста истина?

Доктор Клейборн никога нямаше да разбере, но за Норман всичко беше ясно. Щом Сам живееше от продажба на оръжие, той би трябвало да умре от същото това оръжие. Тази вечер.

Само че Главната улица беше мъртва и прозорците на всички къщи наоколо бяха тъмни. Сам и Лайла се криеха от него зад транспарантите. Но къде... в коя къща? Не можеше да тръгне да разпитва от врата на врата. Как да ги открие?

Норман се спря на ъгъла и се намръщи. Сега никой не го виждаше, както бе застанал под уличната лампа, но това нямаше да продължава вечно. Той беше беглец, скоро щяха да започнат да го търсят. Ако имаше намерение да действа, то това трябваше да стане сега. Нямаше време...

Тогава забеляза телефонната будка, скрита под сянката на дърветата встрани от бензиностанцията. Разбира се, така щеше да ги открие. Ще погледне в телефонния указател.

Мина покрай безлюдната бензиностанция и се вмъкна в стъклената кабина. Той постоя, вперил поглед в ръждясалата верига, на която трябваше да е окачен указателя.

Но указател нямаше. Налагаше се да се обади на „Справки“, за да получи информацията.

Норман посегна към слушалката, после отдръпна ръката си. Не можеше да се обади. Никой не се обажда на „Справки“ да пита за адреси. Даже и телефонистката да му го даде, тя нямаше да забрави обаждането му. В такова малко градче хората винаги проявяваха любопитство към непознатите. Щом затвореше, тя вероятно щеше да се обади на Сам и Лайла и да им каже, че някой ги търси. Така непременно щеше да се издаде.

Не, нямаше да се издаде. Трябваше само много да внимава. Но трябваше да действа без отлагане. Нямаше време...

Норман излезе от будката и като избягваше уличното осветление, пресече улицата и спря пред някаква кръчма. Прозорците ѝ бяха тъмни, защото в малките градчета кръчмите не работеха в неделя. Изобщо всички прозорци по улицата бяха тъмни, всички освен един.

От другата страна на улицата светеше някаква витрина на магазин. Оттук не се виждаше ясно, но той направи няколко крачки и прочете табелата над магазина.

ЖЕЛЕЗАРСКИ МАГАЗИН ЛУМИС

Витрината беше осветена, за да се виждат изложените стоки. Но него го интересуваше другата светлина, онази, която слабо се процеждаше откъм задната част на магазина.

Вътре имаше някой.

Норман понечи да пресече улицата, но се спря.

Внимателно сега, спри и помисли. Бъди предпазлив. Сега трябва да продължиш по този тротоар, да пресечеш на ъгъла и да се върнеш от страната на магазина, в случай че някой надникне през витрината. Остани в сянката. Така никой няма да те види.

Норман кимна на себе си и тръгна по улицата, като се стараеше да не вдига шум. След малко се озова на тъмната тясна пътека между магазина и съседната сграда. После пак така тихо тръгна напред, зави

и стигна до задната врата на магазина. Докато търсеше слепешком ключалката, той тихичко се изсмя. Никой нямаше да го види.

ДЕСЕТ

Когато това се случи, Лайла Лумис седеше в полутъмната всекидневна у дома си и гледаше някаква глупава телевизионна игра. Програмата не ѝ харесваше, но поради бурята имаше смущения в приемането и единствено Канал 5 се виждаше ясно. Все пак това шоу поне разсейваше мрачните ѝ мисли.

За стотен път се запита какво всъщност гледа. Играта беше глупава, а въпросите, които задаваха на състезателите бяха още по-глупави. *Сега участниците ще се борят за големия джакпот! Десет хиляди долара в брой, един чисто нов „Форд Галакси“ и една изключително приятна седмична почивка в хотел „Хилтън“ в Акапулко на разноска на фирмата... Внимание! Ето въпроса: Кое е моминското име на Джаки Онасис?*

— Мини Шварц — измърмори Лайла. После се сепна и се засмя на собствената си разсеяност. Глупаво беше да разговаря с телевизора, но напоследък често ѝ се случваше. При това не беше единствена. Както чуваше, и други хора отговаряха на телевизионните водещи, на шоумените и на безименните идиоти, които озвучаваха телевизионните реклами, на фона на някакъв невидим хор от ангелски гласове, възпяващи качествата на най-новия течен изкуствен тор. След някоя друга година всички ще започнат да си говорят сами.

Лайла вече се готвеше да стане и да отиде в кухнята, когато започнаха вечерните новини. Тя се настани по-удобно и с удоволствие се заслуша. Нормалният глас и спокойното лице на говорителя ѝ бяха значително по-приятни от фалшивата истерия на водещия на състезанието и пискливите отговори на ухилените състезатели.

Повечето репортажи бяха свързани с току-що отминалата буря, а най-важният от тях бе за ужасната катастрофа с автобус в Монтроз. Лайла беше доволна, че не дадоха картина от местопроизшествието, макар че водещият новините обеща директен репортаж в единайсет часа. Реши, че не бива да го гледа. Това може и да бяха детинщини, но

тя просто не можеше да понася гледката на смърт и човешко страдание.

Лайла тръсна глава и пропъди тези самокритични мисли. Това не беше просто детинска реакция. От всички хора най-вече тя имаше право да се чувства по този начин, след всичко, което беше преживяла. Естествено, това бе преди години, стара история. При това тя не бе видяла с очите си как сестра ѝ и детектива са били убити от онзи маниак. Но Лайла бе видяла как Норман Бейтс се приближава към нея с нож в ръка и не беше забравила преживения ужас. Понякога това чувство се завръщаше в сънищата ѝ; тя трепереше и проплакваше, докато Сам не я прегърнеше и не започнеше да я успокоява: *Всичко е наред, скъпа. После светваше нощната лампа. Виждаш ли? Няма никой. Просто си сънувала кошмар.*

Дори и сега ѝ се искаше Сам да си е у дома. Вече минаваше седем, а той още беше в магазина и се занимаваше със счетоводната книга. Налагаше се, разбира се, защото скоро трябваше да се плащат сметките за тримесечието, а неделния следобед беше най-подходящото време да се погрижи за счетоводството.

Но това проваляше плановете ѝ за прилична вечеря и дори нямаше смисъл да си мисли, че биха могли по-късно да излязат някъде.

Така или иначе, едва ли биха имали желание след тази буря. Слава богу, че вече бе утихнала, а репортажите за нанесените от бурята щети и за спиранията на тока в областта всъщност не я интересуваха. Лайла слушаше с половин ухо, когато говорителят съобщи, че всички патрули в областта били нащрек заради някакъв пациент, който избягал днес следобед от Щатската болница, след като убил една от посетителките.

Според информацията, получена досега, той е избягал с фургон, който е принадлежал на жертвата му, монахиня от ордена „Сестрите на милосърдието“. Пациентът, чието име е Норман Бейтс, все още е на свобода.

Норман Бейтс.

Лайла се вцепени.

Убийство. Бягство. Все още на свобода.

Тя не можеше да помръдне, нищо не виждаше, нищо не чуваше. Цялото ѝ тяло бе вцепенено, както в кошмарните ѝ сънища. Но сега беше съвсем будна. А Норман...

С голямо усилие на волята успя да се съсредоточи и заслуша внимателно говорителя, който вече четеше друго съобщение.

Късно следобед оранжерията на разсадника „Уейланд“ в Рок Сентър е била ударена от гръм. Щетите възлизат на...

Това ли е всичко? В паниката си бе изпуснала края на съобщението за Норман. По дяволите, имаше всички основания да изпадне в паника. И ако той невежа, дето четеше новините имаше капка мозък, щеше и той да изпитва същото. *Това не е просто съобщение. Норман е на свобода!*

Пак говореше на телевизора. Или на себе си. Но този, с когото трябваше да разговаря беше Сам.

Лайла се изправи, отиде до телевизора и го изключи. После прекоси тъмната стая, понечи да запали осветлението, но се спря навреме.

Няма нужда от светлина. Ами ако той беше отвън пред къщата?

Но как би могъл? Дори и Норман да знаеше къде живеят, не съществувахе логична причина да мисли, че той би дошъл тук. Само че за хора като Норман разумните доводи не означаваха нищо.

Лайла все още стоеше до ключа на лампата, когато чу звука.

Цялото ѝ тяло се вкамени и тя наостри слух, но сега нищо не се чуваше. *Това е от нерви. Само си въобразяваш.*

После подскочи, понеже го чу отново — някакъв приглушен, стържещ звук.

Може би стъпки?

Не можеше да определи какъв е шума, знаеше само откъде идва. Това, което шумолеше бе отвън.

А сега отново тишина. Тишина и мрак. Лайла се промъкна опипом към прозореца. Ръката ѝ трепереше, когато съвсем лекичко

повдигна щората от едната страна. Бавно, само няколко сантиметра, достатъчни, за да надникне...

Нищо.

Алеята, поляната пред къщата и улицата зад тях бяха пусти.

Отново чу същия звук, но този път разбра откъде идеше. Дървото пред къщата се люлееше от вятъра и клоните му се докосваха до стрехата на покрива.

Норман го нямаше.

Лайла въздъхна от облекчение и едва тогава разбра, че до този момент бе съдържала дъха си. *Видя ли, че само си въобразяваш? От къде на къде Норман ще иска да ти причини зло? Ти не си негов враг. Той няма да дойде тук.*

Но когато пусна щората, облекчението ѝ се стопи, защото ѝ хрумна друга мисъл.

Разбира се, че няма да е тук. Защото си е нарочил друг враг. Сигурно би дошъл да търси Сам.

Лайла отново се разтрепери, когато отиде до малката масичка с телефона. Направи усилие да се съсредоточи и успя да набере номера на магазина, като натискаше невидимите клавиши.

После изчака да чуе сигнала, но сигнал нямаше. Чуваше се единствено някакъв бръмчащ звук. Може би линията е заета? Не, не звучеше така. В новините бяха съобцили за някакви прекъснати жици.

Затвори телефона и пак чу стържещия звук. Макар че сега знаеше източника му, тя пак затаи дъх. Този път ѝ се стори, че освен него чува и някакъв друг шум, шум от автомобилен двигател! Може би това бе колата на Сам, който най-сетне се прибираше...

Тишина.

Ако Сам беше слушал радио в магазина, щеше да чуе новините и да се прибере, за да я успокои. Но пред къщата не спря никаква кола. Значи не беше чул и още не знаеше.

Погледна часовника на китката си. Светещите стрелки показваха осем.

Осем часа! Дори и да не беше чул нищо, трябваше да се е прибрал досега. Освен ако...

Нямаше смисъл да мисли за това. Трябваше да прекоси тъмната стая, да влезе в кухнята, да вземе чантата си от масата и да отиде до

задния вход. После внимателно да огледа двора през стъклото на вратата, за да се увери, че няма никой.

Алеята беше пуста. Отвори вратата съвсем бавно и излезе навън. Нощният вятър облъхна лицето ѝ. Тя се обърна и огледа задния двор, поляната и пътеката, която водеше към улицата. Всичко беше чисто.

Стиснала здраво чантата си, тя затвори вратата и тръгна по алеята, като хвърли поглед към тъмния силует на съседната къща. Може би трябваше да се обади на семейство Демпстър, да помоли Тед да я закара до магазина. После се сети, че съседите им бяха заминали. Бяха споменали, че през уикенда щели да навестят дъщеря си, омъжена в Рейвънсуд. А другите съседи от отсрещната страна на улицата тази сутрин бяха заминали на почивка край езерото.

Лайла излезе на улицата и забави ход, за да огледа десния тротоар, по който щеше да тръгне. Нищо не помръдваше освен сенките, които хвърляха дърветата. Но в тези сенки...

Не се паникьосвай. Само бъди внимателна, няма защо да бързаеш, дотам има само три преки.

Повтаряше си тези думи непрекъснато, но въпреки всичко си даваше сметка, че бърза. Сенките си бяха просто сенки, а нощта беше тиха, ако не се смятаха леките въздишки на вятъра и забързаното тракане на токчетата ѝ по мокрите плочки на тротоара.

Когато излезе на Главната улица, Лайла видя светлините на фарове, които се приближаваха от ляво.

Сам?

Спря се, готова да помаха с ръка, но колата не беше тяхната и лицето на шофьора бе непознато. Може би все пак трябваше да му помаха, но вече беше късно. На ъгъла колата зави надясно. Главната улица отново опустя.

Лайла продължи напред. Оставаше ѝ само още една пряка. Сега вече наближи магазина и се взря напред към осветената витрина.

Витрината светеше, но вътре беше тъмно.

Тя забави ход и надникна през стъклото в тъмния магазин.

Не се паникьосвай. Може би просто е заключил и е отишъл отзад при колата.

Лайла бавно и предпазливо запристъпва по пътеката отстрани на сградата. Бе изминала само няколко метра, когато видя колата им,

паркирана на алеята точно до задния вход на магазина. Вратите ѝ бяха затворени, а мястото на шофьора беше празно. Сам не беше излязъл.

Тогава защо вътре беше тъмно?

Може би беше заспал. Или може би...

Сега вече я обзе онази, другата мисъл, която досега се бе мъчила да пропъди. Посещението на Сам при доктор Роуан миналия месец, диагнозата, електрокардиограмата... *Нищо сериозно, просто лек шум, няма защо да се притесняваш.* Но лекарите не са всезнаещи и много от диагнозите им са погрешни. Ами ако Сам бе получил сърдечна криза? *Не се паникьосвай.*

Все така внимателно, Лайла продължи по пътеката. Движеше се съвсем тихо и когато зави зад ъгъла и приближи задния вход, там я очакваше същата мъртва тишина. Щорите и на двата прозореца бяха спуснати, а вратата беше затворена. Лайла докосна дръжката и разбра, че вратата бе заключена.

В чантата си имаше ключ, но не го извади. От онова ужасно преживяване преди години беше научила поне едно. Да бъде предпазлива и да не поема излишни рискове, когато е сама. Ако наистина се беше случило нещо на Сам, тя с нищо не можеше да помогне освен да извика помощ. *Без паника.*

Лайла мина покрай празната кола към алеята от другата страна на магазина и спря да се огледа. В тъмнината не се долавяше никакъв звук, никакво движение.

Малко по-спокойно тя тръгна надясно по алеята и през една странична уличка излезе на площада. Отдалеч видя сградата на съда. Тръгна към нея, като мина покрай безлюдните мокри пейки и гранитната статуя на ветерана от Гражданската война. Сградата беше тъмна, но вратата на пристройката не беше заключена и вътре коридорът светеше.

Лайла се изкачи по стълбите, отвори вратата и тръгна по коридора. Докато вървеше, изпита онова чувство — как му викаха, *déjà vi* — когато ти се струва, че нещо се е случвало и преди?

После се поправи. Това не беше просто чувство, а спомен. Това наистина се беше случило преди години, когато тя и Сам търсеха убиеца на сестра ѝ. Бяха дошли тук в една неделна утрин да търсят шерифа Чамбърс, а дежурният — как му беше името? — май Петерсън им каза, че шерифът бил на църква. И Петерсън и Чамбърс вече бяха

покойници, а тя беше тук сама, но причината да дойде тук и тогава, и сега, беше почти една и съща и това я правеше неспокойна. Лайла ускори крачки и влезе в кабинета в края на коридора.

Дребната възрастна Айрин Гроувсмит седеше на бюрото си и четеше някакво списание. Остави го настрана, надзърна към посетителката с късогледите си очи и кимна.

— Лайла...

— Здравей, Айрин. Няма ли го шериф Енгстрьом?

— Няма го, я. — Зад дебелите стъкла на очилата очите на Айрин се присвиха неодобрително. — Излезе преди повече от три часа. Отиде до Монтроз заради оная катастрофа с автобуса, нали чу за нея? Обеща ми да се върне най-късно в седем, а вече минава осем и половина и него още го няма. И телефоните не работят. Сигурно в момента оправят пораженията от бурята.

— Значи няма начин да се свържа с него?

— Нали ти казах... — Айрин усети, че се е разбърбила, свали си очилата и смутено се окашля. — Извинявай. За какво става дума?

Време беше да попиташ, стар прилеп такъв. Лайла се усмихна пресилено и поклати глава, за да прикрие мислите си.

— Малко съм притеснена заради Сам. Цял следобед беше в магазина и не се прибра за вечеря. Току-що бях там и колата е отвън, но вратата е заключена и вътре не свети.

— Нямах ли ключ?

— Имам. Просто не ми се иска да влизам вътре сама. — Лайла се поколеба, чудейки се доколко може да ѝ се довери. Една дума на Айрин и утре целият град ще знае. Но това нямаше значение. Сега само Сам я интересуваше. Ако нещо го беше сполетяло...

— Чух едно съобщение в новините — започна тя. — Ставаше дума за някакъв пациент, избягал от Щатската болница днес следобед.

— Норман Бейтс ли?

— Значи си чула? — запита Лайла със затаен дъх.

Айрин кимна.

— Чък Меруин мина оттук преди половин час да търси шерифа. Той работи в пожарната, нали го знаеш, сина на Дейв Меруин? Висок, мургав, с развалени зъби...

— Да, сещам се. И какво е станало?

— Ами пожарната се връщаше оттам и искаха да уведомят шерифа, преди да потеглят обратно към Монтроз. Но не можаха да се свържат с него.

— Откъде се е върнала пожарната?

— Чакай, записах го някъде. — Айрин измъкна един бележник изпод списанието. — Ето го. — Тя надяна очилата и прочете. — Чък каза, че намерили фургона, с който бил избягал оня лунатик. На стария околоръстен път извън града. Изглежда е гръмнал резервоарът на колата... вътре имало два трупа. Единият бил женски, на някаква монахиня, която днес посетила болницата, или поне те така мислят. А другият бил този Норман Бейтс.

— Значи е мъртъв?

— Изгорял като факла. Чък каза, че никога не бил виждал такъв ужасен труп. Нищо че от пет години работи в пожарната.

— Слава богу.

— Какво общо има Сам с всичко това? — полюбопитства Айрин.

— Нищо — поклати глава Лайла. — Виж какво, отивам в магазина. А когато шерифът се върне, помоли го да се отбие там. Ако колата ни я няма отзад, значи сме се прибрали вкъщи и всичко е наред. Помоли го само да погледне.

— Разбира се, ще си запиша.

Когато Лайла се обърна да си върви, Айрин пишеше в тефтера си. Този път не се налагаше да върви бавно. Улицата беше все така безлюдна, но пустотата и тъмнината вече не я ужасяваха.

Сега се тревожеше единствено за Сам. Тази проклета електрокардиограма...

Не се паникьосвай. Може просто да е заспал.

Въпреки това Лайла усети, че бърза, когато тръгна по пътеката край магазина. Почти се надяваше да не види колата отзад, но тя все още си бе паркирана до задния вход и Лайла тръгна още по-бързо.

Когато стигна до тъмния вход, ключът вече беше в ръката ѝ. В тъмното ѝ беше трудно да го пхне в невидимата ключалка, но накрая успя. Бравата изцрака и металната топка се завъртя.

Лайла влезе и се спря на входа, като се мъчеше да си припомни къде е ключът на лампата. От коя страна беше — отляво или отдясно? Странно, че не си спомняше такова просто нещо.

Опипа мазилката отдясно, намери ключа и го натисна, но нищо не се случи. Дали не беше изгоряла крушката?

Изгоряла е. Норман е изгорял, напомни си тя. Не се паникьосвай.

Да не би да е заради бурята? Лайла потисна нетърпението си и изчака, докато очите ѝ свикнат с тъмнината. Когато прогледна отново, огледа обстановката в стаята. По протежение на отсрещната стена имаше шкафове за картотека, а по двете други стени бяха монтирани множество етажерки. В средата на стаята имаше бюро и стол. По бюрото бяха нахвърляни фишове, а сред тях лежеше разтворена счетоводната книга. Сам не би оставил всичко в такъв безпорядък, сигурно е отишъл в предната част.

Тя мина покрай бюрото и стигна до вратата, която водеше към търговската част. Там беше още по-тъмно, затова се спря на прага, опитвайки се да види пешо в тъмнината.

— Сам?

Тъмнината не отвърна.

— Сам!

О, божичко... нещо се е случило... сърцето му...

Тя пристъпи напред, заобиколи тезгяха и там го намери.

Лежеше по гръб на пода и гледаше към нея.

И тя се взираше в него. Оказа се права, причината наистина беше в сърцето му. Именно там бе попаднало острието на ножа и бе оставило в гърдите му рана, от която още течеше кръв.

За миг ѝ се стори, че той не е мъртъв. Не можеше да е мъртъв, понеже тя чуваше дишане.

После, когато сянката излезе иззад тезгяха зад гърба ѝ, Лайла се обърна и острието на ножа блесна срещу нея.

И още веднъж.

И още веднъж...

ЕДИНАДЕСЕТ

Когато Клейборн спря колата пред железарския магазин, там вече беше дошла колата на шерифа. Щом я видя, той рязко натисна спирачките, излезе бързо от колата и се запъти към отворената врата.

— Един момент, моля. — На прага се появи дребен мъж, който му препречи пътя.

Клейборн машинално направи професионална преценка на непознатия пред себе си: изпито бледо лице, рядка кестенява коса, кафяви очи и грижливо подстригани мустаци. Беше облечен в тъмен костюм, бяла риза и тъмносива вратовръзка. Това бе типично неделно облекло на типичен провинциален търговец и Клейборн се усмихна от облекчение, когато го забеляза.

— Сам Лумис? — попита той, но дребният човек поклати глава.

— Шериф Милт Енгстрьом — рече той.

Облекчението на Клейборн се стопи и той наведе поглед. Тогава забеляза нещо, което преди малко беше пропуснал: лъснатите черни ботуши, чиито заострени носове се подаваха изпод старомодните маншети на панталона.

Думите на шерифа сложиха край на новопоявилата се надежда и на бляскавите му психологически прозрения. Клейборн вдигна очи и срещна безстрастния поглед на шерифа. Знаеше какво трябва да го попита и се страхуваше от отговора.

— Къде е мистър Лумис? Случило ли му се е нещо?

Безизразните очи не трепнаха.

— Ако нямате нищо против, аз ще задавам въпросите. За начало бихте ли ми казали кой сте и какво търсите тук?

Клейборн пристъпи от крак на крак, за да облекчи умората и усети силен спазъм във вдървените си колене. Откога не си бе позволявал почивка? Когато напусна магистралата и навлезе в града, усети как задрямва на кормилото. Прекомерното напрежение си казваше думата. В този момент най-много му се щеше да седне и да се отпусне.

— Дълга история — въздъхна той. — Не може ли да влезем вътре и...

— Говорете — намръщено каза шерифа. — Не разполагам с цяла нощ.

Когато свърши разказа си за случилото се в болницата и по пътя, Клейборн вече бе готов да се строполи на земята. За разлика от Банинг, шерифът нищо не си записа, но несъмнено попиваше внимателно цялата информация. Накрая кимна да покаже, че разпитът е приключен.

— А сега най-добре влезте — рече Енгстрьом. — Случило се е нещо.

Той рязко се обърна и влезе в магазина, без да даде възможност на Клейборн да отвърне. Той го последва през вратата и все пак успя да попита.

— Лумис мъртъв ли е?

Шерифът спря до тезгяха и посочи към пода вляво от мястото, където бяха застанали.

— Вие сте лекар — рече той. — Може би вие ще ми кажете.

Клейборн пристъпи напред и проследи с поглед движението на ръката му. Известно време постоя безмълвен и усещаше как студените очи на Енгстрьом пронизваха гърба му. *Този малък садист се наслаждава на реакцията ми! Какво очаква от мен... да си изповръщам червата като оня търговски пътник край фургона? Аз съм лекар, и преди съм виждал трупове.*

При това беше виждал и Сам Лумис по-рано. Всъщност тъкмо това го разстройваше — разкривените черти на лицето му бяха познати. После се сети откъде; в досието имаше изрезки от вестници със снимки на хората, замесени в случая на Норман.

Случая на Норман. Клейборн направи усилие да вдигне очи и да срещне втренчения поглед на Енгстрьом. Собствения му поглед не можеше да се сравнява по безстрастие с този на шерифа, но се постара поне гласът му да прозвучи така.

— Прорезът е доста голям — каза той. — Очевидно е направен с нож с изключително широко острие. Ако се съди по количеството кръв, аортата е засегната, а може би дори разкъсана. Желаете ли да го прегледам по-подробно?

Шерифът поклати глава.

— Всеки момент очаквам да дойде нашия лекар... стига да успее да се измъкне от оная каша в Монтроз. Тази вечер не ми стигат хората, даже не можах да намеря и доброволци. — Енгстрьом пристъпи към тезгяха. — Докато чакаме, може би ще пожелаете да погледнете още нещо.

Клейборн заобиколи тезгяха от другата страна и погледна надолу.

Шерифът грешеше. Той не желаше да го поглежда — не и това накълцано ужасно нещо, дело на човешка ръка, проснато възник до ръба на тезгяха и окъпано в кръв от десетина прорезни рани, които зееха като алени кратери на фона на бялата плът.

Нищо в трупа не подсказваше самоличността на жертвата, но още преди Енгстрьом да отвори уста, Клейборн вече знаеше.

— Лайла Лумис — рече шерифът. — Съпругата на Сам.

Клейборн се извърна и усети, че му се повдига, като на студент първокурсник, на който му предстои първата дисекция. Накрая си възвърна способността да говори и прошепна:

— Значи е убил и двамата.

— Кой?

— Норман Бейтс. Пациентът, за когото ви разказах.

— Може и така да е.

— Но вече няма никакво съмнение. Знаех, че съм прав... След като е подпалил фургона е дошъл направо тук. Нали си спомняте за стопаджията, когото вероятно е качил на магистралата?

— Вероятно, нали? Май правите твърде прибързано заключение.

— Онази табела е отвън, в колата ми. — Клейборн понечи да тръгне към изхода. — Елате, ще ви я покажа...

— После. — Шерифът отиде до другия край на тезгяха. — Първо искам да видите това.

Клейборн се приближи към него и шерифът му посочи отвореното чекмедже на автоматичната каса.

— Празна е — рече той. — Днес следобед в нея е имало деветстотин осемдесет и три долара.

— Откъде знаете?

— Намерих това на пода. — Енгстрьом измъкна от джоба си някакъв лист. — Бланка за депозит, попълнена и готова за банката.

— Значи Норман е взел парите.

— Някой ги е взел, това е сигурно. — Шерифът го погледна. — Елате, има още.

Той посегна към остъклената витрина на тезгяха и измъкна една отворена кутия. В нея бяха подредени дузина ножове за рязане на месо с кокалени дръжки и с различни размери. Остриетата им проблясваха на светлината.

Не, не бяха дузина. Клейборн бързо ги преброи и се поправи. Ножовете бяха единайсет и в единия край на кутията имаше празно място. Енгстрьом проследи погледа му и кимна.

— Единият липсва. С него са извършени убийствата. — Той се завъртя и влезе в задното помещение, като посочи крушката на тавана на Клейборн, който го следваше.

— Когато дойдох тук да търся мисис Лумис, задната врата не беше заключена, а осветлението не работеше. Отначало помислих, че крушката е изгоряла, но после я видях на масата. Завих я отново и както виждате, тя си е съвсем наред.

— Разбира се — рече Клейборн и огледа бюрото и стола. — Норман се е промъкнал в магазина и е убил Лумис, докато е работел на бюрото си. После е извлякъл тялото по пода до предната част, където няма да се вижда — погледнете, тук има кръв по дъските. После се е върнал тук, отвинтил е крушката и е причакал мисис Лумис...

— А откъде е знаел, че тя ще дойде?

— Бил е сигурен, че ще дойде да търси съпруга си. Не разбирате ли? Затова е дошъл тук... Искал е да убие и двамата.

Енгстрьом сви рамене.

— А сега чуйте и моята версия — започна той. — Да допуснем, че извършителят е крадец, обикновен крадец. Може да е някой, който живее някъде наблизко, или дори стопаджията, за когото твърдите, че е изгорял във фургона. Но който и да е той, убеден съм, че е търсил да обере някой магазин. Може преди това да се е опитал да проникне в други магазини без успех. После е видял, че тук свети. Опитал да влезе през задната врата и видял, че не е заключено. Готов съм да приема вашата версия, че се е вмъкнал незабелязано, но само това.

— Ами другото, което ви казах. Защо не го приемате?

— Защото не сте кой знае какъв детектив. — Енгстрьом хвърли поглед към пода. — Вярно, че тук има кръв, но само няколко капки. Според мен са паднали от ножа, който крадецът е отнесъл със себе си.

Сам не е бил убит, докато е седял на бюрото си. Раната е на гърдите, а не на гърба. Всъщност, крадецът дори не е бил въоръжен, когато е влязъл. Взел го е от витрината на тезгяха.

— И все пак мисля... — рече намръщено Клейборн.

— Няма значение, оставете ме да довърша. — Енгстрьом посочи предния вход на магазина. — Според мен Сам е бил отпред да изключи осветлението, когато крадецът се е промъкнал отзад. Дошъл е за пари, а не да убива и е искал да остане незабелязан, докато Сам си тръгне. В задната част няма място, където да се скрие, затова е отишъл отпред и се е свил в тъмното зад тезгяха. Тогава обаче нещо се обърква. Сам или го е видял, или го е чул. Той е заключил вратата, с надеждата, че тя ще натисне дръжката и ще си тръгне. Само че тя го е изненадала неприятно, понеже има ключ. Останало му е време само да отбие крушката, за да не може тя да запали лампата. А когато е влязла, той просто я причакал в тъмното с ножа.

Клейборн пак се навъси.

— Видяхте тялото ѝ — рече той. — Може би човек, който убива, обзет от паника би ударил и втори път, за да е сигурен. Но не по този начин. Тя не само е била убита, а буквално е била насечена; по същия начин Норман насече сестра ѝ под душа...

Той млъкна, понеже усети, че говори несвързано. Никой нямаше да му повярва без да има доказателства — солидни, неопровержими доказателства.

— Не се тревожете — рече Енгстрьом. — Ако Бейтс наистина е жив, няма да стигне далече.

— Да, но сега разполага и с пари.

— А пък ние имаме снимки, с които да го идентифицираме, разполагаме с пълното му досие. Не може да се крие твърде дълго. Къде ще отиде?

Клейборн не отговори. Не знаеше отговора.

После, докато оглеждаше счетоводната книга и фишовете, пръснати по масата, забеляза вестника, захвърлен настрана. Беше сгънат небрежно, като че ли Сам се бе готвил да го изхвърли, но най-отгоре ясно се виждаше заглавието над някаква статия.

Холивудски продуцент ще снима филм по случая Бейтс.

Сега вече знаеше къде ще отиде Норман.

ДВАНАДЕСЕТ

Джен Харпър разгледа внимателно грима си в огледалото в банята и реши, че е безупречен. После се изплези на отражението си.

Добре, малката. Напред към голямото шоу.

Тя си взе чантата от етажерката и излезе на пръсти. Всъщност нямаше нужда да е толкова предпазлива; Кони все още спеше в стаята си от другата страна на банята. Съквартирантката на Джен сигурно щеше да спи като мъртвец поне до обяд, а когато най-сетне се събуди, с тежък махмурлук и изпълнена с угризения заради снощните бурни забавления, вероятно би предпочела да е мъртва.

Все пак Джен усети известна завист, докато вървеше по коридора към входната врата. На Кони не ѝ се налагаше всяка сутрин да се труди пред огледалото. Един студен душ и едно небрежно сресване на косите вършеха същата работа. За какво ѝ е безупречен грим с тоя голям нос и малки цици. Ако човек иска да пробие в този бизнес, трябва да има малко носле и големи цици и това поставяше Кони извън класацията.

Джен внезапно изпита срам. Кони не беше виновна за външния си вид. Тя поне беше честна и не се опитваше да подправя лицето и фигурата си с разни пластични операции. Стараеше се да пробие с нещата, с които разполага, а това заслужаваше похвала, а не подигравки.

Джен тихо излезе от апартамента и заключи. Кони щеше да се справи. Сега беше време да помисли за собствените си цели. Затова гримът ѝ беше отнел цял час и затова елегантната малка тойота я очакваше под навеса за коли. Полазваха я тръпки всеки път щом се сетеше за месечните вноски, но когато отваряше вратата и вдишваше онзи чудесен аромат на нова кола, доброто ѝ настроение се възвръщаше.

Тойотата не беше лукс. Тя бе част от екипировката ѝ, част от нейния имидж. А миризмата на новата кожа на седалките беше толкова необходима, колкото и парфюмът „Шанел“, с който се напръскваше

след баня, макар че скоро бензинът май щеше да стане по-скъп от парфюм. Ако искаш да достигнеш върха, не се качвай на автобус.

Тя запали мотора, внимателно даде на заден и зави на изток по Мълхоланд Драйв. По криволичещия път от време на време се срещаха скупчени къщи, но през повечето време отстрани се редуваха скали, ниски дървета и храсти. През леката утринна мъглица все още бе възможно да се забележат катерици, койоти, бягащи за здраве и други представители на живата природа. Джен не им обръщаше внимание, а гледаше надолу вляво от пътя към долината Сан Фернандо. Над жълтеникавия смог се издигаха площадките на киностудията „Коронет“ някъде по средата между сградата на Кълъмбия Бродкастинг Систъм и черната кула на „Юнивърсъл Пикчърс“.

Тойотата отново зави наляво и се спусна надолу към града. Джен си пое дълбоко дъх, както правеше винаги преди да се гмурне в морето от смог. Тази отвратителна мъгла разяждаше хромираните части на тойотата. Само бог знае как се отразяваше на човешките дробове. Но когато си се запътил към върха, понякога се налага и да се спускаш в бездната.

Пресече булевард Вентура и подкара на север към главния вход на киностудията. Пред нея се движеше някакъв лъскав ролс-ройс, който спря до будката на охраната, но се забави само миг. Униформеният човек на входа се ухили и махна на шофьора, а бариерата на бели и червени ивици бързо подскочи нагоре. Ролсът изчезна по посока към паркинга.

Когато Джен се изравни с будката, бариерата отново се спусна надолу. Униформеният я гледаше безизразно. Тя му се усмихна.

— Джен Харпър — рече тя.

Изразът на лицето му не се промени... ако изобщо изразяваше нещо.

— С кого имате среща?

— Аз работя тук. В екипа на Дрискол.

— Един момент, ако обичате.

Униформеният се обърна, влезе в будката и провери в някакъв списък, окачен до вратата. После подаде глава през прозорчето и кимна.

— Минавайте и им кажете да ви дадат пропуск.

— Ще го направя, благодаря.

Барьерата се вдигна и Джен подкара напред с надеждата, че усмивката ѝ не се е стопила и е прикрила раздражението ѝ. Оня лигльо с ролса мина като едното нищо, а след всичките тези седмици, пазачът даже не бе запомнил името ѝ.

Спокойно, малката. Някой ден, като минаваш през тази врата, ще постилат червен килим специално за теб чак до кабинета на Дрискол.

Сега тъкмо минаваше покрай този кабинет в административната сграда отдясно, но не спря. Всички места в паркинга бяха означени с четливо изписани табелки, запазващи ги за колите на административния персонал. Такава беше организацията тук: администраторите паркираха най-близо до кабинетите си, звездите и режисьорите оставяха колите си направо пред снимачните площадки, а продуцентите ги оставяха всеки пред своята дирекция.

Но табелките лесно можеха да бъдат подменени. Както се развиваха нещата в киното, май писачите на табели имаха най-постоянна работа.

Джен сви рамене и насочи колата към паркинга в задната част на студията. Покрай нея се движеха момчета на велосипеди, които разнасяха поща, възрастни продуценти с колите си, фургони и камиони, пълни с реквизит и снимачно оборудване. Тойотата се промъкваше между подвижни гримьорни и ремаркета, сетне спря пред една от площадките, пред която светеше червена лампа, сигнал, че снимките са започнали и движението в района трябва да бъде прекратено.

Киностудиото изработваше своя продукт.

Някога улиците на студиото бяха препълнени с бляскаво облечени хора: статисти в ориенталски одежди като от приказките на Шехерезада, пиратски костюми, бални рокли от времето на френската империя, кавалерийски униформи от войските на Конфедерацията. Второстепенни актьори се шляеха, облечени във фракове и с цилиндри на главите. Зад тях важно се разхождаха кабаретни танцьорки, облечени във всички цветове на дъгата. Индиански вождове, изрисувани с цветовете на войната и млади каубои в светли костюми и шапки „Стетсън“ в съответния цвят се разминаваха с бляскаво облечени изпълнителки на главни роли.

Но сега тази пъстра картина беше изчезнала. Съвременният арабски шейх представляваше мърляв тантурест петролен спекулант с бизнес костюм и слънчеви очила. Пиратските кораби бяха потопени, на мястото на балните зали сега имаше дискотеки, войските на Конфедерацията бяха отнесени от вихъра. Фред и Джинджър никога вече нямаше да танцуват степ, индианците носеха дипломатически куфарчета, когато тръгваха по пътеката на войната, тоест на сесиите на Сената. Днешните каубои приличаха на кой да е брадат студент, а изпълнителките на главни роли участваха главно в будоарни сцени, най-често без абсолютно никакви дрехи. Когато влизаш в киностудио, недей да търсиш блясък... потърси си място за паркиране.

Джен най-после се добра до паркинга и погледна часовника си. Десет без петнайсет. Имаше още петнайсет минути. Само че паркингът беше почти пълен.

След дълго обикаляне тя най-после намери празно място в най-отдалечения край. Внимателно даде на заден, но натисна рязко спирачките, понеже вратата на съседната кола се отвори и някакъв човек застана на пътя ѝ.

Тя почти легна върху клаксона.

— Ей, къде гледаш...

Човекът се обърна и Джен позна Рой Еймс. Той ѝ махна и се приближи до вратата на колата ѝ.

— Извинявай, не те видях. — Той отвори вратата и ѝ помогна да слезе.

Джен превъзмогна недоволството си, но не успя да потисне обзелите я мисли. Що за тип беше този? Общуваха служебно от доста време, но не можеше да свикне с предвзетата му учтивост. Обикновените прояви на кавалерство не бяха обикновено явление в наши дни. Повечето мъже оставяха момичето само да слезе от колата, а доста голям процент от тях дори биха я шляпнали по задника, ако се измъква заднишком.

Рой Еймс беше особен. Дори не приличаше на повечето от познатите ѝ сценаристи. Преди всичко изглеждаше прилично, е, не беше чак хубав, но по нищо не приличаше на ония екземпляри, които наблягаха на буйното окосмяване и тежките рогови очила. Никога не носеше джинси и очевидно се бе научил да борави с пишещата машина, без непременно да му се налага да носи ботуши. Никога не го

беше виждала пиян или дрогиран, а ако имаше някакви други мании, явно добре ги прикриваше.

Прикрит. Такива на пръв поглед праволинейни типове обикновено криеха нещо. Какъв ли произход се криеше зад старомодните му обноски и откритата му усмивка?

Ами твоят произход? Джен се зачуди откъде иде лошото й отношение към него. Защо беше склонна по-скоро да подозира, отколкото да уважава човек като Рой? Нямаше никаква причина. Може би той беше точно толкова прям, колкото и тя.

Двамата пресякоха паркинга и тръгнаха надолу по улицата. Разминаваха се с агенти и актьори, запътили се за разни уговорени срещи, с дърводелци, които бързаха към декорите, с хора, разнасящи разни съобщения — обичайната организирана бъркотия.

— Тази сутрин те търсих по телефона — обади се Рой. — Кони ми каза, че си излязла.

— Как ти се стори?

— Кисела. Предполагам, че съм я събудил.

— Не се тревожи, ще преживее шока. Аз вече свикнах.

Рой я погледна.

— Значи вече знаеш?

— Какво да знам?

— Не чу ли по радиото? Норман Бейтс е избягал.

— Господи!

— Казаха, че пак се е развилнял. Убил е петима души. Не е съвсем сигурно, но може би е още на свобода.

— Значи затова ни вика Дрискол! — възкликна Джен и се спря. — Мислиш ли, че ще спрат снимките?

— Може би.

— Но те не могат... — Джен се вкопчи в ръката на Рой. — Трябва да ги спрем. Моля ти се, обещавай ми, че ще ми помогнеш.

Той я гледаше втренчено. Но защо не казваше нищо? Джен си пое дълбоко дъх и подкупващо му се усмихна.

— Не се тревожа само за ролята си. Ти също имаш нужда от този филм. Бъдещето ти е в този сценарий. Не го захвърляй с лека ръка.

Очите на Рой бяха ледени. Внезапно лицето му се изкриви и той извика:

— Какво, по дяволите, ти става? Този маниак е избягал и е убил невинни хора, а ти се притесняваш единствено за това, че някакъв си проклет филм щял да пропадне!

Той издърпа ръката си така рязко, че на Джен ѝ се стори, че е готов да я удари. Но той само ѝ обърна гръб и продължи сам, като я остави разстроена и зашеметена.

В края на краищата беше познала. Той наистина криеше нещо зад добрите си обноски и любезната усмивка и сега тя вече знаеше какво бе то.

Насилие.

Странно, но не бе усетила страх. Все пак, докато първоначалното ѝ стъписване премина, чувството, което изпитваше я изненада. Беше разочарована.

По дяволите, изглежда Рой я вълнуваше повече, отколкото бе смятала досега. Дори и сега не можеше съвсем да го осъди. Може би не беше чак толкова студена и практична, колкото се представяше, защото усещаше, че той по някакъв начин ѝ допада.

Може би беше прав да се гневи. Вероятно беше искрено загрижен за тези убийства. И ако е така...

Джен поклати глава. Убежденията му си бяха негова работа, но тя не можеше да се съгласи с него. Беше работила твърде дълго и твърде усилено, за да се примири.

През целия си живот, от най-ранна възраст, когато като дете се взираше в огледалото, разглеждаше лицето си, осеяно с пъпки и се питаше дали някога ще порасне, дали ще срещне човек, който да я смята за красива, който да я обича, тя бе работила... бе работила, за да стане жена, която заслужава внимание, като онези, които гледаше на кино и по телевизията.

Сега вече беше пораснала, беше се снимала в телевизията, а сега щеше да се снима и в киното и всички щяха да я обикнат... не само един-единствен човек, а всички. И тя щеше да го постигне. Не само заради себе си; тя дължеше това на малкото момиче с голямата мечта.

Джен видя Рой, който вече влизаше в административната сграда и забърза напред, възвърнала решителността си. Цялото насилие на света не бе в състояние да я накара да се чувства виновна. Съжалението за жертвите, които и да бяха те, нямаше да им помогне. Те бяха мъртви, а тя беше жива и онова, което той наричаше *проклет*

филм беше шансът, който беше чакала и за който беше работила. Тя и малкото момиче.

Каквото и да се случеше, тя нямаше да им позволи да спрат филма.

ТРИНАДЕСЕТ

Анита Кедзи си служеше еднакво добре с двете ръце.

Тя седеше на бюрото си в стаята, която водеше към кабинета на Дрискол, като едновременно разгръщаше броеве на списание „Варайъти“ и „Холивудски репортер“, търсеше статии, които биха заинтересували шефа ѝ и ги ограждаше с червен маркер.

Джен и преди беше наблюдавала този ритуал и неведнъж се бе чудила как мис Кедзи успява да чете и двете списания едновременно. Едно от възможните обяснения бе, че тази жена изобщо си беше особена. Всяка жена, която бе готова да работи като секретарка на продуцент, просто трябваше да бъде особена. Може би имаше нещо общо с насекомите. Май че имаше някакъв вид насекоми, чиито очи функционираха независимо едно от друго и затова можеха да гледат едновременно в две посоки.

Всъщност не в две, а в три посоки. Защото, без да отмести поглед от страниците пред себе си, мис Кедзи явно я беше забелязала.

— Заповядайте, влизайте направо. Мистър Дрискол ще дойде след минута. Тази сутрин малко се забави.

Джен кимна, мина покрай бюрото и влезе в кабинета на Дрискол. „Тази сутрин малко се забави.“

Нищо ново. Ако човек слуша секретарките, техните шефове винаги малко ще закъснеят, като евтини часовници. Сравнението беше уместно, защото на повечето продуценти често не можеше да се разчита.

Разбира се, имаше и изключения от това правило, Хора, чийто талант и добър вкус бяха безспорни и крайно необходими. Киноиндустрията едва ли би оцеляла без тях.

Но в наши дни всеки можеше да се кичи с името продуцент. Просто трябваше да пусне няколко обяви в списанията, че е закупил парцели, годни за снимане, да си наеме офис, да си сложи табелка на вратата и да чака мацките сами да дойдат да му се предлагат.

Слава богу, Марти Дрискол май не попадеше в тази категория. Досега не бе правил опити да я сваля, а обстановката в кабинета му беше доста впечатляваща.

Когато влезе, Джен за пореден път огледа помещението: гравюрите на Домие по стените, меките дивани и огромната стъклена маса за кафе, масивното писалище от черешово дърво с вътрешен телефон и портрет на последната му съпруга и две усмихнати деца в сребърна рамка.

Всичко това несъмнено беше впечатляващо, но не съвсем убедително. Нещо в този кабинет я притесняваше.

Доколкото познаваше Дрискол, той едва ли би различил френска гравюра от френска пощенска картичка. Модерните мебели, колкото и да бяха красиви и скъпи, не бяха в никакъв определен стил, освен може би на продуцент, който малко е закъснял. А семейните портрети в скъпи рамки бяха постоянен атрибут във всеки продуцентски кабинет. Всичко това спокойно би могло да бъде доставено от реквизита на киностудиото. Донесли са го и са го подредили за една нощ. Което означаваше, че точно толкова бързо може да бъде и изнесено, когато Дрискол изгуби мястото си за паркиране. Ето това я тревожеше. Мебелите не бяха модерни. Те просто бяха една временно наложена мода.

Джен бързо пропъди тази мисъл. Дрискол не беше временно явление. Той беше продуцент на не един печеливш филм. Ако не друго, поне бе набавил средствата за тях, а тъкмо това имаше значение. Той познаваше бизнеса, знаеше къде са парите, знаеше къде зимуват раците.

Ами онези хора... Петима убити, беше казал Рой. Не мисли за това.

Тя се огледа и видя Рой, който седеше в ъгъла с гръб към вратата. Не беше я чул да влиза и разговаряше с партньора ѝ Пол Морган, другата звезда на филма.

Не се заблуждавай, рече си тя. Ти не си звезда... само неговото име е по афишите.

А защо не? Пол Морган отдавна вече си бе спечелил известност. Профилът му се очертаваше на фона на светлината, идеща от прозореца и приличаше на миниатюрно копие на огромния му образ от

екрана. Тя все още се чудеше как бе приел да изпълнява такава особена роля, като тази на Норман Бейтс.

От друга страна, той вероятно също се чудеше защо бяха избрали нея за главната женска роля, вместо някоя известна актриса. Може би затова и сега не ѝ обърна никакво внимание при влизането ѝ в кабинета. Всъщност от деня, в който я бяха избрали за ролята, Пол Морган едва ли се бе обръщал към нея повече от няколко пъти.

Каквито и да бяха мотивите му за това, най-добре беше тя да направи нещо по въпроса, и то бързо. Трябваше да го заприказва, да погъделичка самочувствието му, да му покаже съвсем недвусмислено, че този филм се прави само за да изпъкне огромния му талант, а нейната задача е просто да му помага.

Джен пристъпи към двамата мъже, но се спря при допира на нечия ръка, която се плъзна около кръста ѝ. Едновременно с това усети вълна от сладникава миризма.

Слава богу, че вече имаше на лицето си готова усмивка, предназначена за Морган. Затова успя да се усмихне на Санто Вицини. Не че той не я заслужаваше. В края на краищата, именно благодарение на него получи ролята. Но не беше лесно да се престори, че ѝ е приятно да види този човек, чиито мустаци ѝ напомняха на гъсеница. Силната миризма, която неизменно лъхаше от него, едва се издържаше, а допирът на подвижните му пръсти, които се промъкваха към бедрото ѝ я накара да настръхне.

Тя рязко се обърна, но продължи да се усмихва с надеждата, че това ще компенсира изплъзването ѝ от ръцете му.

— Мистър Вицини...

— Санто — поправи я той. Гъсеницата запълзя, тъй като плътните устни под нея се разтегнаха в усмивка. — Защо са всичките тези церемонии?

Джен кимна. *Разбрах намека ти, копеле. Искаш без всякакви церемонии да се пъкна в леглото ти.*

Само че не го каза. За щастие не се наложи да казва нищо, понеже откъм кабинета на секретарката избумтя гласът на Марти Дрискол и всички разговори бяха прекратени.

— Ако ме търсят, няма ме — каза той.

Това беше част от ритуала, обичайният призив, който означаваше, че събранието, конференцията, церемонията щеше да

започне всеки момент.

Следващият етап беше появата на самия Марти Дрискол. Дебелият оплешивяващ продуцент си имаше висока и мършава сянка, която безшумно се плъзгаше зад него и затвори вратата, докато Дрискол потъваше в мекия стол зад бюрото си. Името на сянката беше Джордж Уорд, а косата и лицето му бяха посивели в резултат на дългите години, през които бе служил като сиво алтер его на шефа си. Сянката пропълзя до края на бюрото и се спря в очакване господарят да ѝ даде знак.

И този знак не закъсна. Марти Дрискол приведе напред широките си рамене, които трудно удържаха тежестта на дебелия врат и масивната глава.

— Седнете — каза той.

Рой Еймс и Пол Морган се настаниха на дивана срещу бюрото. Вицини се отпусна в един мек стол отдясно, близо до Джордж Уорд, а Джен седна на стола отляво.

Сега тя очакваше Дрискол да произнесе обичайната встъпителна реплика: „Някой да иска кафе?“. Той обаче не продума, а продължи да седи, като някакъв плешив Буда, загледан в писалището си през полуотворени очи. Може би размишляваше за Безкрайността или пък съзерцаваше пъпа си, но Джен пропъди тази мисъл. Доколкото познаваше Дрискол, той не беше нито мистик, нито си падаше по източна философия. Поведението му я караше да нервничи и може би такава бе целта му. Тя хвърли поглед към останалите хора, събрани край бюрото и видя, че и те се чувстваха неловко, докато го чакаха да наруши мълчанието.

След малко той внезапно вдигна глава и погледът му се проясни.

— Всички знаете за случилото се вчера — рече Дрискол. — Това промени плановете ми относно филма.

„Променени плановете“. Фразата отекна и Джен се вцепени. „Той ще се откаже. Рой беше прав.“

А сега заговори самият Рой.

— Не само вие мислите така. Тъкмо казвах същото на Пол. Ще си имаме неприятности.

— Не съм съгласен — бързо се намеси Пол Морган. — Бягството на Норман Бейтс няма нищо общо с нашата история. Щом сценарият се придържа към фактите...

— Сега обаче фактите са съвсем други — поклати глава Рой.

— Ами тогава ще променим сценария — намеси се Вицини. — Вероятно е достатъчна една малка добавка от няколко страници. Все още разполагаме с цяла седмица. И тъй като по-късно ще снимам сцените със семейство Лумис, няма да имаме нужда от Стив Хил и онова момиче Гордън по-рано от един месец. Дотогава те ще се върнат от Ню Йорк.

— Ама вие какво... обсъждате моята работа? — Рой нетърпеливо махна с ръка. — Забравете за този сценарий! Докато Бейтс беше в приюта, нямахме проблеми. Цялата история приличаше на приказка, на нещо, което се е случило много отдавна. На публиката въобще нямаше да ѝ пука дали става въпрос за факти или за измислена история. Само че този път се сблъскваме с действителността.

— Точно така.

Дрискол кимна и Джен усети как в гърлото ѝ засяда буца.

Значи и той се беше уплашил. Това означаваше край на филма, край на кариерата ѝ, и че всичките ѝ намерения да не им позволи да го спрат също отиваха по дяволите.

— Но вие не можете! — викна тя и се изправи, без да забелязва втренчените им погледи, без да обръща внимание на нищо освен на вътрешната си необходимост. — Не можете сега да зарежете всичко.

— Джен, моля те... — Рой се приближи към нея с разтревожен поглед и се опита да я хване за ръката. — Сега не е време за истерия...

— Тогава ти спри да се държиш истерично! — Тя рязко отдръпна ръката си и му обърна гръб. Единственият, който я интересуваше, бе плешивият човек зад писалището. — Какво ви става бе, хора? Държете се като баби! Лудост ще бъде да спрем. Не виждате ли какво става? Седнали сте върху златна мина и ви е страх да копаете!

Джен се поколеба, защото видя как ръцете на Дрискол се вдигнаха от писалището и дланите му се събраха. За миг се почуди дали той не заема поза за молитва, но когато чу звука разбра, че всъщност ѝ ръкопляска.

— По дяволите, никак не е смешно! — Гневът ѝ избухна и тя усети, че се изчервява. — Не ви разигравам етюди, а ви казвам истината. Ако се замислите само за миг, ще разберете каква реклама...

Дрискол вдигна ръка да я спре.

— Стига де! — сопна се той. — Дай ми възможност и аз да си кажа мнението. — Той се извърна и насочи пухкавия си пръст към Джордж Уорд. — Всъщност ти й кажи.

Сивата Сянка кимна.

— Както мистър Дрискол вече спомена, плановете му относно филма се промениха. Отначало и ние, като мистър Еймс бяхме разстроени от новината, мислехме, че ще си имаме неприятности. После стигнахме до идеята, току-що изразена от вас. Ползата от новината, общественият отзвук. И стигнахме до същото заключение. Бягството на Норман Бейтс е най-доброто нещо, което можеше да се случи на филма „Лудата дама“. То ще ни изведе на първите страници на всички вестници, във водещите новини по телевизията и радиото. Норман Бейтс, естествено, е мъртъв, но историята му ще оживее чрез нас. Разследването на убийствата ще продължи с месеци. Това събитие, което още дълго ще се коментира по всички медии е нещо, което не може да се купи с пари. Всяко споменаване на криминалния случай ще бъде безплатна реклама за нашия филм.

Буцата, заседнала в гърлото на Джен започна бавно да се стопява.

— Значи ли това, че продължаваме?

— С пълна пара — рече Дрискол. — При тези обстоятелства всичко ще върви по мед и масло.

Буцата все по-бързо се топеше.

— Страхотно! — Пол Морган се ухили на Рой. — Нали ти казах, че няма защо да се тревожиш?

— Друг път няма! — Рой се изправи, загърби Морган и застана пред бюрото, като гледаше Дрискол право в очите. — Забравяте сценария. Вчерашната случка проваля края му.

— Нищо не съм забравил. — Показалецът на Дрискол се стрелна напред. — Както каза Санто, разполагаш с една седмица да направиш необходимите промени и допълнения. Ако не свършиш до другия понеделник, ще продължиш работа и след началото на снимките. Ще караме според досегашния план на продукцията, а новите сцени ще ги заснемем най-накрая.

— Чакайте, но аз не съм поемал такова задължение...

— Агентът ти се съгласи. Обадих му се тази сутрин и уговорихме условията на договора.

Джен слушаше усмихната. Буцата в гърлото ѝ бе изчезнала.

— Не се тревожи. — Санто Вицини се приближи към Рой. — Става дума само за няколко страници. Имам някои идеи. Помисли за материала, с който ни предстои да работим... за новите убийства и за смъртта на Норман.

Рой се навъси, но когато проговори, гласът му бе спокоен и тих.

— Само още една дума — рече той. — Откъде сте толкова сигурни, че Норман е мъртъв?

ЧЕТИРИНАДЕСЕТ

— Разбира се, че е мъртъв.

Доктор Стайнър загаси цигарата си в пепелника върху бюрото на Клейборн.

— Виж какво, Адам. Знам как се чувстваш...

— Наистина ли?

— За бога, не бъди мнителен! Никой не те обвинява за случилото се. Защо тогава сам се обвиняваш?

Клейборн повдигна рамене.

— Това не е въпрос на вина — каза той. — Става дума за отговорност.

— Игра на думи. — Стайнър извади нова цигара. — Вина, отговорност — каква е разликата? По тази логика Отис е виновен за това, че е оставил Бейтс сам с монахинята. Ами Клара? Тя е била на бюрото, когато Бейтс се е измъкнал. Ако някой въобще е виновен за бягството му, това са те двамата.

— Но отговорността бе поверена на мен.

— А аз съм човекът, който ти я повери. — Стайнър бръкна в джоба си за кибрит. — Ако търсиш отговорност от последна инстанция, то веригата свършва с мен.

Той запали цигарата си, хвърли клечката в пепелника и изпусна спираловидна струя дим към тавана.

— Като казвам, че знам как се чувстваш, това не е просто реторика. Защо мислиш си изпуснах срещата и дотърчах обратно веднага щом научих за станалото. И аз реагирах точно като теб — първо бях шокиран, после усетих чувство на вина. Добре че имах малко време да премисля нещата в самолета. Признавам, още съм травмиран от случилото се, с всички ни е така, и това е напълно нормално при тези обстоятелства. Но чувството за вина го няма.

— Не и у мен.

Доктор Стайнър направи изразителен жест с цигарата си.

— Чуй ме, Адам, никой не е съвършен. Всички правим грешки. Нима и двамата не повтаряме точно това на нашите пациенти? Човек не би могъл да понесе живота, ако се обвинява за неволни грешки. А вчерашният ден бе една комедия от грешки, или трагедия, ако така ти харесва повече. Въпросът е, че никой от нас — Клара, аз, ти — не можеше да предвиди какво ще се случи. Единствената ни „грешка“, на всеки поотделно и на всички заедно, е, че не сме непогрешими.

— Сега пък ти си играеш на думи — каза Клейборн. — Дали съм непогрешим е без значение. Трябваше да свърша нещо, а се провалих.

— Провали се — изпуфтя Стайнър замислено. — Провали се, падна, и си скъса чорапките — ами сега, какво ще каже татко, като се върне? Остави това, Адам, не си вече дете! А аз не съм баща ти.

— За бога, Ник, ако смяташ да си играеш на доктор с мен...

— Остави ме да свърша. — Стайнър се наведе напред, като надничаше иззад облак сив пушек. — Добре, да речем, че си виновен. Но за какво? Всичко, което си направил, е, че си наредил на Отис да наблюдава библиотеката, когато са те извикали на телефона. Това е всичко. Не би могъл да знаеш, че Отис ще си тръгне, нито че Норман е намислил да бяга. А оттам нататък имаме работа с неоспорими факти. Норман е човекът, убил сестра Кюпъртайн и задигнал фургона. Когато фургонът експлодирал, той е бил вътре, с действията си е станал причина да загине сестра Кюпъртайн и самият той...

— Точно там е работата — надигна се Клейборн. — Норман не е умрял във фургона. Качили са стопаджия. Знаем, защото намерих табелата по-нагоре по шосето. Норман е очистил него и сестра Кюпъртайн, подпалил е фургона и след това е тръгнал да търси Сам и Лайла Лумис във Феървейл. Енгстрьом не ти ли каза?

Стайнър кимна.

— Да, чух за хипотезата ти, когато говорих с него тази сутрин. Но нека се върнем към фактите. Той е убеден, че двамата Лумис са убити от друг — от някой дребен мошеник, може би дори от стопаджията, за когото говориш.

— Убеден? — възкликна Клейборн. — Въз основа на какво? Къде са неговите факти? Всичко, с което разполага, е просто друга хипотеза. Добра, удобна хипотеза, която приключва въпроса. В случай че си готов да приемеш смъртта на двамата Лумис като чисто

съвпадение. Е, аз не съм. Смятам, че са били убити умишлено от единствения човек на света, който е имал мотив да го стори.

Той започна да ходи напред-назад в тясното пространство между стената и бюрото си.

— Ако ти трябва неоспорима улика, помисли върху това: Сам и Лайла Лумис не са били просто убити. Те са били заклани. Прибави мотива към метода и съвсем ясно ще изникне картината на Норман Бейтс в действие.

Доктор Стайнър загаси цигарата си.

— Нищо няма да се изясни, докато не получим пълния доклад от аутопсията — каза той. — Енгстрьом е говорил с Ригсби при следователя. Очаква да ни даде заключението си до края на седмицата.

— До края на седмицата? — Клейборн спря и се обърна намръщен. — Какво става с тези хора? Ник, аз нищо не разбирам от съдебна медицина, дори не съм присъствал на аутопсия откакто завърших, но ми дай три часа с този труп и се обзалагам, че ще направя стопроцентова идентификация.

Стайнър кимна.

— Същото ще направи и Ригсби, когато намери време. Но Енгстрьом ми каза, че там е същинска лудница. — Той се усмихна неловко. — Извинявай, грешка по Фройд.

— Искаш да кажеш заради автобусната катастрофа?

Доктор Стайнър въздъхна.

— Седем жертви от вчера. Двама от ранените са починали през нощта. Това прави девет. Общо стават четиринадесет, като прибавим петимата, които ни интересуват.

— Мен ме интересува само един — каза Клейборн. — Енгстрьом не може ли да разчита на предимство от Ригсби?

— Опита се. Но не забравяй, че длъжността на областния следовател е изборна.

— Тоест?

— Тоест Енгстрьом е един, а близките на жертвите са десетки. Те също разчитат на него, а всички са гласоподаватели. Ясно е какво ще предпочете Ригсби. — Доктор Стайнър извади нова цигара. — Обаче хич не бих искал да съм на негово място сега. Ще има да работи ден и нощ. А докато стигне до нас, ще трябва просто да потърпим.

— Защото политиката е по-важна от едно убийство? — Клейборн поклати глава. — Енгстрьом и Ригсби може да смятат така, но не и аз. Нито някога съм мислил, че ти можеш да смяташ така.

— Не смятам. — Доктор Стайнър вдигна ръката си. — Гледай — третата за петнайсет минути.

Той направи печална гримаса и хвърли незапалената цигара в пепелника.

— Повярвай ми, моите нерви са изопнати не по-малко от твоите. Но нямам избор. Ще трябва да се настроим да потърпим, докато ни известят.

— Докато през това време Норман е на свобода?

Доктор Стайнър сви рамене.

— Добре де. Още не го вярвам, но да предположим, че той още е жив. Енгстрьом ми каза, че техният отдел сътрудничи с капитан Банинг. Те правят максималното, призовават евентуалните очевидци да се явят, проверяват наличните улики. Но докато не излязат с нещо конкретно, не можеш да им попречиш да имат свои собствени преценки, така както не можеш да попречиш на онези хора от Холивуд да снимат филма си...

Клейборн повдигна очи, в тях се четеше въпрос и доктор Стайнър кимна.

— Забравих да ти кажа. Обади ми се режисьорът, с който си говорил вчера.

— Марти Дрискол ли?

— Обади се тази сутрин, тъкмо се бях върнал. Каза, че е чул новината и поиска повече подробности за случилото се вчера.

— И ти му даде?

— Разбира се, че не. — Стайнър се намръщи. — Нямам никакво намерение да му помагам, никога не съм имал. Не съм чел сценария и не искам да говоря с автора му. И го посъветвах напълно да се откаже от филма при дадените обстоятелства.

— Той съгласи ли се?

— Каза ми едва ли не да вървя по дяволите. Смятам, че всичко това е голяма реклама. Следващия понеделник ще почват снимките.

— Но това не бива да става! — Клейборн поклати глава. — Трябва да направим нещо, Ник.

— Разбира се. — Доктор Стайнър отмести стола си назад и стана. — Аз отивам на работа, а ти ще си вземеш няколко свободни дни да си починеш малко.

— Не искам...

— Няма значение какво искаш, а от какво имаш нужда. Ще поема твоите пациенти тази седмица. Ти си преуморен и реагираш болезнено.

— Реагирам болезнено?

— Вземи например тази история с филма. В крайна сметка, какво значение има дали ще продължат, или не? Ние не можем да ги спрем.

— Може би — каза Клейборн, — но ако не ние, Норман ще ги спре.

ПЕТНАДЕСЕТ

Беше грешка да споделя със Стайнър каквото и да е.

Клейборн трябваше да го разбере, още когато Ник заговори за болезнени реакции. Но тогава не долови подтекста. Продължи да обяснява за статията във вестника, намерен в железарския магазин, за това как Норман трябва да я е видял, за това къде предполага, че ще отиде Норман и какво ще направи. Трябваше да се досети, че Стайнър няма да разбере, но вече беше твърде късно.

Сега го бяха отвели в болница.

Един господ знае каква беше диагнозата — нямаше да му кажат и въобще не възнамеряваха да го направят. Сестрите и санитарите не пропускаха да се обръщат към него с *господин докторе*, всички бяха много любезни, но в същото време и много строги.

Клейборн разбираше нуждата от строгост. Тя беше необходима мярка, професионален похват, който самият той използваше и беше възприел като част от работата си. Но сега той беше обект на такова отношение. И не можеше да го понесе.

Не можеше да свикне да бъде пациент, да му нареждат непрекъснато какво да прави и да се отнасят с него като с дете. Да го преглеждат, да го проверяват, да го претърсват, сякаш е някакъв престъпник. Да му казват да застане тук, да седне там, да му поднасят яденето на табла.

Тогава се появиха звуците. Сладникавите, уж успокоителни звуци от магнетофонния запис, прекъсвани от жуженето на нареждащи гласове. Непрестанното монотонно боботене, което музиката не можеше да заглуши и което караше главата му да вибрира, а ушите му да пищят. Дори затворил очи, Клейборн не можеше да се спаси — нямаше спасение.

Защото беше здраво завързан.

Именно тогава той се засегна истински — когато разбра, че не може да помръдне. Бяха му сложили усмирителна риза!

Клейборн започна да трепери. Направи усилие да се наведе напред, тялото му се изви като дъга около каишите, стегнали го здраво в мъртва хватка. Но каишите не поддаваха, сякаш бяха непреклонни като всичко наоколо; нямаше спасение, нямаше изход.

Трябва да се измъкна оттук, да се измъкна...

Очите му се отвориха и се впериха надолу.

В коланите на седалката.

Спокойно. Ти си в самолета.

Той се отпусна назад в стола със съзнанието че се усмихва, с чувство на облекчение и срам едновременно. Стайнър имаше право, той беше преуморен, затова и беше заспал по време на полета. А болезнените реакции бяха излезли наяве в кошмарите му.

Елементите на кошмара изглеждаха очевидни. Сестрите и санитарите бяха персонала на самолета. Преминаването през контролния пункт на летището бе станало в съня му медицински преглед. Инструкциите — да изчака преди качването, да седне и да затегне колана — не се нуждаеха от обяснение. И разбира се, бяха му поднесли яденето на табла.

Музиката от магнетофонния запис и съобщенията на пилота бяха идвали по телефона за вътрешна информация в кабината. Сега, когато самолетът започна бавно и плавно да спуска, се чуваше само боботенето на моторите. Но вибрациите бяха действителни и ушите му наистина бяха заглъхнали от налягането.

Сега обаче не беше моментът да мисли за това. Беше дошъл моментът на „моля, затегнете коланите до окончателното спиране на самолета“, въпреки че, както Клейборн забеляза, всички пътници около него ровеха из багажното отделение над седалките за ръчния си багаж и се тълпяха по пътеката, подтиквани от състезателен импулс да бъдат първи.

Сега беше моментът да вземе куфарчето си и да излезе през изхода, като премине през шпалира от стюардеси, които му подхвърляха служебни усмивки и механично „довиждане“.

„Добре дошли на Международното летище Лос Анджелис“.

В горното фоайе на летището приятели и роднини посрещаха спътниците му. За миг Клейборн се улови, че плъзга поглед по лицата от тълпата, скупчена около вратите за пристигащи и заминаващи, и се усмихна смутено. Кого, по дяволите, търсеше? Норман не го чакаше на

изхода, за да му каже „здрасти“ — ако въобще наистина чакаше някъде. Ами ако Стайнър е прав и всичко това беше ходене за зелен хайвер?

Имаше само един начин да се разбере. Клейборн тръгна напред като си пробиваше път през тълпата и слезе с ескалатора на подолното ниво. Сега той закрачи тежко из безкрайния тунел, водещ към външното фоайе.

Символиката на тези движения не остана скрита; всеки сякаш възпроизвеждаше раждането си. Веднъж влезли в тунела, всички станаха неспокойни, нетърпеливи да стигнат до изхода, да се родят наново в новия свят отвъд.

Но истинското раждане беше лесна работа в сравнение с това, което предстоеше да се изтърпи още. Да уреди наемането на кола, да си купи пътеводител, да открие и да успее да вземе багажа си от конвейерната лента — всичко това отнемаше време, подлагаше търпението му на изпитание, подклаждаше раздражението му.

Откога пътуването се бе превърнало за него от удоволствие в безкрайно изпитание? Вероятно имаше нисък праг на чувствителност, или може би просто бе дяволски уморен. Каквато и да беше причината, той негодуваше срещу навалищата и струпването на стада, срещу тълпата, която дърдореше и се блъскаше на местата за багаж. Никакви упойни звуци не бяха в състояние да заличат неприятното усещане, независимо дали идваха от високоговорителите, или от спомените за телевизионните реклами, възпяващи в хор удоволствието от полетите.

Бягство, спасение — всичко, което искаше, е да се махне по-скоро оттук. И дори след като стигна до наетата кола, прибра чантата, след като се ориентира по картата, разгледа таблото за управление и потегли, пред него все още стоеше проблемът да напусне летището. С пълзене в гъстата върволица от коли, гадаене на непрекъснатото объркващите пътни знаци, борба за престрояване, той най-после стигна до булевард Сенчъри и се промъкна на изток към автострадата за Сан Диего. Там, изтощен до краен предел, той откри полегатия път на север и тръгна нагоре, като сви вляво между един боботещ трактор и кандилкащо се ремарке. Положението в бързото платно също не беше никак розово, но сега поне се движеше в правилна посока.

Или поне така се надяваше.

Дори само чисто техническата страна на това, че шофира с постоянна скорост, че действа що-годе самостоятелно, имаше успокояващ ефект. Сега той беше достатъчно спокоен да преразгледа положението обективно.

Нямаше смисъл да обвинява Стайнър, всъщност Ник му бе оказал изключителна подкрепа. Веднъж разбрал, че Клейборн вече е взел решение, той бе изоставил скептицизма си и му бе съдействал изцяло. Може би не одобряваше напълно пътуването, но помогна за резервациите на билетите, нареди на Отис да закара Клейборн на летището, обеща да поддържа връзка и да му изпрати доклада със заключенията от аутопсията, както и всякакви други разкрития по делото възможно най-бързо.

И което беше най-хубаво от всичко, той сложи край на онзи евтин анализ на подбудите, може би защото знаеше, че Клейборн сам ще свърши тази работа вместо него.

И сега той наистина го правеше.

Кошмарите в самолета — да разгледа отделните им елементи не беше трудно, но нямаше особено значение. По-важен беше смисълът, скрит зад тези елементи.

Сънят за затварянето бе сън за наказание. Никой не го наказва за това, че е допуснал Норман да избяга, и ето че той сам се наказваше.

Действителното пътуване бе Отново израз на чувството за вина. Той бе тръгнал да странства, а странстването е импулсивно скитничество, бягство. Но той не можеше да избяга от отговорността.

Именно това беше въпросът, по който се разминаваха със Стайнър. Той беше отговорен. Ако Норман е дошъл тук, той трябва да го хване и то бързо. Може и да няма солидни доказателства да подкрепи становището си, но Стайнър и Енгстрьом също нямаха доказателства. Във всеки случай поне засега. И докато доказателствата са в плана на предстоящото, той трябваше да следва инстинктите си, убежденията си, опита си.

Толкова за професионалната реакция, но освен нея имаше и друго. Норман не беше просто един от пациентите. Когато си се виждал с някого всеки ден в продължение на години, спечелил си доверието му, научил си най-съкровените му тайни, давал си му съвети и наставления в моменти на стрес, съществува само една дума за такава връзка. Норман беше негов приятел.

Приятел в нужда... По дяволите професионалната реакция. Той беше тук, защото Норман се нуждаеше от помощта му.

Клейборн зави косо надясно и пое на изток към автомагистралата Вентура. Като следваше пътните знаци, при Лоръл Каньон той се отби и зави наляво по булевард Вентура.

Студиите Коронет трябваше да са на около миля надолу по улицата и един квартал по на север. Но нямаше нужда да определя точно къде са в момента. Сега трябваше да намери къде да отседне.

Той подкара бавно, забелязал няколко мотела из протежението на булеварда, повечето направо до тротоара, на една линия с ветеринарните болници, коктейлбарове и паркинги. Гледката не го привлече, независимо от затоплените басейни и цветните телевизори. Той искаше място встрани от оживената артерия, далеч от шума на уличното движение.

И тогава, вдясно от себе си, той го забеляза.

МОТЕЛ ЗОРА

Табелата бе потъмняла от времето, както и скромната Г-образна сграда зад нея, но и двете изглеждаха добре на фона на комбинацията от вътрешен двор и паркинг в дъното. Не се виждаше басейн и единствената кола беше паркирана косо на определено място близо до служебния вход — което, надяваше се той, обещаващо спокойствие и тишина.

Клейборн спря, загаси мотора и се измъкна навън. Докато вървеше към служебния вход, примигващ срещу лъчите на късното следобедно слънце, той усети болка в краката — сигурен признак на умора. С отварянето на вратата той прекрачи в приятния хлад на мрачното царство отвъд.

Погледът му се замъгли, после очите му привикнаха и огледаха подробно малкото импровизирано фоайе. Столове с пластмасови облегалки, скупчени зад нащърбената масичка за кафе, на която сред купища разхвърляни списания се мъдреше метален пепелник. До дясната стена стояха неизменните три автомата, предлагащи на

уморения пътник богат избор от газирана лимонена киселина, залежали бонбони и преоценени цигари. Вляво от него беше бюрото на рецепцията, което беше празно. Зад него, сред съзвездие от избледнели снимки в рамки, висеше стенен часовник, чието настойчиво тиктакане поглъщаше вниманието му.

Той се взря в циферблата и стрелките: „Защо олицетворяваме времето? Дали защото ни е страх да признаем, че животът ни се отмерва от абстрактна сила, която нито знае, нито я е грижа за нашето идване на бял свят или за изчезването ни от него в смъртта? Времето е нашият тайнствен господар; циферблатът и стрелките са опит да го превърнем в наш слуга“.

Клейборн присви рамене. Стига толкова, това беше просто часовник, а той беше просто уморен. Малката стрелка сочеше шест, въпреки че ръчният му часовник твърдеше, че е осем. Той го свери по местното време, но собственият му вътрешен хронометър си вървеше по старому и той изпитваше нужда да се наспи хубаво, за да си навакса умората и разликата във времето от пътуването.

Така че къде се губеше собственикът?

Като се приближи до бюрото, той забеляза метален звънец и го натисна с показалец.

След това отстъпи назад да изчака, като при това плъзна поглед по снимките на стената. Часовникът все така отмерваше минутите с цъкане, но във фотографиите около него времето беше спряло.

От слънцето фонът на снимките беше станал белезникав, а мастилените надписи — неясни, но лицата в портретни рамки продължаваха да се усмихват сърцато и неизменно от безопасното убежище на потъналото в мрак далечно минало. Позите и облеклото им издаваха връзка с шоубизнеса, макар Клейборн да позна само едно лице — единственото с изражение без усмивка, взряло се надолу от мрака.

Тогава вратата, водеща към вътрешния двор, се отвори и хотелиерът влезе и застана зад бюрото.

Беше висок и слаб, с мека бяла коса; силно почернялото му лице бе напукано и набраздено от бръчки като разсъхнато корито на река. Годиците обаче не бяха заличили усмивката му, сиво-зелените му очи гледаха будно и любознателно.

Преценката на Клейборн бе машинална, той бързо я отпъди от мислите си и се съсредоточи върху обичайните формалности по наемането на стая.

Да, съгласен е на 40 долара на вечер и смята да остане до неделя. Печка и хладилник? Много добре, макар че няма намерение да готви кой знае колко; вероятно ще прекарва повечето време навън. Ако „Номер шест“ е от вътрешната страна, тогава всичко е наред.

Когато се подписваше в регистрационната книга, Клейборн потисна импулсивното желание да напише измислено име. Нямахше нужда от такива шпионски номера, в края на краищата той очакваше обаждания тук. Но все пак се въздържа да постави инициалите *д.м.н.* след подписа си. Като погледна нагоре към снимките на стената, единственото мрачно лице отново привлече вниманието му.

— Това не е ли Карл Друзе? — попита той.

Старият човек кимна утвърдително.

— Така си и мислех. — Клейборн се вгледа в портрета. — Забележителен актьор. Може би най-добрият от първите звезди на филмите на ужасите след Чейни Синиър.

— Така е. — Любознателните очи светнаха. — Но това беше отдавна, в дните на нямото кино. Откъде знаете за него, да не сте в бранша?

Клейборн поклати отрицателно глава.

— Не. А вие?

— Бях, отдавна. — Хотелиерът посочи към съзвездието от снимки. — Познавах ги всички, когато градът беше техен. Сега са окачени на стената, а аз още щъкам насам-натам тук долу. Странно как се нареждат нещата.

— Вие сте бил артист?

Една от пукнатините на речното корито се разтегна в усмивка.

— Ако бях, можете да бъдете сигурен, че снимката ми щеше да бъде закачена тук, по-голяма от всички останали. — Хотелиерът тихичко се изсмя. — Не, никога не съм играл. Бях само писател — това, което заричаха сценарист, в студията Коронет малко по-надолу по улицата.

— Коронет? — Клейборн му хвърли един бърз поглед. — Това е интересно, мистър...

— Поуст. Том Поуст.

— Вие трябва доста да знаете за този бизнес, мистър Поуст.

— Вече не. Когато дойде времето на говорещите филми, аз се оттеглих. Изместиха ме, ако искате да знаете истината. — Том Поуст отново се засмя.

— Не ми изглежда това оттегляне да ви е направило нещастен.

— Кой казва такова нещо? — усмивката на Поуст угасна. — Първо държах паркинг за използвани коли в Енсино, после построих този мотел. Не е голям бизнес, но поне не стоя със скръстени ръце. Никога няма да спра да работя, поне не сега. — Той направи движение с костеливия си пръст. — Знаете ли какво е пенсията днес? Стар човек с болни дробове, ловящ отровена риба в замърсен поток.

Клейборн се усмихна широко.

— Виждам, че още сте писател.

— Само един стар пръдльо, който много дрънка — извинете за израза. — Том Поуст бръкна в чекмеджето и взе един ключ с дървена топка. — Ето вземете. Искате ли да ви помогна за багажа?

— Не се безпокойте, мога да се оправя.

— Номер шест е в дъното, точно до пътеката.

Клейборн кимна.

— Бих искал да завъртя няколко телефона преди това.

— В стаята ви има телефон.

— Чудесно.

— Ако се нуждаете от нещо друго, не се притеснявайте.

— Благодаря ви.

Клейборн излезе при колата за чантата и куфарчето си, след това ги понесе надолу по пътеката на вътрешния двор към номер шест.

Стаята беше като гигантска микровълнова фурна, обаче той откри термостата на климатичната инсталация на прозореца и го сложи на най-силно. Грохналото устройство отвърна със старческо скрибуцане. Той свали сакото си, изтегна се на двойното легло и взе слушалката на телефона.

Беше шест и половина, може би твърде късно, за да намери някой в Коронет, но все пак реши да опита и се обади на справки за номера. След това набра студиото и момичето от централата го свърза с кабинета на Дрискол. За негово голямо учудване той чу как слушалката се вдига.

— Да? — плътният глас на Марти Дрискол се познаваше веднага.

— Обажда се Адам Клейборн, мистър Дрискол.

— Кой? — Гласът издаваше по-скоро безразлично раздражение, отколкото истински интерес.

— Доктор Клейборн. Говорихме в неделя, когато се обадохте в болницата.

— О, да, докторе, спомням си. — Досадата в гласа на Дрискол изчезна. — Радвам се да ви чуя. Сигурно можете да ми кажете с две думи какво става там?

— С удоволствие, стига да разбера кога можем да се видим.

— Да се видим? — Кратка пауза. — Вие сте в града?

— Току-що пристигнах. Надявах се, че ще можем да се срещнем по някое време утре...

— Когато кажете. Аз съм тук цял ден.

— Девет?

— Нека бъде девет и половина. Ще оставя на входа пропуск за вас.

— Чудесно — каза Клейборн. — Значи девет и половина.

— Почакайте малко — прекъсна го Дрискол бързо. — Вашият шеф, доктор Стайнър — говорих с него вчера и той направо ме отряза. Каква е всъщност истинната за Норман Бейтс?

— Точно за това исках да говорим. — Клейборн тръгна да затваря слушалката докато говореше. — До утре.

Той затвори, а Дрискол увисна на телефона. Евтин, но ефектен трик, поне той се надяваше да е така. Хубаво беше, че продуцентът се безпокои. Засега изглежда никой друг не го беше грижа.

В стаята се здрачи, климатичната инсталация скимтеше немощно в знак на протест. Клейборн се поколеба преди да запали нощната лампа. Това, което истински му се искаше да направи, беше да се изтегне и да спи 12 часа без прекъсване. Тук беше седем часът — значи вкъщи трябва да е девет. А той беше обещал на Стайнър да му се обади, когато пристигне.

Като вдигна отново слушалката, той избра прекия му номер. В отговор отекна глух звън. За кого бият камбаните ми. След десетото позвъняване той затвори. Опита с отегчение още веднъж, този път по

редовната телефонна линия на болницата и Клара отговори от рецепцията.

Стайнър го няма, каза тя. Някакво събиране с вечеря на ротарианския клуб на Феървейл.

Добри обществени контакти, бизнес — както обикновено. Нима не разбираш, Ник, камбаните бият за тебе.

Като владееше с усилие гласа си, Клейборн даде на Клара адреса на мотела и телефонния номер и ѝ каза, че ще потърси доктор Стайнър утре по някое време. А много вероятно беше нищо да не се е случило, щом като Стайнър има време да излиза и да яде гумени пилета с ротарианците.

До мига, в който отново затвори слушалката, раздразнението му бе изчезнало заедно с последните лъчи на залеза. За момент се поколеба дали да не излезе да хапне нещо, но после се отказа. Нека Стайнър да гони зърната консервиран грах в чинията си. Точно сега останалото беше по-важно за Клейборн.

Той захвърли обувките и закачи дрехите си в тесния гардероб. Отвори чантата, разопакова багажа, прибра дрехите в чекмеджетата на скрина, сложи втория си костюм на закачалка и отнесе самобръсначката и тоалетните принадлежности в банята. Ако търговските пътници трябваше да вършат тези досадни рутинни действия всяка вечер, нищо чудно, че се напиваха и си хващаха проститутки.

Той отиде до тоалетната и помисли да вземе един душ, но после реши, че може да почака до сутринта. Като си нахлузи пижамата, той се върна в спалнята, спусна транспарантите и отметна завивките.

Докато лягаше, той забеляза куфарчето си оставено върху скрина и си спомни какво има в него. Ръкописът на „Лудата дама“ бе останал недокоснат в самолета. Можеше да го прочете сега, но имаше ли смисъл? Щеше да се види с Дрискол не за да обсъждат сценария, целта на утрешната им среща беше друга.

Клейборн загаси климатичната инсталация, отпусна се в леглото и щракна копчето на нощната лампа. Утрешната среща. Как да се държи с Марти Дрискол? Какъв подход към случая да избере?

Подход към случая. Разбира се, точно това беше отговора. Ще говори от позиция на силата, ще наложи отношението доктор — пациент. Доктор Клейборн, властната фигура. Без високопарните

латински и гръцки термини цялата тази терапевтична техника се свеждаше до следното — да накараш пациента да говори. Да проникнеш през механизма на формиране на реакциите.

Да остави Дрискол да се горещи до прегракване за зрелищния потенциал на филма, за парите, които могат да се спечелят от него. Да го слуша, сякаш слуша човек, застанал на перваза на прозореца на висока сграда, готов да скочи.

Тогава и само тогава да му обясни своята позиция. Разбира се, се филмът ще бъде зрелищен и ще привлече вниманието — точно както ако някой скочи от високия прозорец. И вероятно наистина ще донесе много пари. Но ако човекът, който скочи от прозореца, е застрахован, това също може да означава много пари. Обаче бедата е, че няма да е жив, за да се възползва от тях.

Така че погледни преди да скочиш, погледни надолу в мрака и ще видиш това, което виждам аз. Норман Бейтс, който те чака. Помни ми думите, той те чака да се впуснеш в това начинание. Мога да заложа живота си, че е така. И затова те предупреждавам да не залагаш твоя...

Да заложа живота си.

Фразата отекна. Той все още мислеше за Норман като за приятел, но какво мислеше Норман? Според него Клейборн може би беше враг. И вероятно в известен смисъл това беше вярно. В съня си той беше дошъл тук, за да накаже себе си. Но може би в действителност беше дошъл да накаже Норман за това, че е избягал, че е провалил плановете му.

Точно така, книгата. Книгата беше ключът към всичко това. Той се беше надявал да я напише като дневник, като доклад върху пет години успешна терапия. Някои си бяха създавали име и с по-малко.

По дяволите името! Това вече нямаше значение. Значение имаше единствено онова, което се е случило с онези невинни хора във Феървейл и с онези, които бяха оцелели след тях.

Клейборн смръщи вежди в тъмнината. Време беше да престане да се безпокои за себе си, за това дали Норман е негов приятел, пациент или враг. Същественото беше травмата, страданието на семействата на жертвите. Те бяха тези, които заслужаваха загриженост, които се нуждаеха от помощ. И негов дълг беше да им я окаже. Не като

психиатър — по дяволите и това! — а като добро, състрадателно човешко същество.

Той не можеше да промени миналото, но поне можеше да се опита да облекчи страданията и тревогите им в бъдеще, да ги спаси от домогвания и огорчения, да ги избави от страховете им за евентуална опасност. Ето защо трябваше да спре този филм, да намери Норман и да го върне обратно, дори ако собственият му живот е на карта...

Звукът беше толкова слаб, че Клейборн едва го чу. Само благодарение на това, че очите му бяха свикнали в тъмното, той разбра какво става. Легнал на една страна, с лице към вратата, той видя как дръжката се завъртя...

Щрак.

И едно силно „туп“ от удара на босите крака на Клейборн, скачащ от леглото. Движеше го само инстинктът, нямаше време да мисли, докато не стана твърде късно — вече беше отключил и отворил вратата със замах...

На входа стоеше някаква сянка.

— Извинете, не исках да ви безпокоя — каза Том Поуст.

— Какво значи всичко това? Можете да почукате.

— Мислех, че спите — като извърна сбръчканото си като на гущер лице в полупрофил на светлината, идваща от двора, той го изкриви в усмивка. — Просто проверка за сигурност. Винаги проверявам дали вратите са заключени, преди да си легна.

Пoust надникна в тъмната стая.

— Наред ли е всичко?

Клейборн кимна, напрежението му спаднаше.

— Тогава няма да ви безпокоя. Приятна почивка.

— Благодаря. — Клейборн понечи да затвори вратата.

Точно тогава Поуст тихичко се изсмя.

— Не се притеснявайте, тук сте в безопасност. Това не е мотелът на Бейтс.

Вратата се затвори.

Ключалката щракна.

Стъпките заглъхнаха надолу по пътеката.

Клейборн стоеше обгърнат от тъмнината и в ушите му отекваше единствено кикотът на стария човек в нощта.

ШЕСТНАДЕСЕТ

Гъсеницата я нямаше.

Когато Санто Вицини се надигна иззад бюрото, Джен впери в него очи.

— Случило ли се е нещо?

— Мустаците — обръснал си ги.

Вицини кимна и тръгна към нея всред цял облак парфюм, като прекарваше дебеличкия си показалец по голото място между носа и горната устна.

— Харесва ли ти?

— Ще трябва да свикна. Изглеждаш толкова различно.

Това, разбира се, беше точно така. Без мустаци директорът сякаш бе загубил етническия си колорит. Но жестовете му бяха все така припрени и от него пак ухаеше така, сякаш си бе инжектирал подкожно одеколон. Подходът му също въобще не се беше променил.

Джен успя навреме да изпусне копието от сценария и да се наведе да го вдигне, така че да избегне докосването на пръстите му до ръката си.

— Колко съм непохватна — каза тя като отстъпи назад.

— Отпусни се — каза ѝ Вицини — няма да те изям.

Той се ухили и показа една нащърбена редица от пожълтели кътници и предни зъби, които сякаш опровергаваха думите му.

Какви големи зъби имаш, бабо.

Джен приглади измачканата корица на сценария.

— За четенето...

— Какво четене? — Широка усмивка на Вицини угасна и той се нацупи объркано. Без прикритието на мустаците устните му изглеждаха по-дебели.

Джен кимна.

— Вторник следобед, три часа — каза тя. — Дойдох точно на минутата.

Вицини се плесна по челото с длан — пресилен мелодраматичен жест, който никога не би позволил на някой от актьорите си.

— Ами да, разбира се! Тази глупава крава Линда... казах ѝ да ти се обади тази сутрин...

— Някакви проблеми ли има?

— Пол Морган. Ще идва на репетиция. Обещах му да отрепетираме кратко сцената в приемната.

— Но аз също участвам в тази сцена. Не може ли да я направим заедно?

— Това му предложих и аз. Каза, че предпочита да работи сам.

— Разбирам — каза Джен. — Подготовка на звезда.

— За звездата не позна, но за подготовката си съвсем права. Между нас казано, той е много неуверен в себе си. В ролята на травестит той трябва да играе срещу собствения си образ. Важно е да му помогна.

— Ами аз? — Джен положи максимални усилия да прикрие раздразнението си. — Имам въпроси по моята собствена роля...

— Ще получиш отговор на тях, обещавам ти. — Вицини парфюмира въздуха с жеста си. — Ще заплануваме друго четене понататък през седмицата. Ще накарам Линда да провери кога да го направим и да ти съобщи. Сигурно дотогава ще навлезеш по-добре в ролята.

Той я отведе до вратата като я потупваше по рамото и този път тя не се дръпна от докосването му.

— Повярвай ми, стига да си научиш добре репликите, няма да имаш никакви проблеми. Вярвам на своя усет. Когато те избрах за ролята, знаех, че ще направиш това, което се очаква от теб.

Не и за теб, драги, каза си Джен наум. *Изяж се, ако щеш.*

Но докато се прибираше по склона с колата към апартамента си във влажния зной, тя все пак реши да мине още веднъж сценария.

Кони я нямаше, беше отишла на разпределяне на роли за някаква реклама, така че нямаше какво да я разсейва. Щом си обу анцуга и седна на дивана във всекидневната, Джен разлисти страниците на „Лудата дама“ и започна да чете частите на диалога, които старателно беше подчертала с яркозелено.

Проблемът беше, че не можеше да се придържа към собствените си реплики; не след дълго тя вече четеше целия сценарий от кора до

кора. И отново бе смутена от въздействието и смисъла на съдържанието. Това не беше криминале, постройката му не беше на обикновен трилър и в него не се разчиташе на неочаквани ефекти, предизвикващи ужас. Звученето на текста бе почти документално, ужасът в него бе действителен. А най-много я смущаваше това, че го е написал Рой Еймс.

Тя отново си припомни избухването му онзи ден. Това също бе смущаващо — не просто онова, което каза или начинът, по който го каза, а усещането, че е напълно неподготвена за него. До този момент тя не можеше да го понася, така че не ѝ трябваше много, за да се вбеси. Но сега...

Сега звънеше телефонът.

— Ало?

— Страхотна реплика! Нещо против да я открадна? — каза Рой Еймс.

За вълка говорим, а той в кошарата.

Тя обаче не затвори. Изслуша извиненията му и ги прие. А когато ѝ предложи да вечерят в Спортсманс Лодж, се съгласи и на това.

— Не, няма нужда да ме взимаш, ще се видим там — каза му тя. — В осем е съвсем добре. До скоро.

Джен затвори телефона, все още разяждана от съмнения. Дали бе избрала правилния ход? В съзнанието ѝ изплуваха думите на една стара поговорка. Който яде с дявола, трябва да има дълга лъжица.

Може би беше вярно. Но който и да беше измислил тази сентенция, е имал предвид мъжете, не жените. А тя се бе погрижила лъжицата да е достатъчно дълга, като не го покани да я вземе.

Освен това той не беше дявол, а просто противник в спора за филма. Така че правилното решение беше да приеме, да се опита да го спечели на своя страна.

Джен остави сценария на рафта на библиотеката. Нямахше повече време да репетира сега, тази вечер ѝ предстоеше да играе друга роля.

Тя внимателно се облече за ролята си и я обмисли. Рой ѝ беше подал необходимите реплики. Извинението му означаваше, че приема отрицателната роля, а поканата за вечеря бе знак, че всячески ще се старее да поправи миналото си поведение. Всичко, което се искаше от нея, бе да не забравя да играе ролята на оскърбена и да овладее сцената.

Докато пристигне в Спортсманс Лодж, Джен вече бе сглобила ролята си напълно.

Тя влезе във фоайето няколко минути преди осем, но Рой вече я чакаше — това беше добър знак. Преди да поръча вечерята, той изпи две мартинита, което също беше хубаво. Междувременно не преставаше да бърбри непринудено за незначителни неща, което значеше, че макар и пиенето да му е развързало езика, той не се е отпуснал съвсем. Не спомена нито дума за филма, очевидно смяташе изобщо да избягва темата.

Но тя трябваше да бъде обсъдена, ако Джен имаше намерение да сложи край на съпротивата му. Тя го слушаше с половин ухо, докато пиеше плодовия си коктейл и когато бифтеците им пристигнаха, вече бе измислила подходящо встъпление.

— Съжалявам, че трябва да го призная, но се радвам, че отмених другата си среща — каза тя.

Рой остави вилицата си и я погледна. Джен посрещна въпроса в очите му с усмивка.

— Вицини искаше да вечерям с него и да обсъдим филма.

— Този мръсник. — Реакцията на Рой бе дори по-добра, отколкото се беше надявала. Или по-лоша. — Недей да се забъркваш. Знам, че не е моя работа, но...

— Точно така. Моя е. — Джен го прекъсна, като продължаваше да се усмихва. — Съгласна съм, че е мръсник, но случайно е и мой режисьор. И може да се окаже полезно да го имам на своя страна.

— Той ще бъде на нещо повече от твоя страна, ако не внимаваш — каза Рой. — Знаеш как действа той. Онези истории в къщата му в Никълс Каньон, сцената с кучето и понито с рок маниачките. Разбира се, всичко беше потулено, той бе преполовил снимките на този провал, струващ 20 милиона долара, както и парите на хора, които не можеха да си позволят да го подведат под отговорност. Не ти трябва да се забъркваш. Не с този ексцентрик, затънал в садомазохизъм и насилие.

Докато говореше, Рой режеше бифтека си, но когато Джен улови погледа му, млъкна.

— Намерил кой да го каже — рече тя.

— Съжалявам. — Движенията му се забавиха, ножът и гласът му се снишиха смутено. — Може би е заразно.

— Знам — промърмори Джен. — Забелязах нещо такова днес, като преглеждах сценария ти. Тръпки ме побиват.

— Струва ми се, че не бях на себе си, когато го писах. Но ти няма да разбереш.

— Опитай.

— Помисли малко. — Рой отмести чинията си. — Досега съм правил страшнички неща, най-вече телевизионни постановки, но тъкмо това беше причината Дрискол да възложи тази работа на мен. Да пишеш за вампири и върколаци е все едно да пишеш приказки. Никога не го взимах присърце, защото знаех, че чудовищата са само наужким. Но този път беше различно. Това, за което пишеш, се базираше на действителна случка и Норман Бейтс беше истински. — Рой кимна. — Него взех присърце.

— Как?

— Ти си актриса. Знаеш какво е необходимо, когато играеш роля, как се опитваш да намериш ключ към подбудите на героя, нали? — Рой отпи голяма глътка кафе. — Писателят това и прави — работата му е да открие този ключ. Когато пишеш сценария, трябваше някак да проникна в Норман, да си представя какво е мислил, как се е чувствал, какво го е движело отвътре, преди да се взриви. Не беше лесно, но някак си се справих и се получи. Когато в крайна сметка успях да проникна в болната му глава, единственото, което исках, беше да се измъкна оттук, да завърша сценария, така че да приключа с Норман Бейтс. Докато пишеш ролята, можех поне да го контролирам, също както истинският Норман е бил контролиран там, в лудницата. Но сега...

Джен остави вилицата си.

— Знам как се чувстваш. Той и мен изважда от равновесие. Но спирането на филма няма нищо да промени. Освен това Норман е мъртъв. Видя вестниците тази сутрин; вече са почти сигурни, че е загинал при избухването на фургона.

— Почти сигурни. — Рой се наведе напред. — А представи си, че грешат?

— И вчера каза същото в студиото — тихо каза Джен. — Защо? Знаеш ли нещо, което ние не знаем?

— Не става въпрос какво знам. — Рой направи пауза и Джен имаше чувството, че обичайното му красноречие го е напуснало; той

търсеше нещо дълбоко в себе си, което не можеше да се изрази с думи. — Просто усещам с червата си, че Норман е още жив. Че е жив и чака.

— Какво чака?

— Не знам. — Рой направи гримаса. — Как мога да очаквам, че ще разбереш, когато и аз самият не мога да се разбера?

Той страда. Истински страда. Ядът ѝ се стопи, когато осъзна това. Това не беше никакъв дявол, а просто силно разтревожен човек, измъчван от нещо, което не можеше да отпъди или да изрази.

Тя беше забравила за ролята си, но сега трябваше да прибегне до помощта ѝ, ако искаше да му помогне. Може би най-добрият начин беше да се надсмее над всичко.

И така Джен си сложи една усмивка, която казваше *майтапя те*.

— Звучи ужасно — каза тя. — Може би трябва да отидеш на психиатър.

Рой кимна.

— Ще отида.

— Какво?

— Не знаеш ли? — Рой се наведе напред. — Дрискол ми се обади снощи точно преди да изляза. Уредил е среща с психиатъра на Норман Бейтс утре сутринта.

СЕДЕМНАДЕСЕТ

В сряда сутринта на Джен ѝ провървя на пропуска на студиото.

Тя пристигна рано, нейната тойота беше в средата на дългата колона от коли на служителите и когато видя новия пропуск, залепен на предното стъкло, пазачът ѝ даде знак да мине.

Тя не беше се обадила предварително и за щастие никой не я попита дали има уговорена среща.

Разбира се, Анита Кедзи се учуди, когато Джен влезе в приемната на Дрискол. Още с влизането ѝ изпъкналите като на насекомо очи зад дебелите лещи зашариха по разграфения тефтер, сложен на бюрото между разговорната уредба и телефона.

— Не виждам името ви тук — каза мис Кедзи. — В колко часа ви каза мистър Дрискол да дойдете?

— Не ми е казал нищо. — Джен се усмихна разсеяно. — Просто бях наблизо и реших да се отбия за малко.

Присвитите устни на мис Кедзи издадоха реакцията ѝ. *Решила да се отбие. Сякаш не знае, че никой не може да се срещне с продуцент без предварителна уговорка. Все едно да наминеш във Ватикана, за да си кажете две думи с папата.*

— Опасявам се, че е възпрепятстван — каза секретарката. От деловия ѝ тон не можеше да се разбере дали Дрискол е зает и не иска да говори с никого, или просто страда от запек. — Ако искате, мога да му кажа, че сте тук.

— Не се безпокойте — каза Джен. — Всъщност работата не е толкова важна.

Но работата *беше* важна. Тя си погледна часовника. Десет без петнайсет. Рой не беше ѝ казал точно кога ще се срещнат, а тя не посмя да го попита, за да не събуди подозрението му. Беше предположила, че срещата ще е насрочена за десет часа и съответно си направи план за действие: да се изтърси малко по-рано, да каже на Дрискол, че е дошла за проба на костюмите, и уж случайно да бъде в приемната му, когато този доктор Клейборн пристигне.

Тя не се надяваше да я поканят, но поне може би щеше да има възможността да се запознае с него, да види какво представлява той и евентуално дори да разбере защо е дошъл. Разбира се, Рой щеше да се ядоса, но след вчерашната вечер Джен беше решила, че е безполезно да го разубеждава. В момента искаше да разбере само едно: дали доктор Клейборн е неин съмишленик или противник.

Но беше късно — тя го бе изтървала.

Джен вече се направи да си тръгва, когато Аиита Кедзи я повика.

— Мис Харпър...

— Моля?

— Ще ми направите ли една услуга? Трябва да изляза за малко. Мистър Дрискол се сърди, когато напускам офиса, без да оставя някого да вдига телефона.

— Не се тревожете. Ще постоя тук.

— Благодаря ви.

Секретарката стана, втурна се към коридора и затвори вратата след себе си.

Джен се засмя. Тя не разбираше кой знае колко от ентомология, но стигна до извода, че май и насекомите имат пикочни мехури. *Благословени да са бъбреците на мис Кедзи.*

Сега трябваше само да измисли по какъв начин да се възползва от недостатъчната ѝ бдителност...

Разговорната уредба ѝ подсказа най-доброто решение. Без да изпуска от очи външната врата, Джен отиде до бюрото и включи уредбата.

Гласът на Дрискол:

— Окей, докторе, нека разгледаме нещата от друг ъгъл. За мен няма връщане назад. Споразуменията са постигнати, договорите са подписани, снимките започнаха. Имате ли представа колко ще ми струва само един ден закъснение? Аз ви излагам факти и цифри. А вие идвате при мен само с това ваше подозрение...

— Но това не е просто подозрение — чу се гласът на Рой Еймс.
— Това е една професионална преценка.

— А мнението на доктор Стайнър? Той не е съгласен с нея, лично ми го каза. И полицията смята така.

— Този човек е лекувал Норман Бейтс. Единствено той е в състояние да прецени. Пристигнал е тук на собствени разноски.

— Повярвайте ми, оценявам вашата постъпка! Но няма място за спорове. Докторе, съжалявам, че сте си губили времето...

— Може и да не си го е губил — чу се тихият говор на Джордж Уорд. — Спомнете ли си за вашата идея да изпратите Рой във Феървейл преди доизпипването на сценария?

— Да, но Стайнър ми отказа.

— Доктор Клейборн е човекът, с когото е трябвало да разговаря Рой. Сега той ви е дошъл на крака. Ако го наемете като консултант за няколко дена...

— Идеята е добра! — прекъсна го Дрискол. — Нека докторът си каже думата...

— Но аз нямам интерес да ви помагам в създаването на вашия филм. — Солидният, плътен глас явно принадлежеше на доктор Клейборн. — Предупреждавам ви — единственото изявление, което пресата ще получи от мен, е, че този филм не е трябвало да се прави.

Ама че дивотия. Джен изключи уредбата. Този самодоволен мръсник като нищо ще изпълни закана си. Ако започне да прави публични изявления, може да ни създаде големи главоболия, защото ще се намесят Дружеството на психиатрите и други влиятелни организации.

Зад гърба си Джен чу приближаващи стъпки по коридора. Сигурно се връщаше мис Кедзи.

Джен не я дочака да влезе. Отиде до вратата на вътрешния кабинет и рязко я отвори.

При появата ѝ мъжете в стаята се спогледаха учудено. Широката ѝ усмивка беше предназначена за всеки от тях, но Джен се прицели във високия мъж, застанал пред бюрото на Дрискол. Сигурно това беше доктор Клейборн.

— Здравсти — каза тя, — надявам се, че не съм ви попречила.

Дрискол се намръщи.

— Какво искаш? Имаме съвещание...

— Чух.

— Чула си?

Джен му хвърли един невинен поглед.

— Сигурно някой случайно е оставил уредбата включена.

— Къде, по дяволите, е Кедзи?

— Излезе за малко и ме остави да вардя крепостта.

Дрискол посегна към уредбата на бюрото си, но Джен го спря с жест.

— Моля ви, не ѝ се карайте. Вината е моя. Не биваше да подслушвам.

Продуцентът продължи да се мръщи, но отдръпна ръката си.

— Окей, подслушвала си. Какво искаш?

Рой и Джордж също гледаха намръщено, но Джен не им обръщаше внимание. Не обръщаше внимание и на Дрискол. Гледаше право в лицето застаналия пред бюрото висок мъж. Той беше по-млад, отколкото тя бе предполагала — не беше красив, но студеното му, самоуверено изражение контрастираше с нервните разкривени лица на останалите. Той устоя на погледа ѝ.

— Вие сте доктор Клейборн, нали? — каза тя. — Аз се казвам Джен Харпър.

Той ѝ кимна, погледът му омекна в отговор на нейната усмивка.

— Виждал съм една ваша снимка.

— В такъв случай знаете, че аз изпълнявам ролята на Мери Крейн във филма.

— Да.

Дрискол избухна.

— Какво става, вие сваляте ли се? Маце, ако имаш да кажеш нещо...

— Имам — усмихнато му каза Джен и пак загледа доктор Клейборн в лицето. — Нужна ми е помощта ви.

Очите му светнаха.

— За какво става дума?

— За вас.

— Май не ви разбирам.

— Имам предвид филма. Искам да ни сътрудничите. Всички искаме.

— Вече изложих становището си...

— Знам. Но може да го промените.

— На какво отгоре?

— Защото този филм трябва да бъде направен — изстреля като картечница Джен. Втренченият му поглед я предизвика и тя изпревари въпроса му, като го попита: — Чели ли сте сценария?

— Всъщност не съм.

Гласът му продължаваше да е твърд и уверен, но погледът му беше омекнал. Джен почувства, че самочувствието ѝ се възвръща. Беше го хванала натясно и сега тя диктуваше условията на играта.

— В такъв случай трябва да го прочетете. Това е прекрасно литературно произведение.

С крайчето на окото си тя забеляза, че Дрискол и Уорд следят разговора напрегнато. Те нямаше да се намесват, бяха оставили топката на нея. Рой също бе престанал да се мръщи и това беше добър признак. Но тя не бе дошла тук, за да успокоява Рой; интересуваше я доктор Клейборн.

— Нямам предвид стила — каза тя. — Става дума за замисъла. Това не е страхотарско филмче, в което се предъвкват вежди ужаси. Норман Бейтс е представен като най-обикновен човек с неговите надежди, страхове и желания, които не се различават от нашите. Но е обзет от мания, която не може да преодолее. Това, което върши, е ужасяващо, но ние му влизаме в положението и накрая осъзнаваме, че той е жертва повече от всеки друг. Главен герой на тази трагедия е нашето общество.

Доктор Клейборн започна да се усмихва.

— Страхотна реч. Колко време сте я репетирали?

— Не съм я репетирала. — Джен беше съвсем искрена. — Ако бях я репетирала, щях да ви кажа колко много държа на ролята си, колко хора си изкарват хляба с този филм. Но става дума за нещо повече. — Тя си пое дъх, гласът ѝ зазвуча по-спокойно. Думите сами излизаха от устата ѝ. — Вие сте лекар. Занимавали сте се с Норман Бейтс, познавате проблемите му. Никога ли не ви се е доисквало да кажете на хората какво представлява той всъщност — да ги накарате да разберат и да споделят проблемите му. Сега получавате тази възможност. И ние я получаваме. Прочетете сценария. Кажете ни кое в него е правилно и кое — погрешно, за да научат всички истината. Дължите това на себе си и на вашия пациент.

Доктор Клейборн се поколеба, изгледа я изпитателно и се предаде.

— Права сте, разбира се — каза той. — От ваша гледна точка. Само че нещата не са толкова прости. Но аз се опитвах да обясня на мистър Дрискол и останалите, че Норман Бейтс може би още е жив. И

ако това е вярно, продължаването на снимките излага всички ви на евентуална опасност.

— Съгласен съм — каза Рой. — Виж какво, Джен...

— И аз съм съгласна — бързо го прекъсна Джен, все така усмихната. — Но мистър Дрискол вече е решил да продължи. И тъкмо поради това е необходимо доктор Клейборн да остане с нас.

Пак погледна високия мъж.

— Сега ще ви кажа моето лично мнение — заяви тя. — Ако сте прав и се окаже, че Норман Бейтс е жив, бих се чувствала много по-спокойна, ако знам, че вие сте тук.

Доктор Клейборн се замисли. И каза не на Джен, а на Джордж Уорд:

— Свободен съм до неделя. В какво се състоят задълженията на консултанта и откъде да започна?

ОСЕМНАДЕСЕТ

Клейборн седеше на масата срещу Рой Еймс. Бюфетът беше претъпкан с хора, прескочили да похапнат нещо през обедната почивка, и глъчката му пречеше да чува какво казва Еймс.

Не че много държеше на това. В момента се бе заслушал във вътрешния диалог, който зазвуча в главата му още при излизането от кабинета на Дрискол.

Защо се остави да бъде разубеден? Дали само защото атаката беше ненадейна? Наистина момичето много бързо схвана същината на въпроса и доводите му бяха убедителни. То поне не си затваряше очите за опасността като останалите, с изключение на Рой Еймс.

Все пак не това го накара да остане. Решаващи бяха не думите на момичето, а неговото физическо присъствие. Клейборн си спомни какви чувства го обзеха, когато видя нейната снимка, но днешният сблъсък с Джен Харпър доведе до неочаквани за него последици.

Чу се, че гласно споделя това с Рой Еймс, и писателят му кимна.

— Прав сте. Точно затова я избра. Вицини. Джен притежава убийствена прилика с Мери Крейн.

— Надявам се, че не е точно така. — Клейборн млъкна, защото дойде келнерката и им подаде менютата. — Прилика има, но тя не е убийствена.

— Наистина ли сте убеден, че Бейтс е жив?

Клейборн кимна.

— Нямате ли и вие същото усещане?

— Да. Но това е само усещане. И не мога да си го обясня. Мислех си, че може би знаете нещо повече. Нещо, което не ми казахте по време на срещата.

— Не съм подготвен да обсъждам това в момента.

— Значи ли това, че ми нямате доверие?

— Не ви познавам. — Клейборн смекчи думите си с една усмивка и посочи съседните маси. — Не познавам никого тук.

— За пръв път ли влизате в студио?

— Да.

— Окей, нека ви стана екскурзовод. — Еймс проследи погледа на Клейборн. — Онези хора там са от ръководството на компанията. Дънките им не бива да ви заблуждават, всички до един са големи началници. Тук те ходят облечени като обикновени бачкатори. Но когато излизат от студиото, много държат всички да забележат, че карат коли от по двайсет и пет хиляди долара. — Той се захили. — Живеем в автомобилно-еротично общество.

Клейборн се усмихна, защото знаеше, че това се очаква от него, но усети, че Рой Еймс не за първи път пуска тази шега. След това кимна към една група на масата до прозореца. Тъмните костюми, белите ризи и грижливо вързаните вратовръзки сякаш опровергаваха думите на писателя.

— А какво ще ми кажете за ония?

Рой Еймс проследи погледа му.

— Тези са посетители. Вероятно телевизионни шефове от източните щати. Тия тъпащи пристигат тук с надеждата да откраднат някоя нова идея. Но всъщност обикновено открадват вехти идеи.

Клейборн посочи една група дългокоси и брадати младежи от другата страна на пътеката.

— А тези момчета?

— Мисля, че се занимават със звукозаписи. Тук се правят големите пари днес. Една платинена плоча струва колкото цял тон „Оскар“-и.

Някой профуча край тях и се спря до съседната маса. Във външността му се долавяше някаква дразнеща двойственост: заобленото му тяло с изпъкнало коремче се увенчаваше от младежко лице с бронзов тен. Той каза нещо на седналите, изсмя се високо, махна им с ръка и си тръгна.

— Цветарка — каза Рой Еймс. — Ако видите актьор, който се смее гръмогласно, можете да се обзаложите, че е безработен. Капналите от умора, които не разговарят с никого, имат работа.

Клейборн кимна и зачете менюто.

— Какво ще ми препоръчате?

— Да идем да обядваме другаде — засмя се Еймс. — Но след като сме се заврели тук, най-безопасно за вас ще е да си поръчате сандвич.

— Това ми звучи странно. Очаквах, че тук храната ще е добра.

— Била е едно време, поне така са ми казвали. Сега никой не обръща внимание на това. — Еймс остави менюто си на масата. — Нали знаете старата поговорка: „Кажми ми какво ядеш, за да ти кажа какво представляваш“? Ако тя е вярна, повечето хора са копрофаги^[1].

Клейборн се замисли над репликата му, докато келнерката вземаше поръчката им. Той пак изпита чувството, че това, което чува, не е спонтанна импровизация. Рой Еймс не беше цветарка, но много се стараеше да направи добро впечатление.

— Кафетата веднага — подвикна Еймс подир отдалечаващата се келнерка. След това погледна сътрапезника си. — Виждали ли сте се с някой друг от участниците във филма?

— Още не. Нали Пол Морган играе Норман?

— Очаква се. До ден-днешен не е играл нищо друго освен Пол Морган. Мистър Мъжкаря. — Еймс млъкна, защото бяха им донесли кафетата. — Ако питате мен, нашата култура е побъркана на тема мъжественост.

— Тогава защо са му дали ролята?

— Попитайте Вицини. — Еймс взе чашката си. — От друга страна, това не трябва да ви тревожи. Вицини вече не прави трилъри, а само лъскави филми. Това се харесва на хлапетата. Безброй специални ефекти, автомобилни катастрофи и непрекъснати убийства на фона на пънк рок музика. Съвсем като едно време в Рим — музикантите свирят по-силно, докато лъвовете ръфат християните на арената.

Пак блестящи фрази, но те не помагаха на Клейборн да разбере що за човек има насреща си.

— След като мислите така, защо сте написали сценария?

— За пари — повдигна рамене Рой Еймс. — Не, това не е вярно. Или поне донякъде. Стори ми се, че тази случка крие в себе си нещо по-особено, че ще мога да развълнувам зрителите с нещо истинско, вместо да ги шашвам с хватки в едър план. — Той изсипа захарницата в чашката си. — Може би ще разберете какво искам да ви кажа, след като го прочетете.

— Ще се опитам — каза Клейборн.

И следобед, когато се прибра в мотела, направи точно това.

Жегата беше непоносима и климатичната инсталация едва насмогваше, тъй като слънцето печеше през гледащия на запад

прозорец, но Клейборн не я усещаше, защото всъщност не беше в стаята.

Той беше се потопил в сценария, в един свят, който се намираще на две хиляди мили и на двайсет години оттук.

В текста имаше слаби места; независимо от уверенията на Рой Еймс, той не беше избегнал напълно елементите, за които твърдеше, че ги презирал. Не бяха малко шоките сцени, ударението беше сложено върху убийството, а не върху подбудите му.

Но той имаше достойнства. Невинното младо момиче и коварният луд бяха шаблонни и все пак звучаха убедително. Може би днешните момичета не са чак дотам невинни, но лудите са станали още по-коварни. И по-многобройни. Във филма нямаше нищо, което да не може да се прочете всеки ден във вестниците. Особено тук, си каза Клейборн, когато си спомни за Касапина от Слип Роу, за Хилсайдския удушвач, за Шосейните душегубци и за всички други масови убийци, които дължаха своята известност на интригуващите си прякори, измислени от средствата за масова информация. Но нищо привлекателно нямаше в тяхното състояние или в действията им — те бяха болни хора, обзети от манията да убиват, за които убийството е насъщна потребност.

При тази мисъл Клейборн въздъхна. Бе влязъл в капана и бе започнал да се възприема като сценарист. Задачата му беше да изхвърли тези моменти от диалога, да остави контраста между външните изяви и действителността да говори сам за себе си.

Когато слънцето залезе, той запали лампата, извади бележника от куфарчето си и започна да пише в него.

Сега климатичната инсталация бръмчеше в тъмното, но светлината от настолната лампа образуваше ореол около главата му, докато той малко по малко се отдалечаваше, изоставяйки себе си в преддверието на друго време, на друго място. Той се потапяше в света на Норман.

Почукването на вратата го накара да се сепне.

— Да? — Той стана и прекоси стаята. — Кой е?

— Том Поуст.

Клейборн отвори вратата и старецът му се ухили.

— Този път се сетих, че трябва да почукам. Зает ли сте?

— Не — завъртя глава Клейборн. *Какво ли иска този любопитен дъртак?*

— Забелязах, че при вас свети. Помислих си: „Защо ли не се отбия при човека и не му предложа една бира?“. — Поуст кимна към двете кутии с бира, които държеше в лявата си ръка. — Заведението черпи — изкиска се той.

За момент Клейборн се подвоуми, но този звук му прозвуча като сигнал, който не бива да се пренебрегва. Кискането, нервният смях изразяваше не добро настроение, а защитна реакция. То представляваше опит за прикриване на същинските емоции. Какво ли искаше да скрие Том Поуст?

— Влезте. — Клейборн отстъпи навътре. — Ще видя дали има чиста чаша в банята.

— Ако е за мен, няма нужда. — Поуст отиде до стола, сложи бирите на масата и ги отвори с палеца на лявата си ръка. Подаде едната кутия на Клейборн, изчака младия човек да се настани на ръба на леглото и вдигна своята кутия. — Наздраве.

— Благодаря. — Клейборн отпи от бирата.

— При жегата като днешната бирата е най-доброто питие — пак се изкиска Поуст. Но сивозеленикавите му очи зашариха из стаята и най-сетне се спряха на бюрото.

— Сценарий ли четете? — попита той. — Мислех, че не сте от бранша.

— Не съм. Просто един приятел ме помоли да го прегледам.

— Разбирам. — Поуст пак надигна кутията с бира. — Какъв е сюжетът? Или не беше редно да питам?

— Това не е тайна — докато говореше Клейборн наблюдаваше набръчканото лице. — Всъщност може и да ви заинтересува. Главен герой е Норман Бейтс.

— Не може да бъде. — Том Поуст вече не се кискаше.

Клейборн се приведе напред.

— Канех се да ви попитам за снощните ви думи. Откъде знаете за мотела на Бейтс?

— Според мен всеки знае за него. Не четете ли вестници и не гледате ли новините? — Казаното звучеше повече като обяснение, отколкото като оправдание. — Освен това знам отнякъде, че „Коронет“

прави филм по тази случка. — Той погледна към бюрото. — Предполагам, че вашият приятел е авторът на сценария.

— Прав сте — разсеяно каза Клейборн. — Навремето сте били сценарист. Искате ли да му хвърлите един поглед?

За негова изненада Том Поуст завъртя глава.

— Не искам да си губя времето. Не разбирам днешните филми. Всички тия сексуални сцени — непрекъснато боричкане в леглото. Опитайте се да го направите по този начин и ще си строшите гръбнака. А накрая, когато всичко свърши, жребецът се измъква от завивките по шорти, хващам се на бас! По мое време, да ме вземат дяволите, другояче вършехме тези работи.

Пак се чу неговото кискане.

— Вярно е, че времената се променят. Да вземем цензурата. Разрешиха мръсните думи, но други няма да чуеш. Ако не ми вярвате, опитайте се да изпеете на публично място първия куплет на „Старата бащина къща в Кентъки“.

Той разклати течността на дъното на кутията.

— Кофти храна, кофти филми. Днес писателите получиха прекалено много власт.

— Моят приятел не е на същото мнение — каза Клейборн.

— Нямам предвид филмите. — Поуст допи бирата си. — Но замислете се над следното: някой политик се изправя и прочита речта си. Противникът му прочита опровержение. След това някой телевизионен коментатор прочита текст, обясняващ какво са прочели двамата политици. И речта, и опровержението, и обяснението са дело на незнайни драскачи от задната стаичка. И ние наричаме това „новини“. След десет дена или десет месеца, или десет години друг писател публикува книга, в която заявява, че всичко казано от тях е лъжа. И на това му викат „история“. Та ако преценим реално, независимо дали става дума за журналистика или за белетристика, всички автори са професионални лъжци.

Той остави празната бирена кутия на масата.

— Какво ще кажете за още една бира?

— Не, благодаря ви. — Клейборн погледна през прозореца към двора и видя, че навън се здрачава. — Време е да ида да се навечерям.

— Съжалявам, че не се сетих по-рано — каза Поуст. — Аз вече вечерях. Можехме да свършим това заедно. Сигурно е много тъпо да

вечеряш сам, когато си далеч от дома си.

— Така е. Но аз съм свикнал.

— Не сте ли женен?

— Не съм. — Клейборн избегна следващия въпрос, като стана и тръгна към гардероба, за да вземе самото си.

Том Поуст загаси лампата и го последва към вратата.

— Наоколо има сума ресторанти — каза той. — Можете да си купите нещо в супермаркета и да го сложите в хладилника. — Той посочи към кухненския шкаф — Тук има чинии и тиган. Сам можете да си приготвите закуска.

— Благодаря ви за почерпката. — Клейборн отвори вратата и излезе навън.

Пouest го последва, като кимна одобрително, когато младият мъж затвори врата и я заключи.

— Страх лозе пази — каза той. — Опитвам се да хвърлям по едно око дали не се навърта някой, но в наше време няма голяма полза от това.

Той тръгна през двора към офиса си и Клейборн му махна с ръка за сбогом, вдишвайки аромата на цъфтящия през нощта жасмин от лехите покрай алеята. След това зави и тръгна към улицата, където миризмата на цветята се стопи в изгорелите газове от автомобилите.

Отърва се от тази воня едва когато влезе в малката кебапчийница след една пряка. Тук тя бе изместена от пушека от дървените въглища, лука, каймата и пържените картофи. Но дори тази смрад беше за предпочитане в сравнение с уханието на подмишниците на издокарания с червено сако келнер. Поуст имаше право, по-добре щеше да е, ако си беше приготвил нещо за хапване в мотела. Човек трябва да вярва на носа си.

Добър съвет, но има и други сетива. Нервният кикот на Поуст още звучеше в ушите му. И когато затвореше очи, върху ретината им възникваше образа на Том Поуст, който наблюдаваше как той заключва стаята си. *Любопитен дъртак, вре си носа навсякъде.*

Все носове му се въртяха в ума, но тук имаше и нещо друго. Нещо друго се криеше зад кискането и любопитството. Поуст сигурно има втори ключ от неговата стая и не е изключено сега да преравя багажа му. Или сценария. Много искаше да разбере какво е

съдържанието му, но щом научи, още по-припряно побърза да смени темата на разговора. Защо?

Стига толкова, си каза Клейборн. Това си има обяснение. Старите хора често се кискат неволно, за да се предпазят от евентуално нагрубяване. Кискането е нещо като сигнал, с него те искат да кажат: „Виж какво, аз не представлявам заплаха за теб, не ми се сърди, загдето ти говоря“. И мнозина от тях проявяват нахално любопитство към хорските работи, защото собственият им живот е празен.

Сигурно е кошмарно за един човек, който още е с ума си, дни и нощи да кисне в един скапан мотел. Липсата на други коли на паркинга подсказваше, че в момента Клейборн е единственият му клиент. Нямахше нищо чудно в това, че Том Поуст дойде с бирите в стаята му, че го разпитваше и дърдореше глупости. Старецът беше самотен.

Или самотен, или страхотно двуличен. Какво ли е имал предвид, когато каза, че писателите били професионални лъжци?

Рой Еймс също е писател. Натъпкан с ефектни фрази. Клейборн си спомни за своето интуитивно подозрение, че неговите изгладени сентенции са употребявани многократно. Също както „цветарките“ от бюфета на киностудиото той сипеше шегите си, за да направи добро впечатление.

Но защо го правеше? Обективно погледнато, би трябвало да знае, че Клейборн е негов съюзник; когато останаха на четири очи, той се съгласи да посмекчи сценария си. Макар че ако е така, защо не се е преборил още навремето и не си е свършил работата сам? Преди всичко негова беше отговорността за насилието.

Това също би могло да е средство за маскировка. В известен смисъл Норман от сценария беше рожба на Рой Еймс. Той беше приписал на героя си своето собствено безсилие и гняв. И ако изливането им върху белия лист за него не е било катарзис, остава да е *катексис*, средство за засилване на подсъзнателната му привързаност към личността на Норман. Което би могло да е опасно.

Всички писатели са професионални лъжци. Това е мнение на писател. Което означава, че също е лъжа. Ала всички лъжат, включително и неговите пациенти, но тяхната беда е в това, че те лъжат не само него, а и себе си. В известен смисъл те са най-

професионалните лъжци. А той е професионален откривател на истината.

Търсач на истината, поправи се той. И усилията му невинаги даваха резултат; Норман беше точно такъв случай.

След като се навечеря и излезе от ресторантчето, Клейборн тръгна по булеварда. Както беше се замислил за Норман, осъзна, че неволно се озърта, очаквайки да види човек, който не можеше да е тук.

Край него профучаваха леки коли, пикапи, джипове. От време на време някой мотоциклет заглушаваше с рева си тяхното бучене. Хлапашки щуротии.

Но по тротоарите не се виждаше жива душа. Клейборн си погледна часовника, още нямаше девет часа, а той беше единственият пешеходец.

Независимо от петролната криза всички си караха колите. Нощните разходки по улиците на града бяха твърде опасни; дори патрулните полицаи обикаляха районите си с коли. Пешеходците като него им се струваха подозрителни.

Когато минаваше край тъмните витрини, Клейборн се взираше в неосветените пътеки между къщите, макар да знаеше, че мрачните му предчувствия са абсурдни. Норман нямаше да изскочи оттам. Норман не беше тук. Ами ако беше?

Проклет сценарий! Отмъстително беше го накарал да си спомни всичко от игла до конец. Отмъщението е причината за тревогата му.

А ако не е така, значи е обзет от параноидна заблуда. Ако Норман беше пристигнал в града преди него, досега щеше да е намерил начин да проникне в студиото. В интервалите между психотичните кризи той естествено е способен да крои планове за отмъщение и да ги осъществява. Но всичко водеше до едно неизбежно заключение: Норман е мъртъв. Само сценарият го беше възкресил.

Независимо от това Клейборн усети, че се забързва към отсрещния ярко осветен супермаркет. Сви към паркинга, зарадван от светлините, звуците и присъствието на хора.

Докато го прекосяваше, той анализира реакцията си. Беше го зарадвало не присъствието на хората, а на техните коли, които той започна да разглежда. *Кажми ми какво ядеш, за да ти кажа какво представляваш*, беше му казал Рой Еймс. Може би максимата „*Кажми ми каква кола караш, за да ти кажа какво представляваш*“ е по-вярна.

Хората могат да бъдат категоризирани според автомобилните им мераци.

Направиха му впечатление безумните маневри на колите, които влизаха в паркинга; начинът, по който агресивните шофьори препречваха пътя на задните коли, за да заемат място по-близко до входа на магазина, докато останалите ги псуваха с клаксоните си. Очуканите брони на вече паркираните коли говореха за предишни сблъсъци, пълно незначитане на общоприетите норми демонстрираха шофьорите, оставили колите си в *Абсолютно забранената за паркиране* зона.

В магазина лудницата беше същата. Сбръчкани стари дами с боядисани в портокалов цвят коси мачкаха сбръчкани портокали на щанда за плодове, жизнерадостно задръствайки пътеката с количките си за пазаруване. Възкачени на високи танкове или боси курортистки си пробиваха път, използвайки количките си като оръжие. Двойки от майчета и татковци избутваха единичните купувачи от щандовете за стоки с намаление, макар че почти във всички случаи булдогоподобните майчета вземаха инициативата, докато дребните съсухрени дърти татковци кротко стояха отстрани. Тяхната задача беше да платят сметката.

Клейборн взе литър мляко от млекарския рафт, при което леко блъсна едно младо японче с мрежеста риза. Младежът изсъска и така затресе главата си, че обещата му се разлюля почти лудешки.

На щанда за деликатеси той си подбра едно асорт от тънко нарязани колбаси. След като огледа опакованите в целофан сирена, хареса си едно малко парче и тъкмо когато посегна да го вземе, иззад гърба му се промуши една ръка и грабна плячката. Когато се обърна, той се натъкна на едно усмихнато гърдесто момиче с фланелка, на която беше изписано: *Изцяло твоя*.

На път за другата секция се спря, за да си вземе дузина яйца, и търпеливо зачака една домакиня на средна възраст с ролки на главата, която отваряше кутиите и проверяваше съдържанието им, ухапала цигара.

Тютюневата воня накара Клейборн да си тръгне. Ще мине и без яйца, си каза той. В момента единственото му желание беше да излезе час по-скоро от магазина. Днешният му ден беше напрегнат и той се чувстваше изморен — изморен от хората, изморен от шума, от

светлините и от блъсканицата. Музиката от високоговорителите се набиваше в ушите му, а силната флуоресцентна светлина го заслепяваше.

Когато наближи хлебарския щанд, той хвърли един поглед нагоре, за да открие източника на натрапчивия звук. Но големите лъскави дискове, окачени под ъгъл спрямо стената и тавана, не бяха високоговорители; техните лъскави повърхности отразяваха движенията на купувачите. Следящи устройства, инсталирани за откриване на крадци. И когато той погледна нагоре, дългите синкави луминесцентни тръби го обляха с искряща светлина.

Клейборн отмести очи. И щом направи това, едно друго огледало, монтирано точно зад него, привлече погледа му. То беше окачено така, че да отразява образите на купувачите, отиващи към лявата каса на изхода на магазина, но в момента само един човек беше се запътил натам. Той погледна нагоре и Клейборн видя лицето му.

Лицето на Норман Бейтс.

[1] Копрофагия (от гръцки κόπρος, изпражнение и φαγος, ям) или сакатофагия е болезнено състояние у някои душевноболни, състоящо се в консумация на човешки екскременти. — Бел.ел.кор. ↑

ДЕВЕТНАДЕСЕТ

Клейборн бутна количката си настрана и се втурна по пътеката към изхода на магазина, като се движеше на зигзаг, за да не се блъска в рояка влизаци купувачи, те го изпращаха с недоволни погледи, когато профучаваше покрай тях.

Той почти не обръщаше внимание на раздражението им; образът на Норман го тласкаше към касата, където само за трийсет секунди се бе образувала опашка от колички и купувачи.

Но Норман беше изчезнал.

Клейборн се спря, огледа непознатите лица, след това си проправи път през опашката и застана пред дъвчещата дъвка пипкава руса касиерка.

— Къде е той?

Преживяването спря, когато русокосата го погледна.

— Последният ви купувач, беше тук само преди една минута...

Тя повдигна рамене и автоматично погледна към най-близкия изход. Без да дочака отговора й, той мина край касата и закрачи бързо към вратата.

Сега паркингът беше почти запълнен; колите влизаха и излизаха, а собствениците им правеха маневри по откритите площи. Клейборн се огледа, търсейки познатата фигура. Тръгна през паркинга, опитвайки се да определи кои коли се канят да потеглят.

Те бяха три, не — четири, и още една в отдалечения десен край. Хукна натам, когато колата бързо излезе на заден ход на празната пътека и потегли напред. На светлината на прожекторите той зърна зад волана женско лице и валчестия силует на една детска глава.

Обърна се и тръгна да се връща към средата на паркинга, когато подскочи стреснат от един клаксон, който изрева точно зад гърба му. Отмести се тъкмо навреме, за да направи път на един джип, който профуча край него. Ръмженето на двигателя му се смеси с псувните на мустакатия шофьор, който промуши ръка навън, за да му покаже среден пръст.

Запъхтян, Клейборн продължи да се озърта наоколо, макар да знаеше, че си губи времето. Норман беше изчезнал.

Но къде ли беше отишъл?

Щом е дошъл тук, това означава, че се е сврял някъде наблизо, може би в някой от мотелите от двете страни на булеварда.

Могат ли да бъдат проверени те? Мотелите бяха няколко дузини, като не се броят големите хотели, а Норман надали се е регистрирал под собственото си име, ако изобщо се е регистрирал. Установяването на самоличността на всички сами мъже, отседнали в мотелските стаи през последните три дена, би било много трудна задача дори за специалните полицейски подразделения. Задача, с която те не биха се нагърбили, докато Клейборн не им предяви нещо по-осезаемо, освен своите думи.

Да, съзнавам, че този човек се брои за мъртъв, но аз го видях в супермаркета. Не, не разговарях с него, той беше в единия край на магазина, а аз — в другия. Не пряко, видях го в едно от горните огледала, но съм съвсем сигурен...

Загубена работа. Клейборн въздъхна. Не му оставаше нищо друго, освен да се върне в магазина, да намери изоставената си количка и да си плати сметката.

Докато се прибираще в хотела с торбичката с покупките, той се оглеждаше внимателно наоколо, взирайки се в осветените и тъмните участъци от улицата. Той видя Норман, но дали Норман го е видял? Проследил ли го е Норман до магазина, следи ли го сега?

Нищо не шаваше в тъмнината.

Въпреки това почувства облекчение, когато стигна до стаята си. Отключи вратата, запали лампата и не откри никакво чуждо присъствие, нито следи от нечие влизане, докато го е нямало.

Ако Норман не знаеше местопребиваването му, тук Клейборн щеше да е в безопасност, поне засега. Освен това не беше изключено да е сгрешил. Шумът, ярката светлина, умората и напрежението — всичко това, взето заедно, би могло да го накара да се припознае. Тъкмо това щяха да му кажат в полицията; тъкмо това и той самият вероятно би казал, ако някой негов пациент му разкаже подобна случка.

При това положение безполезно беше да говори с Дрискол и останалите. Ако им разкаже какво е видял или смята, че е видял, само

би отслабил позициите си, докато не предяви доказателства.

В момента от него се иска да бъде предпазлив, да наблюдава и да изчаква, да продължи да настоява, че са необходими предпазни мерки. Ако Норман е тук, присъствието му ще проличи много скоро.

Ако Норман е тук.

Клейборн разопакова покупките си, прибра ги, съблече се, навлече пижамата си и се тръшна на леглото. Климатичната инсталация му зашепна.

Норман. Тук. Крои нещо. Къде? Какво?

Слава богу, че не си замина. Поне ще бъде нащрек, ще стане нещо като ангел хранител на останалите.

Но когато вече задрямваше, нов въпрос изникна в съзнанието му.

Кой ще пази самия него, ако Норман реши да действа?

Нямаше отговор на този въпрос. Единственото, което знаеше, беше, че ако ще става нещо, то ще стане скоро.

ДВАДЕСЕТ

Кабинетът на Рой Еймс се намираше в същата сграда, в която беше и Дрисколовият, но това беше единствената им прилика. Жалката кутийка с един-единствен прозорец беше по-тясна от персоналната стая за почивка на продуцента и в никой случай не беше мебелирана със същата разточителност.

Когато отвори вратата, Клейборн завари Еймс вече седнал на бюрото, разположено между шкафа и единствения стол за посетители. Той като че ли беше свикнал с теснотията; дори да имаше някакви мании, клаустрофобията не беше от тях.

Примигвайки срещу сутрешната слънчева светлина, нахлуваща през отворения прозорец, Клейборн кимна за поздрав и остави на бюрото своя екземпляр от сценария.

Еймс го изгледа изпитателно.

— Е, какво е мнението ви? — каза той.

Клейборн се поколеба, преценявайки още веднъж струва ли си да разкаже какво му се е случило предната вечер. Това беше безсмислено. И в момента сценарият беше по-важен.

— Записал съм някои забележки — каза Клейборн. — Ако искате да ги прегледате...

— Чудесно.

Клейборн отвори куфарчето си и извади няколко листа.

— Надявам се, че ще можете да разчетете почерка ми.

Еймс се зачете.

Очите му се движеха бързо по издрасканите страници, без да издават нищо. Но Клейборн не се затрудни в определянето на реакцията му. Той отдавна знаеше, че устата често пъти е по-красноречива, когато не говори. Устата на Еймс не правеше изключение. Отначало устните му се извиха в лека усмивка; след това, когато напредна с четенето, те се стегнаха. Накрая се разкривиха в гримаса.

Време беше да се намеси.

— Моля, недейте забравя едно нещо — каза Клейборн. — Аз не критикувам вашия начин на писане. Само съдържанието, насилието.

Еймс го погледна.

— Днес това се нарича другояче. Касов филм.

— Ясно ми е. Но си мислех, че сте се опитвали да го избегнете.

— Направих го. В първия вариант — оправда се Еймс. — Повечето неща, срещу които възразявате, са вмъкнати от Вицини. Той направи частична преработка и Дрискол се съгласи с него.

— Аз май си губя времето — каза Клейборн. — Смятах, че като консултант ще съм единствения човек, който може да предлага промени.

— Като специалист — да. Да предлагате — да. Обаче всичко е в ръцете на Вицини — одобряването на сценария, подборът на актьорите, снимките. Вече ви казах колко настояваше той да вземем Джен само защото тя много прилича на Мери Крейн.

— Това е друг въпрос — каза Клейборн. — Обърнахте ли внимание на забележките ми по нейните сцени?

— Да. — Гласът на Еймс беше напрегнат и Клейборн веднага го прекъсна.

— Стори ми се, че нейният образ е станал прекалено елементарен, прекалено едноизмерен...

— Да, така е — повдигна рамене Еймс. — Ако искате да знаете, нарочно съм го направил. Джен още не е способна да играе по-сложни роли, макар да е на друго мнение по въпроса, и аз не искам тя да се преебе. Тя се прави на мъжко момиче, но ако я опознаете по-отблизо, ще разберете, че зад това се крие нещо друго.

— Надявам се да го сторя — каза Клейборн. — Всъщност преди малко я срещнах на паркинга. Тя ме покани на вечеря в дома ѝ още днес.

Еймс не му отговори, но внезапното свиване на устните му издаде неговите чувства.

Вътрешният глас на Клейборн се обади. *След като толкова се е загрижил да не допусне пребаването ѝ, редно ли беше да му казваш това? Той явно е хлътнал по момичето. На теб ти трябва съюзник, а се сдоби с ревнив съперник.*

Той веднага се усмихна, за да омаловажи казаното.

— Но това няма значение. Задачата ни е — не знам как му викате на това тук — да изчеткаме сценария. Ако искате, нека прегледаме местата, които съм отбелязал...

— Ама че отбелязване! — враждебността на Еймс беше станала явна. — Бележките ви звучат като учебник по психиатрия!

— Съжалявам. Аз се опитах само да...

— Не ми чертайте диаграми. Правите се на доктор, нали? — Еймс поклати глава. — Психиатрите са като икономистите, метеоролозите и сеизмолозите — само една шайка шамани, накачулени с дрънкулки. Някой ден цялата тая паплач ще бъде изместена от компютрите.

— Може би сте прав — запази самообладание Клейборн. — Но в момента това няма да ни помогне. Говоря ви за начина, по който сте изградили ролята на Джен. Важното е да се изхвърли част от насилието.

— Няма начин. Казах ви, че Вицини държи на него.

Клейборн повдигна рамене.

— В такъв случай се налага да преместим ударението.

— Какво искате да кажете?

— Същинският проблем на филмите от този род не е в самото насилие, а в отношението към насилието. Днес заплахата идва именно оттам: от начина, по който антисоциалното поведение се представя като единствено решение при всички ситуации. Героите, антигероите или злодеите побеждават, като вземат закона в свои ръце. Можем да оставим поведението на Норман точно каквото си е, без да притъпяваме острието на ножа и без да бършем кръвта. Но нека не го оправдаваме.

Сега Еймс го слушаше и Клейборн продължи забързано.

— Нека веднъж завинаги кажем истината. Нека стане ясно, че убийството не решава нищо; то не е героично и Норман Бейтс не заслужава нито да му се завижда, нито да му се подражава. Всъщност няма да се наложат големи поправки, ако възприемете тази линия. Искане само леко изместване на ударението, за да бъде показан той като преследван, измъчван човек, чието натрапчиво поведение му донася не задоволство, а терзания.

— Това ли беше голямото ви откритие? — направи гримаса Еймс. — Да върнете часовника с петдесет години назад, за да кажете

на публиката: „Престъплението не носи печалба“.

— Може би е дошло време да се направи тъкмо това. Преди петдесет години е имало значително по-малко убийства и те са се извършвали предимно в средите на професионалните престъпници. Сега в епохата на любителите — студентите терористи, уличните хлапета, всички се борят за извоюване на престиж чрез кланета. Защото нашите филми, нашата телевизия, нашите книги и пиеси им казват, че насилието се възнаграждава.

— Никога ли не сте чували за „самовлюбеното поколение“? Това се харчи днес.

— Не само това. По дяволите, не съм религиозен, но знам, че Библията продължава да е най-продаваната книга. И в нея пише черно на бяло: „Отплата за греха е смъртта“.

Еймс се втрени в него. Това вече не беше погледът на ревнив съперник; сега го вълнуваше онова, което е най-голямата любов на всеки писател — творбата, над която работи в момента.

— Разбирам. Искате да постигнете онова, което старият Сесил Б. Де Мил вършеше, за да заобиколи цензурата. Показвай оргии, но след това показвай и разплатата за тях. И сте прав за промените. Трябва да се преработят само сцените, показващи реакциите на Норман, по-малко злорадство, повече мъка. — Той помълча малко. — Кажете ми откровено: той наистина ли е усещал нещата по този начин.

Клейборн му кимна бавно.

— В цялата си практика не съм срещал по-нещастен човек.

Рой Еймс въздъхна и пак взе сценария.

— Трябва да се залавям за работа. Сигурно ще съм готов утре по някое време, освен ако не изникнат някакви проблеми.

— Ако срещнете затруднения, обадете ми се по телефона. — Клейборн тръгна към вратата. — Не искам да ви преча повече.

Той излезе от кабинета и тръгна по коридора. За пръв път от снощи в него замъждука надежда. Беше постигнал целта си поне донякъде; сценарият щеше да бъде преработен, а те с Рой Еймс продължаваха да са съюзници.

Но не и с Норман.

Това беше проблемът. Ако можеше да си поговорят, да му обясни, че сценарият е променен, да го увери, че в него няма нищо, от

което той би могъл да се страхува или засяга... Може би — само може би — това щеше да помогне, преди да се е случило нещо.

Само че най-напред трябваше да го открие.

Къде?

Игла в копа сено. Търсенето ѝ е губене на време. Иглата може да се извади само с магнит.

Клейборн тръгна по главната улица на студиото и там се сети.

Това е магнитът. Самото студио е магнитът, който беше привлякъл Норман тук.

Излишно е да организира хайки. Норман ще дойде в студиото. Щом досега не е предприел никакви действия, това може да означава, че е току-що пристигнал. Но вече е на сцената и ако е влязъл в студиото...

Клейборн хвърли поглед към другия край на улицата, където беше главният портал. Пазачът стоеше на входа и оглеждаше влизащите коли. Разбира се, съществуваха и други входове; беше ги проверил и знаеше, че те се охраняват по същия начин.

Което не означаваше нищо. Норман надали ще се опита да мине през някой портал.

Клейборн се обърна и тръгна към задната част на двора, оглеждайки оградата на студиото. Оградата беше солидно иззидана, висока и дебела. Но дебелината ѝ беше без значение. Норман нямаше да прокопава тунел през оградата. И височината сама по себе си не гарантираше сигурност. Всеки може да се изкачи с въже или стълба по някоя от тези стени незабелязан в тъмното. Дворът се патрулираше както през деня, така и през нощта, но покатериш ли се веднъж на оградата, трябва само да изчакаш отминаването на патрула, да скочиш долу и да си потърсиш скривалище някъде из студиото.

Сега Клейборн минаваше край няколко бетонни административни сгради, складове за декори, край гаража на студиото, гардероба и гримьорните. Много от постройките имаха външни стълби, водещи към прожекционните зали и монтажните кабинни. Под ъгъл спрямо сградите бяха паркирани камиони, ремаркета, каравани и пикапи; зад тях се издигаха просторни павилиони с техните плетеници от висящи платформи за прожектори и апаратура.

След като зави надясно към задния край на двора, той стигна до безлюдно, неохранявано изоставено пространство, на което бяха

построени външни декори; уличка от каубойски филм с бар, коневръзи, бакалница, хотел, танцувална зала и шерифска канцелария. Зад нея имаше малко градско площадче, заобиколено от симпатични фасади на бели къщи, разположени сред тревни площи и декоративни храсти, с църква с висока камбанария, с естрада за духов оркестър в парка. Понататък се виждаше улица на голям град с нейните магазини, театри и жилищни сгради; следваха още няколко кътчета от чуждестранни градове.

Тук имаше безброй места, където човек можеше да се скрие, и никаква охрана не би могла да ги контролира изцяло. Прескочи ли стената, Норман ще трябва само да се прехвърля незабелязан от място на място. И това може би вече се беше случило; Клейборн си каза, че той може и да е прекарал нощта в леглото на Лаурел или Харди. Може би в момента той вече беше тук.

Студиото наистина беше магнит, но в същото време и копата сено, която предлагаше значително по-голям брой скривалища от околния свят. Тук една игла би се чувствала в пълна безопасност и би представлявала дори по-голяма заплаха за останалите. Иглите са остри и имат уши...

Уши и аз имам — си каза Клейборн. — *Слухти, отваряй си очите и чакай*. Не беше време да вдига паника, докато не разполага с нещо съществено в подкрепа на предположенията си, докато не е напълно сигурен.

Обърна се и тръгна да се връща, минавайки край павилионите. Седми павилион, от лявата му страна, беше отворен, огромната му пълзяща врата беше прибрана в стената. От любопитство той се приближи до нея и надникна вътре. Един полукръг от слънчева светлина падаше върху подовата мозайка и навитите като змии кабели, но останалата част от помещението тънеше в сянка.

Клейборн прекрачи прага, опитвайки се да нагоди зрението си към вътрешния мрак. Той не бе виждал павилиони отвътре освен във филми за филмите, където те са само среда, в която се развива действието. Но тук нямаше никакво действие, имаше единствено самота и тишина.

Когато влезе вътре, видя неясните очертания на полукръглия покрив високо над висящите платформи. Той не беше си представял колко огромен може да бъде един павилион; дълъг колкото цял квартал

и безлюден, той приличаше на старовремски хангар за целелини или на вътрешност на катедрала, построена в чест на някакъв странно божество на мрака.

Мракът не беше абсолютен. Зад барикадата от декори, изработени от летви и мазилка и закрепени с дъсчени подпорки, той зърна мъждукащата светлина на една крушка, полюшваща се на спуснатия отгоре кабел. Осветяването от нея пространство беше заградено от три стени, монтирани под прав ъгъл.

Клейборн го приближи, минавайки край редицата от временни гримьорни от дясната му страна. Вратите им бяха затворени и през процепите под тях не минаваше никаква светлина.

Безброй места за криене.

Той се запъти към най-близката, след това забави крачките си, защото беше стигнал до дъсчените стъпала, водещи към вратата.

Ами ако е прав? Ами ако по някакво безумно съвпадение след малко се натъкне на Норман, който се е спотаил там в тъмното зад вратата — дебнещ и причакващ?

Клейборн се поколеба, но после си каза: *Какво чакаш? По дяволите, нали затова си дошъл? Да го откриеш.*

Той бавно изкачи стъпалата. *Не се бой. Ако е тук, той ще бъде уплашен. Уплашен колкото теб.*

Отново се спря. *Уплашен съм*, призна си той; напрегнатите му мускули бяха доказателство за това. Косата му беше настръхнала, от подмишниците му шуртеше пот.

Това беше естествена реакция на страха и той не се притесняваше от нея. Но естествена ли ще бъде реакцията на Норман? Когато е уплашен, Норман напада. Ами ако е въоръжен...

И друг път си се сблъсквал с този проблем. Такава ти е професията. Но това няма да се случи. Той не е тук, не може да е тук, след като има безброй места, където може да се скрие.

Клейборн стигна до вратата.

И чу звук.

Съвсем тих звук; дори тук, в павилиона, където звуците отекваха като в пещера, той едва се долавяше. Нещо като шумолене, последвано от скърцане.

Но той не идваше откъм вратата. Източникът му се намираше в осветеното пространство отзад.

Върна се, слизайки по стъпалата пред гримьорната. Настъпи тишина, нарушавана само от меките му стъпки по бетонния под. Дори те заглъхнаха, когато той тръгна на пръсти, обзет от страх и опитвайки се да долови повторно шумоленето и скърцането.

Не чу нищо.

Стигна до открито пространство вдясно от стаята с трите стени, над която се полюшваше крушката. Там се спря и надникна вътре.

Не видя никого. Декорът беше безлюден.

Мина бавно по коридора и влезе в правоъгълна стая. С влизането му нещо се промени. Погледна надолу и видя под краката си килим. Червен избелял килим, какъвто може да се намери само в старите къщи, където възрастните хора не забелязват как лети времето.

Сега се беше озовал в такава къща, застанал неподвижно в една стая, в която времето е спряло.

Клейборн хвърли поглед на старовремските скрин и тоалетка, отрупани с вехти джунджурийки. Позлатен часовник, порцеланови фигурки, игленик, огледало с орнаментирана дръжка, шишенца от парфюми със стъклени запушалки. Тези предмети, както и дрехите по закачалките в отворения гардероб, му подсказаха, че се намира в женска спалня, дори още преди да забележи леглото.

То се намираше в отсрещния десен ъгъл, зад люлеещия се стол с висока облегалка, обърнат към прозореца отляво. Клейборн пристъпи напред, разглеждайки леглото с балдахин и възхищавайки се на ръчната бродерия на кувертюрата. Но когато го приближи, забележа, че кувертюрата е постлана небрежно, така че част от голямата възглавница се подаваше отгоре. Той импулсивно се наведе и отметна кувертюрата, откривайки посивелите чаршафи, изпъстрени с кафяви петънца. И издйническата вдлъбнатина, подсказваща, че някой дълго е лежал тук.

Някой.

Нещо.

Клейборн знаеше къде се намира. Никога не бе виждал тази стая, никога не бе влизал в нея, но достатъчно бе чел и чувал, за да я познае веднага.

Спалнята на Нормановата майка.

Именно тук, разбира се, е лежало мумифицираното тяло на мисис Бейтс, несръчно препарирано от Норман, непокътнато и

неподозирано през всичките тези години, през които Норман запазвал илюзията, че тя все още е жива — полудялата саката жена, заключена в стаята си. Но всъщност самият Норман е бил лудият, който се идентифицирал с нейната личност, когато убивал. Облечен с нейните дрехи, преправил гласа си като нейния, тук в тази стая.

Не, не в тази стая. Това е само декор.

Клейборн дойде на себе си, когато усети, че държи кувертюрата, и я оправи, за да скрие вдлъбнатината в дюшека. Но косата му пак настръхна, когато направи това, защото в главата му се промъкна една мисъл.

Какво ли е изпитвал Норман, докато е живял в истинската къща, докато е седял в истинската спалня нощ след нощ, докато е разговарял с мумията? *Мумийке, маминко...*

Тогаво отново чу звука, скърцането и шумоленето.

Обърна се, защото сенките се размърдаха.

Скърцането идваше от люлеещия се стол с висока облегалка пред прозореца.

А шумоленето — от роклята на старата жена, която стана от стола и се плъзна към него.

Тя излезе от сянката. Побелялата ѝ коса блестеше, устата ѝ зееше като на мъртвец. Ръцете ѝ се повдигнаха и смъкнаха перуката от главата ѝ.

Клейборн се вторачи в ухиленото лице — лице, което толкова пъти бе виждал на екрана.

Лицето на Пол Морган.

ДВАДЕСЕТ И ЕДНО

Клейборн седеше на бара в „Петльова опашка“ и отпиваше по малко от бирата си, докато Морган вече беше си поръчал второ питие.

С опънатите си джинси, разкопчаната си риза, под която на косматите му гърди проблясваше златен медальон, Морган изобщо не приличаше на гърбавата старица от тъмния павилион.

— Съжалявам за станалото — повтаряше той. — Нямах намерение да ви плаша.

— Не се притеснявайте. Излишно е да ми се извинявате непрекъснато. — Клейборн се намести на високото си столче. — Всъщност не ми беше работа да влизам там.

— Нито пък на мен. — Морган посегна за чашата си, щом барманът я сложи пред него. — Това беше хрумване на Вицини.

— На режисьора ли?

— Не обичам тия номера. Той иска от мен да съм свръхубедителен в тези сцени. Не просто да ходя с рокля и перука, а и да имитирам походката, жестовете, всичко. Сметнах, че ако правя това в декора, по-лесно ще се вживея в образа, загрявате ли?

Клейборн се усмихна мрачно.

— Помогнало ли е? Аз се хванах на въдицата.

Морган вдигна чашата си и отпи, явно доволен от оценката му.

Клейборн се запита дали Морган ще бъде толкова доволен, ако разбере за премълчаните му резерви. Морган наистина беше убедителен, дегизиран като стара жена, но изпълняването на ролята на Норман беше нещо съвсем различно. Без грим той не можеше да се отърве от собствения си достатъчно известен образ.

Сякаш за да потвърди мисълта на Клейборн, едно от трите момиченца, седнали в близкото сепаре, стана от масата си и дойде на бара. Хубавичко миньонче, то имаше лъскава кестенява коса и кафяви очи в тон с тоалета му; белият панталон и отворената блузка подчертаваха както детинската му пълнота, така и напъпилите му

гърди. То сигурно беше туристка и надали беше навършило шестнайсет години.

Без да обръща внимание на Клейборн, то заговори актьора.

— Извинявайте — каза момичето. — Нали сте Пол Морган?

Актьорът остави чашата си и го озари с всеизвестната си усмивка.

— Как мислиш? — попита той.

Момичето сведе очи под неговия втренчен поглед и му подаде малък бележник с подвързия от изкуствена кожа и химикалка. Ръката му трепереше едва забележимо, но трепетът в гласа му беше съвсем очевиден.

— Ако нямате нищо против, мога ли да ви помоля за автограф?

Втренченият поглед на Морган се беше фокусирал върху деколтето на момичето.

— Можеш да ме помолиш за всичко, което притежавам — каза той. Малката се изчерви и неговата усмивка стана по-мека. — Хайде, маце, не бъди толкова нервна.

Тя се поотпусна, окуражена от промяната на изражението му.

— Откъде си? — попита той с мазен глас.

— От Толидо. Приятелките ми и аз сме дошли тук на екскурзия. — Тя се усмихна плахо и погледна назад към сепарето. — Те ме подкокоросаха да дойда при вас. Надявам се, че не ми се сърдите.

— Не се притеснявай. — Той се пресегна за бележника ѝ, отвори го на чиста страница, после взе химикалката от ръката ѝ. — Как се казваш?

— Джеки. Джеки Шербърн.

— Би ли ми го казала по букви?

Момичето изпълни желанието му и той надраска нещо диагонално на страницата с небрежен почерк, докато пишеше.

— Смятам, че това ще ти свърши работа. — Той затвори бележника и му го върна заедно с химикалката.

— Благодаря ви — каза то.

— Няма защо.

Момичето си отиде и Морган пак се обърна към чашата си. Клейборн видя как момичетата тръгнаха към изхода, разговаряйки оживено.

Морган си пийна.

— Ядосан ми изглеждаш?

Клейборн завъртя глава отрицателно. Но жестът му не беше искрен, защото той беше видял какво написа Морган в бележника за автографи. *На безотказната Джеки Шербърн.*

Долен номер и Клейборн насмалко не му потърси сметка за него. Даде си дума, че ще направи това по-късно, когато му дойде времето. Но не днес. Сега той имаше нужда от съюзници. Сценарият...

— ... е боклук, ако питате мен — сякаш довърши мисълта му Морган. — Не съм толкова тъп, че да не разбера какво цели Еймс, като пробутва всички тези сцени на малката, изграждайки нейния образ. Но тя не може да се оправи с тях. Никога няма да разбера защо Дрискол подписа договор с нея, сигурно е откачил.

— Останах с впечатлението, че режисьорът отговаря за подбора на актьорите — каза Клейборн. — Така или иначе, тя много прилича на Мери Клайн. Той се стреми към реализъм.

— Тогава на какво отгоре аз трябва да играя педераст?

— Не педераст, а травестит.

— Но Норман се мисли за собствената си майка.

— Неговото заболяване не предполага по необходимост педерастията, освен на подсъзнателно равнище.

— Какво тогава предполага, по дяволите? — избухна Морган. — Спести ми купешките приказки и ми кажи какво представлява Норман Бейтс.

Клейборн повдигна рамене.

— Човек като теб и мен — каза той. — Ако бъдем лишени от самоличността си, превърнати в анамнеза номер еди-кой си, затворени в една стая, която всъщност е затворническа килия, накарани да се подчиняваме на заповеди, ако ни захвърлят сред психически болни...

— Всичко това ми е известно — с по-мек тон каза Пол Морган. — Бил съм в лудница.

Когато забеляза учудване в погледа на Клейборн, той продължи бързо:

— Не ме разбирай погрешно, не бях откачил. Доброволно постъпих преди две-три години, прекарах там един месец, исках да откажа пиенето. — Морган взе чашата си и пак я остави на бара, защото на дъното ѝ имаше само разтопен лед. — Не можах да го откажа.

Тонът му беше саркастичен, но в изражението на лицето му нямаше нищо позъорско, когато той се наведе напред.

— Но останах без работа, дявол да го вземе — каза той. — Ако искаш да знаеш, не съм работил близо година и половина. В нашия занаят това е страхотно дълъг срок. Излезе ли ти лошо име, никой не те поглежда.

— Но Вицини те е поискал за тази роля.

— Поискал е не мен, а името ми. И го получи на неприлично ниска цена. Само затова Дрискол прие предложението му. Каза ми го право в лицето, мръсникът му с мръсник.

Ръката на Морган стисна празната чаша.

— Това копеле се гаври с мен. Мисли си, че може да ми се качи на главата, но свят ще му се завие, като разбере какъв номер му готвя. Ако тая заран бяхме останали насаме в павилиона с него, а не с теб...

Усещайки, че Клейборн го гледа втренчено, актьорът не довърши фразата си и се изсмя.

— Не ми обръщай внимание — каза той. — Хайде да си поръчаме още по едно.

Клейборн слезе от високото столче и завъртя глава отрицателно.

— По-добре да се прибера в мотела. — Той се поколеба за малко. — Ти добре ли си?

Морган му кимна.

— Трябваше да си пийна малко, за да се съвзема. Но сега всичко е наред. Абсолютно съм сигурен, че ще направя тая шибана роля, така че изобщо не се притеснявам. — Той пусна универсалната си усмивка. — Не забравяй, че аз съм Пол Морган.

Докато караше колата си към мотела, Клейборн си припомняше поведението на Пол Морган в декора, неочакваната жестокост на Пол Морган към момичето, което му поиска автограф, огорчението и яда на Пол Морган в бара. И едва когато наближи мотела, се запита:

Какво всъщност представлява Пол Морган?

ДВАДЕСЕТ И ДВЕ

Наближаваше седем, когато Джен отвори фурната, за да види какво става с печеното.

Въздъхна. *Още не е готово.* След като затвори вратичката, завъртя ключа на двеста и петдесет градуса. *Ще го поддържа още петнайсет минути, докато направя салатата. Може би за мое щастие той ще закъснее. Той не познава Бевърли Хилс.*

Докато кълцаше марулята, осъзна, че се ослушва дали не пристига някоя кола. Единствените звуци, долитащи отвън, бяха безкрайните повторения на две ноти, с които нощните птици предизвикателно маркираха територията си. А в къщата се чуваше как на територията на своята спалня Кони тряска вратите на гардероба, подготвяйки се за среща. *Надявам се, че тя ще излезе преди неговото идване.*

Джен потопа тази мисъл в сместа от зехтин и оцет. Изля я върху салатата и дойде време пак да погледне печеното, да изключи фурната, да го намаже за последен път с мазнина и да го остави да се дозачерви.

Домашният уют е нещо постижимо. Особено за птичките. Изведнъж тя осъзна, че нощните птици са млъкнали. И че изобщо не е чула приближаването на колата, но в момента звънецът на входната врата изчурулика и веднага след това се чува гласове. *Тази кучка Кони отвори вратата, без да съм я молила. Казах ѝ...*

Беше твърде късно. Джен развърза престилката си, метна я на облегалката на един стол и посегна да си оправи косата. Как не се е сетила да закачи някакво огледало в кухнята, съвсем малко огледало за извънредни случаи като този?

Случаят наистина беше извънреден: случвало ли се бе някога да я заварят в кухнята, когато приготвя интимна вечеря за двама...

Тя грабна една книжна салфетка от отворената кутия върху пулта и попи потта от лицето и челото си. Поне нямаше да се появи пред него с лъскав нос. А когато запали свещите на трапезата, това няма да има толкова голямо значение. Свещите на масата придават интимност

на вечерята. След като си пийнат, щеше да го разпита за какво са си говорили с Рой тая заран и какво са решили. По дяволите, Рой обърка всичко с шантавата си идея за спиране на филма. Ако е успял да убеди Клейборн, тя трябва да го разубеди, незабавно. Или полека-лека — с помощта на свещите, на напитките, на салатата, на печеното и на каквото се наложи.

Докато прекосяваше кухнята, чу, че гласовете заглъхнаха, а след това се затръшна входната врата. Кони сигурно беше излязла; доказателство за това бе изръмжаването на нейната таратайка на излизане от гаража.

Джен се спря за малко на вратата на кухнята, за да си оправи косата за последен път, и тръгна напред. *Окей, моето момиче, завесата е вдигната. Желая ти успех!*

Странно нещо е шоубизнесът: всички хора от занаята изпитват сценична треска, дори най-великите. Спомняше си, че бяха ѝ разказвали как Ал Джолсън на Бродуей имал навика да пуска с все сила чешмата в гримьорната си, преди да излезе на сцената, за да не чува как аплодират предшественика му. Няма значение дали става дума за театъра, киното или телевизията. Този ужасен момент е неизбежен — потиш се като ненормална, стомахът ти се свива. Но щом завесата се вдигне или режисьорът извика: „Камера“, или замига червената лампичка на монитора, всичко се променя. Самата ти се променяш, идваш на себе си, отпускат се. Нищо не може да се сравни с шоубизнеса; това е най-големият оргазъм на този свят.

На Джен ѝ беше приятно да ухажва госта си, докато палеше свещите и наливаше вече готовото мартини от сложената върху барчето каничка.

Не бе предвидила само, че ще ѝ е приятен и самият доктор Клейборн.

Той беше ѝ се сторил привлекателен още при първата им среща, освен това тя си падаше по зрелите мъже с плътни гласове. Но повечето от познатите ѝ актьори притежаваха тези качества. Клейборн се различаваше от тях по това, че не беше самовлюбен. Той имаше спокойно, уверено държане — струваше си да провери дали е такъв и в леглото — и не говореше за себе си.

Докато си пийваха, той ѝ направи неочакван за нея комплимент — похвали не външността ѝ, а обзавеждането на апартамента ѝ,

сервировката, свещите. А по време на вечерята отвори дума за Кони.

— Съквартирантката ти също ли е актриса?

Джен кимна.

— Не прилича на такава. Изглежда много свита. Характерни роли ли играе?

— Май не я смяташ за хубавица.

— Не съм казвал такава нещо.

— Но в известен смисъл си прав. Има характер и играе. Предимно с ръцете и краката си.

Клейборн я погледна през пламъка на свещта.

— Не загревам.

— Кони е много търсена. Сигурно си я виждал стотици пъти по телевизията в реклами и в постановки на пиеси, но не би я познал, защото никога не показват лицето ѝ. В едрите планове тя дублира звездите, чиито ръце и крака не са за пред хора. Това често се практикува тук. Някои дублират говора, но най се търсят тела. Режисьорът може да си подбере всичко, което му трябва, по каталог — ръце, бедра, гърди.

— Звучи ми като купуване на разфасовано пилешко от супермаркет — засмя се Клейборн, после стана сериозен. — Нищо чудно няма в това, че е свита. Сигурно много ѝ е криво и изпитва неудовлетвореност от това, че други обират овациите, а тя е осъдена на неизвестност.

— Така е.

— Ти поне нямаш този проблем — каза Клейборн. — Очевидно нито тялото, нито гласът ти се нуждаят от дублиране, а на всичко отгоре си търсена.

— Как да възприемам това — усмихна се Джен, — като комплимент или като анализ?

Той отмести чинията си настрана и се пресегна за кафето си.

— Кое от двете предпочиташ?

— Достатъчно са ме хвалили, в нашия занаят всички получават похвали. Но трябва да станеш достатъчно велик, за да можеш да си позволиш анализи. Или да имаш нужда от тях.

Клейборн се отпусна на облегалката на стола си.

— Може би е така. Трябва да ти кажа, че ако повечето хора бяха наясно с подбудите си от самото начало, нямаше да стигат до терапия

накрая.

— Безплатен сеанс ли ми предлагаш?

— Не бих казал. Изобщо не мога да се опитам, преди да науча повече за теб.

— Питай ме.

— Добре. Първо искам да направя едно обобщение. Според мен повечето актриси имат зад гърба си два типа минало. Единият е разрушено семейство — бащата е починал, развел се е или просто е изчезнал, докато детето още е било малко, и майката е останала глава на семейството. Агресивна, амбициозна, използваща дъщеря си като кукла, тласкаща я към светлините на рампата, но винаги държаща здраво юздите ѝ. Познато ли ти звучи?

— Продължавай — тихо каза Джен.

— Втората група се развива от една малко по-различна ситуация. Баща пак няма, но липсва и майката — тя може би е починала или е прибрана в психиатрия, Момичето е осиротяло. Понеже приютът не му дава чувство за сигурност, то в доста случаи се втурва в ранен брак, но това не решава нищо. Затова започва да търси влиятелни хора, които го използват, също както то използва тях, за да напредне в кариерата.

— Като Мерилин Монро — кимна Джен. — И този тип ми е познат.

— Много добре — каза Клейборн. — Но сега да се върнем на въпроса. Ти от кои си?

— Не можеш ли да познаеш?

Двамата се засмяха едновременно.

— Според това, което съм видял досега, спадаш към втората категория.

— Млъкни за малко! Ако смяташ, че съм от ония смахнати, объркани, непрекъснато гълтащи успокоителни, склонни към самоубийство...

Клейборн завъртя глава.

— Разбира се, че не те смятам за такава. Това идва по-късно. И според мен няма да стигнеш дотам, ако си наясно с твоя проблем.

— Защо ли водим този празен разговор? — Джен се изсмя изкуствено, усетила, че вината е нейна. Повече не биваше да допуска такива отклонения, трябваше да се придържа към сценария, който си беше намислила. *Сценарият...*

— Стига сме обсъждали моите проблеми — каза тя. — Как мина срещата ти с Рой тази сутрин?

— Според мен, доста добре. Той като че ли прие повечето промени, които предложих.

— Какви са тези промени?

— Засягат предимно характеристиката на Норман. В момента той работи тъкмо над това.

— А моите сцени?

— Не смятам, че ще претърпят сериозна преработка. Може би ще се лишиш тук-там от някоя реплика.

— Защо?

— Ако поведението на Норман се промени, естествено е да се промени и твоята реакция. Известни съкращения на диалога ще го направят по-убедителен.

— Съкращения на диалога? — вцепени се Джен. — На какво прилича това? Никой не смее да учи продуцента или режисьора как да си гледат работата, но куцо и са като се мисли за писател.

Нещо в нея ѝ каза: *Успокой се, не е този начинът.* Но той явно се опитваше да преебе ролята ѝ...

И в същото време седеше насреща ѝ с характерната си професионална усмивка и ѝ казваше да не се тревожи. За какъв се мисли той, че да ѝ дава съвети? Думите сами излизаха от устата ѝ:

— От колко време си тук? От два-три дена, нали? Кога успя да станеш такъв експерт?

— Не съм експерт.

Божичко, колко е самоуверен. С този плътен глас, с това фалшиво лекарско държане.

— Това е само въпрос на логика. Щом постулираме ново поведение на Норман, налага се промяна на начина, по който ти отвърщаш на него.

— Не обичам купешките думи. Постулиране ми звучи като мастурбиране.

Това го накара да избухне в смях, но целта ѝ не беше да го размива. По дяволите, целта ѝ беше да спаси ролята си. Изобщо не ѝ беше до шеги, работата ставаше много сериозна.

— Чуй какво ще ти кажа, палавнико...

— Вече ми го каза. — Той беше престанал да се смее. — Много добре знам какво искаш да ми кажеш. Ти отстояваш ролята си.

— Не става дума за ролята ми, а за цялото ми бъдеще, не можеш ли да разбереш това?

— Никой не може да надникне в бъдещето си. Опитват се да правят това само онези, които не смеят да погледнат към миналото си. — Той кимна. — И в твоя случай, като имам предвид твоето минало, за което ти ми разказа...

— Аз не съм случай, аз съм актриса! И какво, по дяволите, знаеш ти за моето минало?

— С удоволствие бих те изслушал.

— Естествено, че би ме изслушал. Нали по този начин вие, психиатрите, си изкарвате хляба? Като изслушвате всички тия сърцераздирателни разкази за момиченца от неблагоприятни семейства, бити и изнасилвани, избягали от къщи и сваляли когото видят, само и само за да се разтоварят. — Тя се загледа в него, за да долови реакцията му. — Е, имам една новина за теб. Твоята вълнуваща теория за актрисите е пълен боклук. Нали искаше да разбереш откъде съм? Тукашна съм, от Северен Холивуд, ако искаш да знаеш. Родителите ми още са живи, къщата им е в Нортридж. Нито са се развеждали, нито, доколкото знам, са се карали някога сериозно, а идеята да се запиша в театралните курсове, след като завърших колежа „Ван Нюйс“, си беше чисто моя. От пет години насам сама си изкарвам прехраната. Това не значи, че от време на време не ми е тежко — нашият занаят е труден, човек трябва да се бори със зъби и нокти за всичко, което получава, особено труден, ако си нямаш майка театралка или хищен агент или продуцент, които да ти отварят вратите. Естествено, пообвам се, но такива са правилата на играта; от това не произтича, че съм курва...

— Холивуд е курва — каза Клейборн.

Джен се сепна и го попита намръщена:

— От къде на къде?

— Не разбираш ли? Това е синдромът на развлечението. Самият филм има курвенско поведение спрямо публиката. Начинът, по който той се рекламира, е своднически — ела да ме изнасилиш, да си направиш кефа, плати си и се забавлявай в тъмното, аз те приканвам да дадеш пълна свобода на най-дивите си фантазии за похотливост,

убийство и мъст. Подмамвам те да се идентифицираш със садисти, социопати и извратени типове, предизвиквам те да дадеш воля на разрушителните си мечти. — Той се усмихна виновно. — Недей възприема думите ми погрешно. Не съм против развлеченията. Всички имаме нужда от катарзис, от временно бягство в един измислен свят. Тъкмо това получават зрителите и след приключването на прожекцията се връщат към действителността, щом излязат от киното. Но ако си от хората, които създават този измислен свят, ти оставаш в него, живееш с фантазии ден и нощ. Това е опасно, защото нямаш алтернативи. В края на краищата загубваш контакт, загубваш способността да се справяш с действителността. И ако засегне живота ти, това може да те унищожи.

— Кой си, че ме учиш как да живея, по дяволите?! — Джен стана рязко. — Може това да не е най-великото нещо на този свят, може аз да съм себична и глупава и накрая да си изпатя. Но знам какво върша. Ако искаш да се ровиш в алтернативите, иди да си приказваш с Кей.

— С коя Кей?

— С по-малката ми сестра. Тя е значително по-умна и по-хубава от мен — или поне беше, докато не навърши шестнайсет години. Тогава се втурна в реалния живот, на който ти толкова държиш. Реалният живот зашава в корема ѝ, натикан в него от някакъв жребец. На седемнайсет години стана майка, на осемнайсет започна да гълта опиати и да живее с гаджето си и с бебето в една каравана. После момчето я заряза, отнеха ѝ детето и го пратиха в сиропиталище. Тя изчезна и един господ знае къде е сега. Нашите какво ли не правиха, за да я издирят, но без полза. Може би ако ѝ провърви, ще срещне някой психиатър, който ще ѝ каже да не се тревожи, защото е постъпила точно както трябва, а не си е съсипала живота с правене на кариера.

Клейборн отмести стола си от масата.

— Стига си се самозалъгвала. Говориш така, като че ли това са единствените две възможности. Но между тях съществува едно огромно пространство и повечето хора съумяват да направят компромис и да живеят в него.

Джен го погледна гневно.

— А какво ще кажеш за себе си? Не си ли правил същото? Не си ли похабил сума години в учене, в робуване, лишавайки се от всичко, само и само да станеш това, което си днес?

— Точно така е — спокойно каза Клейборн. — Говоря ти всичко това, защото съм извървял този път. И сега се намирам в задънена улица. Нямам нито дом, нито семейство, нито личен живот. Не е много приятно да си работохолик. За мен е късно да се променям, но ти все още имаш възможност да избираш. Не я изтървавай.

Джен го слушаше и гневът ѝ отслабваше. Може би е искрен, може би наистина вярва в това, което казва. Горкият, живее в болницата, денонощно си блъска главата над проблемите на цял куп луди, това сигурно е ужасно потискащо. Внезапно една мисъл проблесна в главата ѝ: *От колко ли време не е спал с жена?*

В същото време усети, че я залива някаква топлина, която не можеше да си обясни напълно. Не ставаше дума за секс, нито просто за симпатия, а по-вероятно за някаква смесица от двете и, кой знае защо, това я правеше по-силна. Без да си дава сметка защо прави това, тя тръгна към него, протегна ръце и точно тогава...

Някой позвъни на вратата.

Тя се намръщи и тръгна към входната врата.

Кой ли...

Беше Рой Еймс.

Какво търси тук по това време?! Значи я ревнува; но дава ли му това правото да нахълтва така?

— Какво искаш? — каза тя.

Той се провря в стаята.

— Опитвах се да ти се обадя по телефона, но даваше заето.

Джен се ядоса още повече.

— Телефонът ми не е звънял цяла вечер.

Рой хвърли поглед към масичката.

— Виждам.

Джен проследи погледа му.

— Кони се обади на някого надвечер, преди да излезе. Сигурно не е затворила телефона.

— Явно — той кимна на Клейборн, — тъкмо вас търсех. Да тръгваме.

Клейборн стана от стола си.

— Къде ще ходим?

— В „Коронет“. Дрискол ме намери вкъщи. Хайде, ще идем с моята кола.

— Защо е това бързане?
Рой се обърна и тръгна към вратата.
— Някой е подпалил студиото.

ДВАДЕСЕТ И ТРИ

Рой караше бързо. Почти беше се долепил до вратата, за да могат Джен и Клейборн да седнат до него.

Докато вземаше завоите по хълмовете и даваше газ по булевардите в ниското, той се заслушваше за сирени. Но не чуваше нищо. А когато стигнаха до портала, нищо не видяха. Студиото не беше обгърнато от пламъци.

— Фалшива тревога — измърмори Клейборн.

— Не вярвам — каза Рой. — Дрискол лично ми се обади.

Самият Дрискол също стоеше на портала с един от пазачите.

Той се втурна към тях, щом колата се спря, изгледа сърдито Рой и каза, сочейки пътниците му:

— Тия пък какво търсят тук?

— Доктор Клейборн бил поканен на вечеря от Джен — му отговори Рой. — Прецених, че при тези обстоятелства, е редно той да знае...

— Пикал съм на обстоятелствата! — Той се обърна към спътниците на Рой. — Окей, дошли сте. Но запомнете, че трябва да си затваряте устата. И двамата. — Той закричи, без да дочака отговори им. — Да вървим.

— Няма ли да ни кажете какво се е случило? — попита Клейборн.

— Ще видите. Станала е злополука.

Когато стигнаха до средата на главната улица на студиото, Рой схвана къде отиват. Един от павилионите отляво беше отворен и пред входа му беше паркирано лъскавото червено комби на Франк Мадеро, шефа на противопожарната охрана на студиото.

Отвътре Седми павилион беше ярко осветен. Дрискол ги поведе покрай гримборните към изградения декор зад тях.

Рой позна къде се намира още с влизането си; декорът беше много характерен. Това беше спалнята на Нормановата майка, точно такава, каквато я бе описал в сценария си. Или почти точно такава.

Там ги чакаха двама души: набитият мустакат Мадеро и старият Чък Гросинджър, един от нощните пазачи, които си приказваха в ъгъла до леглото с балдахина.

Рой запримигва от ярката светлина; на пръв поглед декорът изглеждаше невредим. Но във въздуха се усещаше остра миризма на подпалени дрехи.

След това забеляза кувертюрата — обгорелите ѝ краища, опушената калъфка на възглавницата, окадената стена на декора зад таблата на леглото.

— Влязох точно навреме — каза Гросинджър. — Когато минавах, вратата беше открената, видях, че вътре трепка някаква светлина. След това ми замириса на пушек. Втурнах се насам, леглото беше в пламъци, грабнах пожарогасителя от стената...

— И насмалко не си се опекул — поклати глава Франк Мадеро. — В такива случаи е редно да ме викаш.

— По дяволите, всичко щеше да изгори, докато твоите момчета изкарат колите от гаража. Ако този бензин беше се подпалил...

— Какъв бензин? — сърдито попита Дрискол и тръгна към Мадеро, който стоеше до отсрещния край на леглото с балдахина, извън полезрението на Рой.

— Току-що я намерихме под леглото — каза той. И посочи една двайсетлитрова туба за бензин.

Дрискол вдигна тубата и я разклати.

— Пълна е.

— Капачката ѝ е развинтена донякъде — му каза Мадеро. — Някой тъкмо се е канел да я използва, но нещо му е попречило.

— Откъде знаеш? — Дрискол се наведе и погледна под леглото. — Погледни, тук има и кутии с блажна боя и четки. Тия мързеливци са ги натикали отдолу, след като са си свършили работата, вместо да ги върнат в склада. Може би някой от тях си е полегнал и е задрямал с цигара в устата. Леглото е пламнало, той се е уплашил и е избягал.

Мадеро поклати глава отрицателно.

— Хващам се на бас, че това е палеж. Най-добре е да повикаме...

— Не бързай! — Дрискол се обърна към пазача. — Съобщил ли си вече на Талбът?

Рой се сети за кого става дума; Талбът беше шефът на студийната охрана.

Гросинджър се притесни от втренчения поглед на Дрискол.

— Нямаше смисъл. Знаете го колко далеч живее. Прецених, че докато пристигне...

— Няма значение какво си преценил. Някой друг от нощната смяна знае ли за пожара?

— Не. Джими е на портала, Фриц и Манхоф обикалят района.

Дрискол погледна Мадеро.

— А твоите хора?

— Пери и Козинс са дежурни, но те спяха на горния етаж, когато се обади Гросинджър. Той ми каза да не се притеснявам, защото огънят е загасен и според него пожарът е възникнал поради невнимание, затова и се метнах на колата и пристигнах сам.

— Значи, никой освен нас не знае за станалото.

— Забравихте извършителя. — Мадеро посочи тубата с бензин в ръката на Дрискол. — Знаем какво имате на ум, но това е палеж.

Дрискол отстъпи назад и поклати отрицателно глава.

— Не си прав. Пожарът е възникнал поради невнимание.

Мадеро почервеня.

— Откога започнахте да се разпореждате тук?

— Откакто Барни Уайнгартън отпътува за Европа — каза Дрискол, — а Рубен замина за Ню Йорк, аз вардя дюкяна. Защо, по дяволите, смяташ, че си бях в кабинета, когато ти ми се обади? Имам си достатъчно много главоболия, затова не ме учи как да си гледам работата.

Мадеро повиши тон:

— Може и така да е. Но ако се опитваш да потулиш инцидента, ще си имаме големи неприятности...

— Млъкни и слушай! Ако искаш да си имаш неприятности, иди се обади на ченгетата. Напишете си обяснителните бележки, и двамата, точно както ми разказахте случката. И когато Уайнгартън се завърне и разбере колко кофти е била охраната тази нощ — когато чуе, че загубеняците от пожарната охрана са спели сладко по време на дежурството си, когато е можело да изгори цялото проклето студио — гарантирам ви, че и двамата ще си изпатите.

— Тоя номер няма да мине. — Гласът на Мадеро вече не беше толкова уверен; пожарникарят искаше да се подсигури.

— Имай ми доверие.

Дрискол погледна Рой, Джен и Клейборн.

— От вас се иска да си затваряте устата. Ако някой ви попита какво сте правили тук тази нощ, ще казвате, че сме имали производствено съвещание.

Гросинджър направи крачка напред.

— Не забравяте ли нещо? Уликите...

— Кои улики? — Марти Дрискол потупа тубата за бензин. — С нея се нагърбвам аз. — Той хвърли поглед към леглото. — Ти и Мадеро свалете тази кувертюра и я изхвърлете някъде. Утре ще кажа на Хоскинс, че ми се е сторила много претенциозна, и ще го накарам да ми проектира друга. — Продуцентът се огледа. — Измислете как да премахнете саждите от стената. Включете климатичната инсталация, за да изсмучи тая миризма.

Мадеро вдигна рамене.

— Окей, но ако стане нещо...

— Нищо няма да стане, ако си траеш — усмихна се Дрискол. — Направи каквото ти казах и всичко ще е наред. — Той си тръгна. — Окей, това е. Утре заран, щом пристигна в студиото, ще те повикам.

Рой последва Джен и Клейборн по тъмната главна улица на студиото, посребрена от лунната светлина. Неговите спътници мълчаха, но той знаеше какво си мислят те: *Дрискол иска да потули работата. А те стават съучастници.*

Той ускори крачките си, за да настигне Джен; очите ѝ бяха изцъклени, лунните лъчи подчертаваха бледността ѝ. Не можа да види лицето на Клейборн, защото той вървеше отпред с Дрискол.

— Искам да си поговорим — каза той.

— Слушам ви.

— На четири очи.

Продуцентът поклати отрицателно глава.

— Всички сме замесени в тази работа. Ако имате да казвате нещо, нека го чуем всички.

Когато Рой и Джен ги настигнаха, Клейборн се беше загледал в товара, който носеше Дрискол.

— Тази туба — промърмори той. — Видях една такава миналата неделя, когато Норман изгорил пикапа.

— За бога, не започвайте пак! — Дрискол набърчи челото си, което изглеждаше голямо заради плешивостта му. — Искате да ми

кажете, че Норман е подпалвачът, така ли?

— Предупредих ви, че той ще предприеме нещо — каза Клейборн. — Кой друг има по-сериозни подбуди? — Той кимна към тубата. — А що се отнася до начина на извършване...

— Това е съвпадение. Ако някой реши да извършва подобно нещо, бензинът е първото, което ще му дойде на ум.

— Значи признавате, че съществува подпалвач.

— Нищо такова не съм признавал. Продължавам да си мисля, че всичко е станало точно както ви казах, поради невнимание. Ако се опитвате да ме уплашите, откажете се.

— Бих искал, но не мога.

Сега Рой виждаше лицето на Клейборн, шуртящата по челото му пот.

— Точно затова досега си мълчах, защото не исках да плаша никого и не бях сто процента сигурен. Но след тази нощ не може да има никакво съмнение. Норман е тук.

— Глупости! — Дрискол ядосано разклати тубата с бензин. — Това нищо не доказва.

— Но аз го видях.

— Какво-о?

— Видях го — тихо повтори Клейборн. — Снощи.

Всички млъкнаха. Рой наблюдаваше Клейборн; всички бяха вперили очи в него, докато луната се скри зад облаците, и го чакаха да продължи.

Великолепна постановка — си каза Рой. — Разкажи ни една приказка, чичко. Разкажи ни за страшилището, което иска да ни грабне в мрака.

Но Клейборн нито беше чичко, нито им говореше за нещо, което се мерзелее в мрака. Рой слушаше внимателно, думите и фразите отекваха в ушите му. *Супермаркетът във Вентура. Тълпите купувачи. Ярките светлини. Огледалото. Видях го съвсем ясно, както виждам вас сега. Побягна — изгуби се...*

— Тогава защо сте толкова сигурен? — попита Дрискол. — Може да сте допуснали грешка.

— Единствената грешка, която допуснах, беше, че не ви казах за това по-рано. Ако бяхте ме послушали и бяхте прекратили снимките, това нямаше да се случи.

— Нищо не се е случило. — Дрискол прехвърли тубата в другата си ръка и съдържанието ѝ се разкандилка. — И няма да се случи.

— Но той може да направи нов опит...

— Не се тревожете. Още утре ще стегна пазачите. Няма да се размотават, докато са дежурни, ще си гледат работата. Продължавам да си мисля, че не сте прав, но ако не е така, тоя мръсник няма да ни изненада.

Рой направи крачка напред.

— Защо да поемаме този риск? Не може ли поне да отложим началото на снимките, за да може полицията да го залови?

Клейборн кимна и се усмихна на Рой от благодарност за неговата подкрепа, но Дрискол заговори бързо:

— Твърде късно е. Мадеро и Гросинджър вече заличават следите. И как да обясним защо не сме ги повикали, щом сме разбрали за пожара? — Той поклати глава отрицателно. — Никаква полиция.

— Но едно отлагане...

— До утре ще обмисля всичко.

Дрискол се обърна и си тръгна.

— Тоест няма да отложи снимките — промърмори Рой. След това погледна Клейборн. — Сигурен ли си, че си видял именно Норман?

— Напълно.

В очите на Джен се четеше тревога.

— Този супермаркет във Вентура — каза тя — не е ли само през три квартала отгук?

— Той не би се мяркал в този район — каза ѝ Клейборн. — Освен ако не ме е познал снощи. Но ако си е намерил скривалище някъде тук...

Рой изненадан погледна надолу, защото усети, че Джен се притиска в него и ръката ѝ се опитва да хване неговата. Когато вдигна погледа си, той видя лицето на една актриса, очите ѝ гледаха уверено, устата ѝ изразяваше спокойствие. Но истината беше в допира на нейните пръсти, които бяха се впили в китката му. Тя беше едно уплашено момиче.

Тя търсеше от него успокоение и закрила, но той не можеше да ѝ ги предостави. В момента всеки от тях беше уязвим.

— Успокой се — каза той. — Хайде да си вървим.

ДВАДЕСЕТ И ЧЕТИРИ

Камата беше дълга петнайсет и широка два сантиметра, наточена като бръснач.

Санто Вицини стоеше, здраво стиснал дръжката ѝ, загледан в острия ѝ връх, и я доближи до светлината.

Сепна се, когато Клейборн влезе в стаята.

— Мистър Вицини?

— Да, какво обичате?

— Аз съм доктор Клейборн. От вашия офис ми казаха, че сте тук. Надявам се, че не ви преча.

— Напротив, идвате тъкмо на време. — Вицини остави камата на масата под лампата и подаде ръка. — Много ми е драго — каза той. — Очаквах да се срещнем от момента, в който ми казаха, че сте пристигнали.

Клейборн усети уханието на афтършейв, не, на нещо по-силно — на парфюм или одеколон — което трябваше да прикрие вонята на пот или някаква друга миризма, която не можеше да определи.

Режисьорът пак се загледа в камата.

— Прекалено тясна е — изръмжа той. — Не сте ли съгласен с мен?

Лампата освети чертите на лицето му, когато той се наведе и отново се вторачи неодобрително в тясното острие.

Клейборн не погледна камата. Той беше се втренчил във Вицини.

— Не сте ли съгласен? — повтори режисьорът. — Трябва ни нещо по-широко...

— Да — кимна Клейборн и накара погледа си да се премести от лицето на Вицини към камата.

— Тия реквизитори! — изпъшка режисьорът. — Отвратителни са. Казвам им какво искам, а те ми носят джобни ножчета! — Той се опули. — Казвам им: „Това не подхожда за Норман Бейтс“. А те ми отговарят: „Защо не? Днес всички си служат с джобни ножчета“. — Той пак въздъхна. — Да ги убиеш!

Отново се усмихна и отново Клейборн отбягна погледа му.

— Драго ми е, че дойдохте — каза Вицини. — Това е добър знак. Заедно ще изберем подходящия инструмент.

Вицини тръгна към рафтовете в дъното на стаята. Едва когато го последва, Клейборн напълно осъзна къде се намира.

Оръжейната е в дъното на коридора, последната врата отляво — му бе казал домакинът. И той я откри, но сега осъзна, че определението не е точно.

Стаята представляваше миниатюрен арсенал. Покрай дясната стена беше монтиран двоен стелаж със старинни оръжия — копия, пики, алебарди, стрели, боздугани и бойни секири. На всяко от тях се виждаше етикет с инвентарен номер.

Покрай отсрещната стена бяха наредени пушките. Аркебузи, кремъклийки, уинчестъри, маузери, енфилди, гаранади и по-съвременни огнестрелни оръжия. По-нататък се намираха раклите, пълни с огромни лъкове, арбалети и колчани със стрели. Във витрините над тях той видя пищови, дуелни пистолети, барутници, колтове, люгери, офицерски револвери, полицейски модели и никелирани револверчета.

Но стената в дъното привличаше Вицини, към нея той беше повел Клейборн. Тук дори в полумрака нещо блестеше. Святкаха полуизвадените от ножниците си лъскави широки римски мечове, назъбени ацтекски ножове, абордажни саби, ятагани, рапири, дълги викингски мечове и саби на Наполеоновите кавалеристи.

Вицини не погледна цялата тази изложба; той започна да се рови в купчините по горните рафтове.

— Вижте как ги съхраняват! Безобразие. — Той вдигна рамене. — Но ще се опитаме да открием нещо.

Пресегна се и започна да прехвърля един по един снабдените с инвентарни номера кинжали, ками, байонети и стилети, пръстите му стиснаха една дебела дръжка и издърпаха оръжието. Погледна трийсетсантиметровия нож, който към върха ставаше вълнообразен.

— Какво е това?

— Прилича ми на ловджийски нож — каза Клейборн. — Такива са били използвани в Дивия запад по време на заселването му.

— Но вече не се използват, нали? — Вицини с явна неохота остави оръжието настрана. — Жалко. Би било много впечатляващо.

Ръката му се плъзна по рафта, след това се спря. Той пак се наведе напред и измъкна една двайсетсантиметрова кама с широко острие и простичка дръжка. Вдигна я срещу светлината, идваща от другия край на стаята, и кимна одобрително, когато острието засвятка.

— Касапски нож. Него ще използваме.

— Ще използваме?...

— Във филма — засмя се Вицини. — Размерът и дължината му са много подходящи и той ще изглежда добре на екрана. Ще поръчам няколко дубликата.

Той тръгна да се връща, като пляскаше с ножа дланта си.

— Добра находка. Всъщност, ножът е главният герой на филма, не сте ли съгласен?

Клейборн отбягна засмения му поглед.

— Донякъде...

— Не че сценарият не е важен — каза Вицини. — Прочетох преработените страници. Еймс ми ги донесе тая сутрин.

— Точно това исках да разбера. И да се видя с вас, разбира се — бързо каза Клейборн. — Какво мислите?

— Някои от промените са добри. Харесват ми мотивировките на Нормановите реакции; това ще придаде по-голяма дълбочина на образа. Но съкращенията в сцените с убийствата ще ни навредят.

— Аз поемам отговорността за това — му каза Клейборн. — По мое настояване бе туширана част от бруталното насилие.

— Но защо? — Вицини вече не се усмихваше. — В края на краищата ние просто разказваме една случка.

— Хората са склонни да вярват на това, което виждат.

— Разбира се! Но ние разказваме за едно убийство, и аз трябва да им го покажа. Това, което ви изглежда като кървави подробности, ще направи разказа по-реалистичен.

— Реалистичността не идва само от насилието.

— Така ли? — Вицини посочи стените. — Огледайте се. Всички тези оръжия са нещо като история на човечеството. Първо копията, след това стрелите, хладното оръжие, огнестрелното. Липсват само днешните атомни бомби. Голям прогрес, нали?

— Но вие ми говорите за войната...

— Имам право да ви говоря това. — Вицини погледна ножа. — Когато съюзническите войски нахлуха в Сицилия през Втората

световна война, бях малък. Но видях всичко: мародерствата, изтезанията и убийствата. Всичко това е отдавна минало, но насилието не престана — в Биафра, Бангладеш, архипелаг Гулаг, затворите на Папа Док и „тигровите клетки“ във Виетнам. Днес живеем във времето на турските затвори, латиноамериканските тъмници, ирландските бомбени атентати, палестинските терористи, иранските зверства и камбоджийския геноцид. В свят, в който деца убиват родителите си, изнасилват учителките си, колят непознати на улицата, прегазват живи хора на рокконцертите, дори унищожават своите собствени идоли, както стана с Джон Ленън. Днес насилието е нещо естествено.

— По същия начин естествени са добротата и зачитането на другите.

Вицини поклати глава. На стената зад него лъщяха оръжията.

— Добротата е лукс, който можем да си позволим само през периодите на разцвет. Светът далеч не е процъфтяващ и ни чакат още по-лоши времена. Хората като тоя кучи син Норман Бейтс ще станат повече. Майка му е била кучка и той е рожба на нашето време. — Режисьорът здраво стисна дръжката на ножа. — В това вярвам и това искам да кажа с моя филм.

Клейборн отново отмести погледа си. Не искаше да вижда лицето на Вицини, но трябваше да каже нещо.

— Някои от нас все още хранят надеждата, че в този свят съществува доброто.

— Може и да е така. Но за да вярваш в доброто, трябва да познаваш злото. — Вицини вървеше към вратата, продължавайки да стиска ножа. — Нещичко от злото съществува във всеки човек. И аз ще ви го покажа.

Той излезе от стаята. Клейборн остана безмълвен. *Параноя. Странение, болест, а може би и заплаха.* Но не диагнозата го тревожеше; много такива болни бе виждал.

Беше притеснен от лицето на Вицини. И то му беше познато.

Защото Санто Вицини си приличаше като две капки вода с Норман Бейтс.

ДВАДЕСЕТ И ПЕТ

Като автор Рой се стараяше да избягва щампите. Но когато Клейборн влезе в кабинета му, се усети, че използва шаблонен израз:

— Какво е станало? Изглеждаш сякаш си видял привидение.

Клейборн седна срещу него от другата страна на бюрото му.

— Току-що имах среща с Вицини.

— И той не е харесал поправките — кимна Рой. — Какво друго ти каза? Изнесе ли ти любимата си лекция за насилието?

— Да, обаче...

— Не му обръщай внимание. От години повтаря все същата теза, когато дава интервюта или участва във филмови семинари. Знам за нея, защото един мой приятел му я измисли. Срещу двеста долара — ухили се Рой. — Но не си получи парите.

— Не става дума за това. — Клейборн все още изглеждаше зашеметен. — Защо не ми каза.

— Кое?

— Че Вицини толкова прилича на Норман Бейтс.

— Будалкаш ли ме? — усмивката на Рой изчезна. — Имаме снимки...

— Отпреди години. Той прилича на сегашния Норман.

Рой го загледа и постепенно започна да схваща.

— В такъв случай да не би него да си видял онази вечер в супермаркета?

— Може би. — Клейборн се замисли. — Какво знаеш за този човек?

— Само неща, които съм чел или чувал. Започнал кариерата си в Италия с главни роли в имитации на каубойски филми. Когато дойде на мода киното на ужасите, станал режисьор. Отишъл във Франция и снел там един-два филма. *Loup-garou*, историята на човека-вълк, бил първият му успех. Тогава му хрумнала идеята.

— Коя идея?

— Да комбинира секса с насилие. — Рой повдигна рамене. — Много се харесваше по филмовите фестивали.

— Теб не те ли впечатли?

— Мен никой не ме пита. Киноманите харесваха това, което виждаха на екрана, а счетоводителите харесваха цифрите, които виждаха в тефтерите си. Пристигна тук с договор за три филма и пусна корени в Холивуд.

— Що за човек е?

— Винаги е бил потаен. Разбира се, по негов адрес се пускат много клюки.

— Какви например?

— Обикновените. Че се е женил и развеждал пет пъти, че бил педераст, че се чукал и по двата начина, че бил вострастен наркоман. Имаш голям избор.

— Ти нямаш ли мнение за него?

— Само за работата му. Мисля, че наистина е откачен. От тия, които ще ти осъвременят Джек Изкормвача и ще го накарат да разпорва жертвите си с електрически трион. Вицини наистина е побъркан на тема масови убийства. Сигурно знаеш, че той подхвърли на Дрискол идеята да направи този филм. Това е станало преди да ме поканят, но чух, че първоначалното му намерение било той да играе Норман.

— Не знаех — поклати глава Клейборн. — Разбира се, те си приличат...

— Сигурно Дрискол го е разубедил, казал му е, че им трябва известен актьор, и е подписал договор с Пол Морган. Но Вицини лично репетира с него, дори му подбира перуките и костюмите.

— И ножа — каза Клейборн. — Тъкмо това правеше, когато го видях преди малко. Той като че ли знае точно какво оръжие е използвал Норман.

Рой си пое дълбоко дъх.

— Нищо чудно, че си се уплашил. Ако той наистина се идентифицира с Норман...

Клейборн стана.

— Мисля, че трябва да си поприказваме с мистър Дрискол.

Но Анита Кедзи беше на друго мнение. Тя завъртя глава още в момента, в който те влязоха в стаята ѝ.

— Съжалявам, но го няма — им каза тя. — Не мога да ви кажа ще се върне ли следобед, или не...

— Браво, мойто момиче.

Мис Кедзи вдигна очи, когато Марти Дрискол отвори вратата зад гърба ѝ и кимна на посетителите си.

— Поздравявам ви — каза той. — Страниците ми харесаха.

Рой хвърли поглед към Клейборн.

— Вицини не е на същото мнение.

— Знам. — Дрискол не изглеждаше притеснен. — За това ли сте дошли да си поговорим? — Той ги подкани с жест да влязат в кабинета му.

— Мистър Дрискол — го повика Анита Кедзи, когато той вече се канеше да ги последва. — Нали щяхте да се обаждате в Ню Йорк?...

— Не се тревожете. — Продуцентът си погледна часовника. — Сега там минава седем, той сигурно е излязъл да вечеря. Ако иска, ще ми се обади вкъщи довечера.

Тя се намръщи, но той затвори вратата и седна на бюрото си срещу Рой и Клейборн.

— Радвам се, че се отбихте. И без това се канех да ви търся, защото Вицини вдигна голяма врява. — Той се усмихна на Рой. — Развали ли ви настроението?

— Той говори само с мен — каза Клейборн. — Като че ли не одобрява начина, по който са туширани сцените с убийствата.

— Няма значение, аз го одобрявам. — Дрискол пусна широка усмивка, за да огрее с нея и двамата. — Запомнете едно нещо. Вицини в момента е на голям зор. С приближаването на започването на снимките всички сме изнервени.

— Тъкмо това исках да обсъдим — му каза Клейборн.

— Имате думата.

Докато психиатърът разказваше за спречкването си, Рой наблюдаваше реакциите на Дрискол.

Той като че ли слушаше доста внимателно, седнал неподвижно на голямото си бюро. Намеси се едва когато Клейборн спомена за приликата между Вицини и Норман Бейтс.

— Не забелязвам такава — каза той.

— Но Вицини я забелязва. Дори е искал да играе ролята.

— Джордж Уорд ще ви разцелува за тия думи — засмя се Дрискол. — Това е негово хрумване — дори го е включил в рекламите.

— Сериозно ви говоря. Този човек е...

— Голям режисьор. — Дрискол се наведе напред. — Без него сме загубени. Пол Морган може би още ще събира публика в провинцията или поне се надяваме на това, но не е касов актьор. Джен е едно нищо. Вицини е стоката, която ще оправи играта.

— Дори ако е душевно неуравновесен ли?

— Всички режисьори са малко откачени. Това не бива да ви притеснява.

— Но то ме притеснява — намръщи се Клейборн. — Нощес, когато сте научили за пожара, вие сте потърсили Рой. Защо не сте направили опит да се свържете с Вицини?

— Всъщност направих такъв опит — колебливо каза Дрискол. — Предадох съобщение на автоматичния му секретар.

— Което показва, че не си е бил вкъщи — още повече се намръщи Клейборн. — Каза ли ви къде е ходил? Изобщо обадил ли ви се е след това?

— Голям ясновидец сте! — Дрискол тупна с длан по бюрото си. — Да не мислите, че Вицини е подпалил павилиона, за да саботира собствения си филм?

— Някой го е направил.

Гъстите вежди на Дрискол се повдигнаха нагоре.

— Вижте какво, докторе. Нощес надрънках куп дивотии на ония загубеняци, за да съм сигурен, че ще си затварят устата и няма да се изтърват пред никого за станалото. Но между нас казано, тази заран още в седем часа повиках Талбът в кабинета си.

— Това шефът на охраната ли беше?

— Точно така. Той разследва случая. И тубата за бензин. Тя беше покрита с мои отпечатъци и с отпечатъци на Мадеро, но проверката показва, че има и други. Знаем кой е напъхал тубата под леглото и, да ме прощавате, това не е Вицини.

Рой се наведе напред.

— Защо сте толкова сигурен?

— Имаме пръстови отпечатъци на всички работещи в студиото. И Талбът установи, че третите отпечатъци принадлежат на Лойд

Парсънс, един от бояджиите. Викнахме го днес по обяд и след като Талбът го притисна, той всичко си каза.

— За пожара ли?

Дрискол се усмихна тържествуващо.

— Спомняте ли си какво ви казах нощес? Всичко е станало горедолу така: Парсънс вчера следобед работил в Седми павилион с още няколко души — не по декора на спалнята, а по съседния. Довършвали банята за сцената с душа. Позабавили се. Когато другите си тръгнали, той останал да прибере инвентара. От думите му излиза, че тубата с бензин се е озовала там съвсем случайно: били изписали шеллак за плочките на стената, но някой допуснал грешка. Както и да е, канел се да занесе всичко това в склада, но не могъл да намери количка. Трябвало да я вземе от техническата служба, но бил или много изморен, или много мързелив. Затова натикал всичко под леглото в съседния декор. След това решил да си полегне за малко и да запали цигара — на персонала е забранено да пуши по време на работа.

— Трябвало да излезе навън — каза Клейборн.

— Същото му казахме и ние, но той сума време ни обяснява колко скапан се чувствал. Ако питате мен, този човек пафка марихуана — всички работници пафкат, особено по-младите — и го е било страх, че на улицата ще го хванат. Естествено той не си призна, но това много добре обяснява защо се е унесъл. Когато пламъкът лумнал, се събудил, уплашил се и избягал, точно както аз предположих. Имал е късмет, че не е изгорял.

— Вярвате ли на неговите приказки? — каза Рой.

— Ако лъжеше, щеше ли да разказва неща, за които знае, че можем да го дадем под съд.

— А ще го дадете ли?

— А след това да си имаме разправии със застрахователното дружество... В момента само това ни липсва. — Дрискол избута стола си назад. — Аз естествено не му казах това. Той ми се примоли да не го издавам на профсъюза и аз се съгласих, но при условие че ще напусне по собствено желание. Не знам какво обяснение им е дал — заболяване, смъртен случай в семейството — но от днес следобед той вече не работи при нас. Бъдете спокойни, това няма да се повтори.

Рой очакваше, че Клейборн ще възрази, но той просто кимна.

Той продължаваше да мълчи и след като излязоха от офиса на Дрискол и тръгнаха през маранята от следобедното слънце по главната улица на студиото. Пръв заговори Рой.

— Все пак, какво мислиш? Вярно ли е това?

— Ако ме питаш за бояджията, не знам. Но не съм сигурен, ако става дума за Дрискол.

— Има ли начин да го установим?

Клейборн се загледа в залязващото слънце.

— Страхотно би ми се искало да има — каза той.

ДВАДЕСЕТ И ШЕСТ

Привечер хълмовете бяха обгърнати от мъгла.

Тя пълзеше безшумно като змия, пъплеше нагоре по кипарисите и декоративните храсти. Като криволичеше бавно по улиците, тя поглъщаше в сивата си утроба мрака и звездите.

Джен гледаше през прозореца и говореше по телефона.

— Нищо не разбирам — каза тя. — Куриерската служба ми донесе новите страници преди един час. И сега ти ми казваш...

— Зарежи страниците. Няма да правим никакви промени в сценария — каза Санто Вицини. — Станала е грешка.

— Каква грешка?

— Няма значение. Ще ти се обадя утре, докато репетираме.

— В колко часа?

— Вероятно късно следобед, когато свърша с Пол Морган. Чакай да ти се обадя.

— Добре. Но сигурен ли си...

Джен млъкна, защото разбра, че връзката е прекъсната. Вицини беше затворил телефона и се чуваше само бипкане.

Когато остави слушалката, бипкането заглъхна, но започна да се чува някакъв нов звук — по-тих и от друг източник.

Някой плачеше.

Джен отиде до прозореца. Мъглата беше се издигнала до него и закриваше цялата околност. Не се виждаха нито очертания, нито сенки, но плачът продължаваше, едва доловим и жален.

Дете ли се е изгубило в мъглата?

Тя отвори входната врата и надникна навън. Светлината на уличния фенер на ъгъла едва мъждукаше и не се чуваше никакъв звук, само вледеняващо безмълвие.

Проклетият Вицини е виновен — само я разтрепери за нищо. Какво ѝ каза той? Нищо. Тогава защо ѝ се обади? Рече ѝ да не обръщала внимание на промените. Но промените бяха ксерографирани в студиото, което означаваше, че някой ги е одобрил, иначе защо щяха

да ѝ ги изпращат по куриер? Твърде много неща ѝ се бяха насъбрали — тази история с пожара, думите на Клейборн, че е видял Норман Бейтс — нищо чудно, че сега ѝ се счува какво ли не.

И понеже беше ядосана, мислено нахока и Кони. Не може ли това момиче поне от време на време да прекарва вечерите си вкъщи, а не да я изоставя сама, както днес?! В момента Джен изпитваше нужда от нечие присъствие, все едно чие. Може би, ако се обади на Рой...

Щом тя затвори и заключи входната врата, иззвъня телефонът.

Телепатия ли е това?

Не, защото не я търсеше Рой. Когато вдигна слушалката, разбра, че ѝ се обажда Адам Клейборн.

— Извинявай за безпокойството — каза той. — Обаждам ти се само за да проверя получила ли си новите страници.

— Да, донесоха ми ги.

— Добре, какво мислиш за тях?

Тя му каза за обаждането на Вицини.

— Значи смяташ, че той няма намерение да използва промените. — Гласът на Клейборн прозвуча тревожно, това разтревожи и нея.

— Какво става? — попита тя. — Ще благоволи ли някой да ми каже?

Клейборн не ѝ отговори веднага. След малко каза:

— Всичко е доста объркано...

— И аз съм объркана — му каза Джен. — Абсолютно объркана. — Тя погледна сивата мътилка, която се виждаше зад прозореца. — Слушай, ако не си много зает, защо не дойдеш да прием по нещо?

Той отново се поколеба и Джен наруши мълчанието:

— Моля ти се. Искам да бъда наясно.

— След малко ще съм при теб.

И толкова.

Но не съвсем. Тъй като щом затвори телефона и тръгна по коридора към кухнята, Джен отново чу плача.

Тук той звучеше по-силно. В него се долавяше зов за помощ, който я накара да се втурне към задната врата.

Когато я отвори, видя едно коте.

Малката жълта космата топка се беше настанила на стъпалото пред вратата и я гледаше с топазовите си очи. Джен я вдигна; тя беше

почти безтегловна, котенцето се сгуши в ръцете ѝ и мяукането му премина в доволно мъркане.

— Откъде идеш, котенце? Загубило ли си се?

— *Мър-р-р...*

Опушенозелените очи я гледаха сериозно, но тя почувства, че е мокро и трепери.

— Горкичкото, прогизнало си...

Джен затвори вратата и тръгна с котето към мивката. Взе от чекмеджето една кърпа за бърсане на чинии и започна да изтрива нежно мократа му козинка. Малко по малко то престана да трепери.

— Е, така е по-добре. — Тя хвърли кърпата върху плота на мивката. — Гладно ли си?

— *Мър-р-р...*

— Окей, сега ще уредим този въпрос.

Джен сложи котето на линолеума. То остана там неподвижно, но зелените му очички проследяваха всяко нейно движение, докато тя отваряше хладилника и вадеше от там пакет с мляко. Джен извади от шкафа една паничка, напълни я с мляко и я сложи на пода пред своето очакващо гостенче.

След това дойде другият гост.

Щом чу звънеца, тя се втурна по коридора към хола, но този път запали външната лампа и погледна през шпионката, за да види кой звъни. После отвори широко вратата и пусна вътре кълба лепкава влага и Адам Клейборн.

— Много си бърз — каза тя.

— Мотелът ми е долу под хълма, във Вентура. — Той погледна към прозореца. — Но насмалко не се загубих — дори табелките с имената на улиците не се виждат. Нищо чудно, че не ти се седи сама.

— Не съм сама — му каза Джен. — Имам си гостенче.

Тя го поведе към кухнята, на вратата те се спряха. Котето беше клекнало до паничката, розовото му езиче мързеливо доизблизваше последните капки мляко.

Клейборн се усмихна.

— Приятелче ли ти е?

— Надявам се. Тя се появи на задната врата преди няколко минути.

— Защо тя? — Клейборн погледна пухкавата топчица. — Откъде знаеш пола му?

— Женска интуиция. — Джен се наведе и взе котето. — Браво, коте, ти си изпи питието. Сега е наш ред.

— *Мър-р-р...*

То се сгуши доволно в ръцете ѝ, докато тя поведе Клейборн обратно към хола, и когато тя се опита да го свали на пода, заби тънките си нокти в пуловера ѝ. Тя направи опит да го откачи, но котето здраво се беше вкопчило в нея.

— Хайде, остави ме за малко на мира — нежно му каза тя.

— Не се притеснявай. — Клейборн отиде до барчето. — Аз ще те обслужа. Какво ще кажеш за едно уиски с лед?

— Супер.

Джен се настани на канапето, докато той приготвяше питиетата, и замилва котето, което замърка. Пръстите ѝ почувстваха топлото телце под козината и тя бе учудена от това, колко мека е кожата му. Под нея усети как вибрират от мъркането вътрешните му органи. Колко крехко беше то!

Почти инстинктивно свободната ѝ ръка се вдигна към нейния гръклян — напипа пулса, който туптеше там. Това туптене я накара да се учуди отново. *Защо сме такива? Толкова уязвими? Тази тънка ципица, покриваща нашето тяло, е единствената ни защита. И ако се разкъса или среже ей тук, където минава артерията...*

— Един цент.

Тя погледна Клейборн, който ѝ подаваше чашата.

— Какво?

— Обзалагам се на един цент, че мога да позная за какво мислиш.

— О! — Тя пое питието си и вдигна рамене. — За нищо.

— Нека станат пет цента. Забравих за инфлацията.

Той се намести до нея на канапето. Котето примигна и откачи ноктите си. Скочи на килима и се сви на кълбо в краката ѝ.

Клейборн погледна Джен.

— Ти току-що направи един жест — за какво си мислеше в този момент?

— За Мери Крейн.

Тя изобщо не беше имала намерение да каже това, но докато думите излизаха от устата ѝ, осъзна, че то е вярно.

— Защо за нея?

— Не за нея. За себе си — кимна замислена Джен, отбягвайки настойчивия му поглед. — Това сигурно е присъщо на професията ми. Когато навлезе в ролята, човек започва да се идентифицира с героя.

— Не прави това.

Тя срещна погледа му, сега не беше усмихнат.

— Налага се, ако искам да я изиграя.

— Не прави това.

Джен вдигна чашата си и отпи от нея, но докато уискито слизаше надолу, негодуванието в нея се надигаше. По дяволите, беше ѝ се сторил толкова мил, когато дойде, че тя почти забрави за шантавите му идеи във връзка с филма. Но този път, зарече се тя, няма да си изпуска нервите.

— Моля ти се. — Тя контролираше гласа си и изражението на лицето си. — Стига сме предъквали тази тема. Само защото ти казах, че Вицини няма намерение да направи промените...

— Не е само това — каза Клейборн. — Днес следобед се случи още нещо.

Тя се отпусна на облегалката, отпи от уискито си и заслуша неговия разказ. За срещата му с Вицини, за това, колко много приличал той на Норман Бейтс. За срещата му с Рой и за посещението им при Дрискол, където чули неговото обяснение за пожара, за неговите собствени резерви спрямо Вицини.

Джен го слуша безмълвно, докато той не свърши.

— Това ли е всичко? — попита тя.

Клейборн повдигна вежди.

— Не ти ли стига?

Тя свали чашата си.

— Може би е дори прекалено много.

— Виж какво, ако не ми вярваш, попитай Рой Еймс.

— На кое според теб трябва да вярвам? Първо ми казваш, че Норман е жив, сега казваш, че е умрял и че Вицини е подпалил павилиона.

— Не съм сигурен за Норман и не разполагам с неопровержими доказателства за вината на Вицини. Но съм сигурен в едно: той се

идентифицира с Норман Бейтс и тъкмо затова не ти препоръчвам да се идентифицираш с Мери Крейн.

Джен протегна ръка надолу да помилва котето, което се търкаше в глезена ѝ.

— Аз се идентифицирам и с котето. И с какви ли не хора, с какви ли не неща. Може би защото съм актриса...

— Повечето от нас сме склонни да се идентифицираме, до известна степен.

— Повечето от нас ли? — сепна се Джен. — Но, предполагам, не и психарските доктори. Те са над подобни слабости.

— *Мър-р-р* — кимна котето, явно съгласно с нея.

Но Клейборн се намръщи.

— Стига си ми лепила етикети — каза той. — Психарските доктори не са нито над, нито под каквото и да било. Просто нашият опит ни подсказва, че пълното идентифициране с някого, все едно дали с Исус Христос или с Адолф Хитлер, е опасно. Независимо от това ние сме способни да влизаме в положението на тези хора и да контактуваме с тях...

Очите на Джен светнаха предизвикателно.

— И с кого точно контактуваш?

— С всеки — повдигна рамене Клейборн. — Поне се опитвам. С Норман, например. Аз споделям негодуванието му от това, че го изолират от обществото и му налагат ограничения. Разбирам неудържимия стремеж на Марти Дрискол да преуспее, защото донякъде си приличаме с него. Ясно ми е положението на Рой Еймс — като писател той се опитва да разкаже нещата такива, каквито са; аз също се канех да разкажа истината за Норман в една книга.

Докато го слушаше, Джен си спомни за предишната вечер, която прекараха тук с Клейборн, за внезапно обзелите я неочаквани чувства. Както го гледаше, усети, че те отново се зараждат в нея; вълнуваха я не думите му, а тонът, с който ги произнасяше. В него не се долавяше професионален фалш. Клейборн искаше тя да разбере за какво ѝ говори, също както и тя искаше да го увери, че го е разбрала. Доиска ѝ се да се притисне към него, за да му докаже това...

Тя бързо отпъди желанието си. Думите бяха по-безопасни.

— А за Пол Морган какво ще кажеш? — попита тя.

Клейборн кимна.

— Не ми харесва поведението му — прави дребни мизерии от рода на номера с автографа. Но разбирам неговата несигурност, съмненията му в образа, който сам си е изградил. Същото важи и за Вицини. Може би дори още повече. Знам какво е да си сирак.

— Ти?

Гласът му омекна.

— Да. Не знам кои са родителите ми, нито истинското си име. Единствената разлика е в това, че не съм бягал от сиропиталището. — Той помълча. — Когато ти ми разказа за по-малката си сестра, аз се развълнувах. Доколкото знам, майка ми е била изпаднала в същото положение, с детето на сестра ти сме близнаци.

Клейборн я погледна усмихнат.

— Започваш ли да разбираш какво имам предвид? Не е нужно да се идентифицираш напълно с някого, за да можеш да общуваш с него; ако се поогледаш както трябва, ще откриеш нещо от себе си във всеки човек.

Джен кимна:

— Точно това изпитвам, когато си мисля за Мери Крейн. Дори в известен смисъл я възприемам като още по-близка заради физическата ни прилика. Понякога не мога да се отърва от мисълта, че ако изиграя ролята си както трябва, аз едва ли не ще върна живота на тази жена...

— Дори ако това означава да загубиш своя ли?

Той се наведе и хвана ръката ѝ. Гласът му стана по-дълбок.

— Знам колко много значи това за теб. Но не забравяй, че то е само една роля. Мери Крейн е мъртва, а ти си жива. Важно е единствено какво ще се случи с теб.

Тя срещна погледа му и неговите очи ѝ казаха повече, отколкото думите му. *Той се тревожи за мен. Наистина се тревожи.* Тя усещаше топлината и натиска на пръстите му. И неговото сърце се бе разтуптяло като нейното. Той я възбуждаше и това ѝ харесваше, защото приспиваше мислите ѝ. Въпреки че се правеше на хладнокръвна, тя се страхуваше и не искаше да си мисли за опасността. Може би той беше правият, а тя грешеше, но какво значение имаше това? Значение имаше само това, което ставаше тук и в този момент, значение имаха неговите милувки и туптенето на сърцата им. Защото тя ги искаше, имаше нужда от тях и те бяха нещо истинско.

Джен се сгуши в прегръдките му, затвори очи, устата ѝ затърси неговата, телата им се долепиха, затуптяха едновременно, меките му пръсти докосваха твърдите зърна на гърдите ѝ, бедрата ѝ се разтвориха, когато неговите длани стигнаха до талията ѝ...

И той я отблъсна.

Тя отвори очи.

— Какво ти стана?

— Чуй ме, Джен. — Гласът му беше нежен. — Знам какво се опитваш да направиш, но това е безполезно. Важна е твоята безопасност, а не заплахата за кариерата ти. Като ме подкупиш по този начин, нищо няма да решиш.

Тя се изправи рязко. Уплашеното коте скочи на крака и опашката му настръхна.

— Подкупвам те, а? Самодоволно говедо...

— Съжалявам. — Той се изправи и застана срещу нея. — Нямах, предвид точно това. Знаеш, че те искам. Но не по този начин, не при такива условия...

Ударът на нейната длан по бузата му го накара да млъкне.

— Условия ли? Ти поставяш условия. Стига толкова! Измитай се. Изчезвай отгук, изчезвай от живота ми!

Джен се обърна, стигна с широки крачки до входната врата и я отвори широко. Котето замаяка уплашено някъде на пода, но тя не го виждаше.

— Не ставай глупачка — каза Клейборн. — Трябва да осъзнаеш, че...

Звукът на гласа му заглъхна; причерня ѝ, когато той прекоси стаята и дойде при нея. Когато усети, че той иска да я докосне, тя се дръпна назад.

— Не! Върви си!

Ръката му увисна и той излезе. Тогава тя затръшна вратата и се облегна на нея разтреперана. Едва когато чу, че колата му потегля и се отдалечава, дойде на себе си, слухът и зрението ѝ се възвърнаха.

Но нямаше какво да чува, не се долавяше дори уплашеното мяукане. А когато тя се разтърси из хола, нямаше и какво да види.

Котето беше избягало.

ДВАДЕСЕТ И СЕДЕМ

Два часа и две уискита по-късно Джен продължаваше да е будна в леглото си.

Сама, да го вземат дяволите!

Оправи възглавниците и пак си легна.

Никой не ти е виновен.

Тя развали всичко. Отговорността беше нейна; как можа да изпусне нервите си, да изпусне Клейборн, дори да подплаши котето дотам, че то избяга в мъглата. Една засегната жена е по-свирепа и от дяволите в пъкъла.

Само че той не я засегна. Просто ѝ каза истината. Тя го искаше, но това не беше единствената причина да започне да го сваля; по този начин тя смяташе да промени отношението му към филма. *Луда жена* — това заглавие много подхождаше на самата нея. Трябва да е била луда, за да не разбере, че той наистина се стреми да я предпази.

Но от какво? Намеците и предположенията не са доказателство. Имаше ли нещо повече, нещо, което той не ѝ е казвал?

Може би Рой знае.

Джен запали нощната лампа и посегна към телефона върху шкафчето до леглото ѝ. Набра номера на Рой и зачака.

Никой не ѝ отговори.

И никой не даде отговор на въпроса ѝ.

Тя затвори телефона, загаси лампата, зави се през глава с одеялото. Сега за своя изненада почувства облекчение от това, че разговорът не се състоя. Рой вероятно щеше да ѝ изприказва същите неща, да я увещава, че трябва да се откаже от ролята си в *Луда жена*. Тя може наистина да е луда, но не чак дотам луда. Докато той и Клейборн не ѝ предявят нещо повече от празни приказки, никой не може да я отклони от пътя ѝ. Не — след всичко, което е изтърпяла. *Пет години са това. Разбери, че от сега нататък по-млада няма да станеш. Като си се хванала на хорото, ще го играеш, колкото и*

трудно да ти е. Ако не искаш да завършиш като нищожество, като Кони. Горката Кони.

Горката Кони добре си прекарваше времето. Или времето я прекарваше?

Всъщност това беше без значение. Така или иначе, прекарване имаше. Или щеше да започне, щом този пипкав задник, операторът, хване на фокус чатала ѝ. Може би му беше приятно да я зяпа, но тя умираше тук под грейналите прожектори.

Умираше, но живееше.

Защото днес поне никой не я игнорираше. Имаше още седем души в малкото студио на Лео и всеки от тях се беше заел с Кони или с някоя част от Кони. Палячото с камера в ръка търсеше хубаво местенце между краката ѝ, гримьорката мажеше нещо розово и лепкаво между срамните ѝ устни, загубенякът, който се занимаваше с осветлението, обливаше лицето ѝ, обрамчено от черна възглавница, с лъчи. Чиракът на звукооператора нагласяше микрофона над главата ѝ; шефът му, клекнал до пулта, проверяваше нивото на гласа ѝ, а самият Лео — продуцент, режисьор и художник на продукцията, който беше събрал всички тези хора около собственото си легло — я гледаше одобрително. Шестата личност, ако можеше да се нарече личност този космат гол шебек, след малко трябваше да се надърви. И когато всички свършеха, той щеше да започне.

Окей, това може и да не е много приятно времепрекарване, порнографското филмче не се снимаше в някое романтично бунгало, но кого го е грижа?

Мен, мен ме е грижа. Мен, Кони. Защото в края на краищата гледат мен.

Те я гледаха сега, а публиката щеше да я гледа на екраните. Не само ръцете, краката или глезените ѝ, а цялата. Нищо че публиката ще е сбирщина мръсни дъртаци с шапки в скутовете; поне щеше да бъде видяна. И никой нямаше да казва недоволно, че циците ѝ били прекалено големи, или да се опитва да изкара лицето ѝ извън кадъра. За този вид филми можеше да им свърши работа и японска надуваема кукла или модел на Годзила, но Лео избра именно нея, защото прозря таланта ѝ, когато я видя.

Кони легна по гръб. Щяха да започват. Операторът кимна на Лео, той даде знак с ръка на звукоинженера и шебекът се приготви да вкара в действие банана си, когато му дойде времето.

— Готови ли сте всички? — попита Лео.

Кони му намигна. Лео не беше Марти Дрискол, но това нямаше значение. Важното беше, че тя изпълняваше главната роля в първия си игрален филм.

Палячото, който нагласяше осветлението, излезе напред с клапата.

— Първа сцена, втори дубъл — каза той към камерата.

— Готови! — каза Лео.

Кони се усмихна.

— Камера!

Кони се разкрачи.

По дяволите Дрискол. Тя беше станала звезда...

Марти Дрискол не можеше да види нито една звезда.

Обикновено големите стъклени пълзящи врати към вътрешното дворче му предлагаха величествената гледка на долината под него и на небето отгоре, но тази вечер от кабинета му не се виждаше нищо освен една плътна сива стена.

Мъглата идва тихо, безшумно като котка...

По същия начин бе дошъл и този цитат. Дрискол направи гримаса, когато се запита каква би била реакцията на сътрудниците му в студиото, ако изрече този стих пред тях. Всъщност, излишно беше да се запитва; ясно му беше каква ще е тя.

Познанието състарява. В днешното време, побъркано на тема младост, повечето продуценти току-що се бяха отървали от ергенските си пъпки и по-възрастните криеха годините си по-старателно дори от актьорите.

Докато Марти Дрискол можа да осъзнае тази истина, неговото тяло вече му беше изневерило. Твърде късно беше да си боядисва косата или да използва тупета и всеки негов опит да симулира младежко поведение щеше да е безполезен. Тътенът на дискотеките не би могъл да заглуши астматичното му дишане и никакъв корсет не би прибрал шкембето му.

Той бе възприел единствената възможна в неговото положение тактика: бъди умен, но се прави на простак. Дръж се твърдо, дръж се грубо, говори високо и вулгарно, поднасяй триизмерна версия на шаблонния образ: лишен от вкус и бездарен тиранин. Забрави за принстънската си диплома, хората не се интересуват от това, че си бакалавър по изкуствата, интересува ги банковата ти сметка. И ако искаш да останеш в този бизнес, забрави за ранните си евтини филми, за наивните си напъни, породени от желанието да постигнеш високо качество, които водят само до финансов провал.

Тактиката се бе оказала ефикасна. Затова Дрискол сега седеше в кабинета си в огромната къща на върха на хълма Мълхоланд, откъдето — освен през малкото мъгливи нощи като днешната — можеше да гледа отвисоко студиото в долината. И това, смяташе той, е висшата му награда — да може да гледа студиото отвисоко във всякакъв смисъл на думата. Да гледа отвисоко неговото празноглавие, славолубие и продажност, макар че това бяха и негови недостатъци, *mea culpa*.

Дрискол повдигна рамене, когато прецени, че измамата му е успяла. А що се отнася до кинаджиите, не беше научил *mea culpa* от Миа Фароу.

По тази причина собствената му жена не знаеше неговата тайна; никой от тях не я знаеше. За Дебора той беше само един едър дебел простак с тлъста сметка в банката. Тя беше отишла с децата за една седмица на вилата, само и само за да не гледа простака, но му се обаждаше по телефона всеки ден, за да изрази уважението си към банковата сметка.

Какво ли ще стане, ако открие, че банковата сметка не съществува? И че тази къща и вилата скърцат под тежестта на втора ипотека плюс глобите за отсрочени плащания?

Неуместни въпроси. Тя няма да открие това, освен ако му изневери късметът. Късметът е непредсказуем фактор.

Не му провървя с последните три филма. Би трябвало да ги продаде на Пентагона; с бомби като тях можеха да унищожат Съветския Съюз. След като произведе третия филм, започнаха ипотеките.

Отново му провървя, когато Вицини дойде с предложението да снее *Луда жена*. И всичко вървеше като по вода допреди една

седмица, когато в Ню Йорк научиха за бягството на Норман Бейтс и за убийствата.

Те искат да се оттеглят, му каза Рубен. *Смятат, че вестникарските новини ще превърнат филма в историческа продукция от епохата на средновековието.* Той криво-ляво увеща Рубен да не бърза със спирането на филма, като му каза, че според Джордж Уорд шумотевицата няма да им навреди, а ще им бъде от полза. Но можа да постигне само една отсрочка до утрешната среща с Рубен и хората, които даваха парите. Тогава щеше да бъде взето окончателното решение.

Клейборн беше една неочаквана спънка. Досега Дрискол съумяваше да се оправи с Рой Еймс и с неговите угризения на съвестта, но Клейборн наистина разлюляваше лодката. Ден след ден техните възражения подкопаваха духа на снимачния екип, ден след ден лихвите растяха и надеждата, че той ще получи животворен дял от продуцентския си хонорар със започването на снимките, се изпаряваше.

Днешният следобед беше най-тежкият. Това, че изкараха Санто Вицини психически лабилен, не беше изненада за никого, но и не представляваше доказателство, че той е подпалвачът. Беше сигурно едно: той не е подпалил павилиона.

Дрискол остана на бюрото си, колкото да запали една пура, за което веднага съжали. Пламъкът на кибритената клечка събуди в него болезнени спомени.

Докато препрочиташе преди няколко дена застрахователния договор на филмовата продукция, той откри клаузата за злополуки. Полагаше се пълно обезщетение на всеки при доказан нещастен случай, при смърт или сериозно нараняване на някой от застрахованите главни изпълнители, както и при унищожаване на материалната част в резултат от наводнение или пожар...

И тук извади късмет. Защо му трябва да чака дали ще възникнат нови проблеми или да увещава нюйоркчани да не спират снемането на филма? Можеше да си получи парите още сега — не само началната сума, а цялата, която му се полагаше. По този начин щеше да си оправи играта. Нямаше да е отговорен за стихийното бедствие. И щеше да започне нов филм, преди пак да е свършил парите.

Всичко му изглеждаше много просто, докато обмисляше плана си. Провървя му, когато не го забелязаха, че внасяше туба с бензин в павилиона. Грешката му беше, че подпали кувертюрата, преди да разлее бензина наоколо; пламъкът привлече вниманието на пазача и на него едва му стигна времето да натика тубата под леглото и да избяга през страничната врата.

За негов късмет никой не го видя как се прибира в офиса си, но за нещастие пожарът бе загасен. И сега той можеше да се надява само на това, че Клейборн е повярвал на разказа му за бояджията. След ден-два психарският доктор ще си замине, дотогава срещата с Рубен и нюйоркчаните ще е приключила. Ще се поизпоти, докато ги убеди, че шумотевницата ще е от полза за *Луда жена*; наистина, няма да му е лесно утре. Но грубият безцеремонен Марти Дрискол, този упорит простак, ще се справи с тази работа. Той вече няма друг изход.

Той се разхождаше нервно пред стъклените врати и се вглеждаше в нощта. Мъглата затулваше светлините, но утре те пак щяха да заблестят ясно. Трябваше да се наспи, за да му бъде ясна главата по време на утрешното съвещание.

Беше му необходим само още един ден. Още един ден, за да получи окончателното одобрение. А след това можеше да ги прати всичките по дяволите: невротизирания сценарист, всезнаещия психиатър, глупавото маце, побъркания режисьор и залязващата звезда.

Не се притеснявай, си каза той. Ще се справиш с тях. Макар че това няма да е кой знае каква веселба.

ДВАДЕСЕТ И ОСЕМ

— Това е истинска веселба — каза Пол Морган. Той посочи голите мъже, които се бяха струпали зад гърба му около тоалетката с трикрило огледало. — Имам предвид всичките тия сладурчета.

Робърт Редфорд се изкикоти.

— Говори само от свое име, скъпа. Щом видя голо тяло, ми идва наум, че господ не е бил много наясно с анатомията.

— Нека не богохулстваме. — Джон Траволта се беше вторачил в своето отражение и си разресваше миглите. — Защо винаги се заяждаш с религията?

— Защото баба ми е била изнасилена от един мормонски църковен хор.

— Сигурен ли си, че не става дума за дядо ти?

Всички изквичаха от възторг с изключение на Клинт Истууд. Той ги погледна от стола в ъгъла, където си мажеше с крем бедрата.

— Много сте ми симпатични всички, падам си по груповото бъзикане.

Силвестър Сталоун си проправи с лакти път до огледалото и започна да си черви устните.

— Лично мен при оргиите ме отвращава шибането. Имам чувството, че отварям цяла дузина красиво опаковани кутии с коледни подаръци, в които няма нищо.

— Но нали точно това правим тук? — попита го Робърт Редфорд. — Ние продаваме илюзии, а не задоволяваме елементарни потребности...

Клинт Истууд се надигна от стола.

— Закъсняваме. Прибирайте си елементарните потребности в дънките и да слизаме долу, че Куини ще се развряка.

Бърт Рейнолдс топна пухчето си в пудриерата върху тоалетката.

— Боже, съвсем забравих! Иранската тайфа пак ще дойде тази вечер...

— Дума да не става! — направи гримаса Джон Траволта. — Иранците са минетчии.

— Не са ли всички такива? — попита Пол Морган.

Прозвуча сигнал и Клинт Истууд мина край него и му кимна окуражаващо.

— Викат ни, мила. Не обръщай внимание на техните приказки. Знам, че си за пръв път тук, но няма защо да се притесняваш. Помни, че Куини ще те защити, ако се наложи.

Пол кимна и посегна да вземе скъпите си дънки и батистената си риза. Останалите се обличаха трескаво и се блъскаха пред огледалата, за да видят всичко ли им е наред. Беше им благодарен, че не му обръщат внимание, но беше благодарен и на Истууд за неговите думи.

Защото наистина *беше* тук за пръв път и *беше* притеснен. Замисли се за русата перука на Куини, за широката му извезана със синци роба, за фалшивия му бюст и се запита защо ли не си е обръснал брадата. След това си представи картината на долния етаж — как Куини се прави на съдържателка на публичен дом, издокаран с гротескния си тоалет и заобиколен от всички тия великолепни жребци. Нямахше нищо чудно в това, че в салона на Куини идваха клиенти от цял свят, за да бъдат обслужени от едва ли не всички мъжки кинозвезди.

Както бе казал Робърт Редфорд, те продаваха илюзии и може би брадата на Куини беше едно не чак дотам деликатно подсещане, че това, което става тук, е фантазия.

Всички знаеха, че тия мъжаги не са истинските кинозвезди, а само техни подобия — педерастии, имитиращи мъжественост. Но повечето от тях се отнасяха към работата си много сериозно и се стараеха да наподобяват гласовете, превземките и държането на своите прототипи. Клиентите не биха плащали на Куини луди пари за порция говеждо.

Наистина, някои от тях тази вечер щяха да получат *filet mignon*, а не само илюзии.

Пол седна пред огледалото уж за да си изрисува веждите, докато другите се измъкнат от стаята, тяхната глъч заехтя по коридора, водещ към стълбището. Нищо не подсещаше за доскорошното им присъствие тук освен странната смесица от миризмите на пудра, парфюм и мъжка пот.

Слава богу, *това* отмина! Ако става дума за илюзии, избудалка ги до един. Никой от тях, дори самият Куини, не заподозря, че той е истинският, когато се съблече за събеседването. Насмалко не откачи, когато чу одобрителните му думи:

— Поостарял си, за да се правиш на Морган, но стоката не е лоша. И щом се разчуе, че токмакът ти е като на кон, ще се редят на опашка за теб. Някои от редовните ми клиенти си падат по количество, а не по качество.

В такъв случай защо седи тук и се тресе от страх? Куини беше го уверил, че не го очакват никакви неприятности.

— Никакво връзване със синджири, никакви садомазохистични номера и бичове, никакви изчанчени пози. Нашето заведение си е чисто педерастко.

Но аз не съм педераст. Там е цялата работа.

Вярно, имаше изключения като онзи път в Мароко с онова арабче — как ли се казваше, Абуд, Абдул? — или с малкото японче, градинарчето, един следобед, когато се чувстваше толкова отчаян. Но такива неща не влизат в сметката и ако не беше Вицини, никога не би се сетил за тези глупости. Божичко, Вицини трябва да е напълно откачил, щом му възлага такива задачи. Щом го кара да психяса, за да се вживее в ролята.

— Да повторим сцената от самото начало. И не се разсейвай. Забрави, че си Пол Морган, трябва ми Норман Бейтс. Разбираш ли какво имам предвид?

Пол много добре знаеше какво има предвид той. Да се превърне в педераст. Това, че ходеше с рокля и перука, му помагаше, но не беше достатъчно.

Какво беше му казал Куини? *Поостарял си, за да се правиш на Морган.* Трябва да преглътне този горчив хап. Ако иска да остане в киното, време е да премине на характерни роли като Нюман и Пек, да стане с обратна резба.

Да стане с обратна резба.

Той посегна да си оправи косата, сякаш с този жест щеше да отпъди грозните думи, но ръката му увисна напред пътя между лицето му и огледалото и затули неговото отражение. Сега виждаше само треперещите си пръсти.

Може би трябваше да обърне още няколко чашки, преди да дойде тук. Или може би изобщо не трябваше да идва. Именно след няколко пътиета бе му хрумнала тази шантава идея и бе му се сторила разумна. Но нали Клейборн му каза, че Норман не бил педераст, а травестит? Само че какво ли разбира този тъп психарски доктор от Метода?

През всичките тези години той беше се старал да забрави премъдростите, които бяха му наливали в главата в актьорската школа, но сега те щяха да са му нужни, ако наистина се кани да престане да се лигави и да изиграе ролята както трябва. Не биваше просто да отбива номера, ако искаше истински да усети характера на своя герой. Дори ако това означаваше, че след няколко минути някой непознат, някой смърдящ на чесън бакалин ще да усети неговия. Може би още не беше късно да избяга оттук...

Наложи си да погледне пак към огледалото и този път образът беше ясен. Не видя нито Вицини, нито Куини, нито гадните хлапаци, които смятаха, че звездата му е залязла. Видя Пол Морган.

Я стига си се паникьосвал, сам се набута между шамарите. И няма смисъл да се измъкваш. Вицини е прав, трябва да играеш убедително, ако искаш да останеш в занаята. Нали затова си дошъл...

— Ей, какво търсиш тук?

Той вдигна поглед и видя, че Куини наднича през вратата на гримьорната и цупи брадясалите си устни.

— Защо се бавиш, сладурче? Долу е същинско стълпотворение.

Пол избута стола си назад и стана.

— Окей, идвам.

— Малко по-късно. — Куини се изкиска. — Подшушнах за теб на неколцина от по-видните ми клиенти и те направо се побъркаха, като разбраха, че ще видят ново лице.

Пол се помъкна по коридора подир тромавия Куини, чувайки глъчката, която идваше откъм стълбището. Пискливи гласове, писклив кикот. Божичко, какво ставаше с него — откакто работеше в киното, беше срещал сума педераста, но повечето от тях бяха съвсем благоприлични баровци. Но тук, в този мъжки бардак, нямаше да срещне такива.

Изведнъж той отново се разтрепери. Доиска му се да се обърне, да се обърне и да побегне, но не може, защото една ръка го стисна за

врата. Една огромна, невидима ръка, която го буташе напред и надолу. Ръката на Вицини...

Тя изникна от мъглата и хвърли едно хапче в устата му. След това се отпусна надолу и се изгуби в мъглата, която го обгръщаше като пара.

За момент на Вицини му се привидяха сварени мъртъвци с останали без кожа лица, плаващи сред мехурите в пълния с гореща вода чебър.

Глупак. Тук няма чебър с гореща вода. Където и да се намира въпросното тук. Въпросното тук беше се загубило в мъглата също като него. В мъглата, не в парата. Студена е, не е гореща. Забулила е хълмовете с триметрова пелена. Той знаеше, че не бива да гълта опиати, че трябваше да си седи вкъщи и да потиска мислите, които го налегнаха с идването на мъглата и нощта. Но мислите му го накараха да посегне към хапчетата, а хапчетата — да излезе от къщи.

Не, не мислите му. Спомените му, от тях се опитваше да избяга, от спомените за мъртвата.

Мата тиа...

Да, *тата тиа*, него ден войниците нахлуха в градчето и тя го хвана за ръка и двамата побягнаха към площада, където всяка неделя следобед обикновено седяха на дългите трапези, докато градския духов оркестър свиреше Верди. Само че сега естрадата беше надупчена от куршуми и не се чуваше музика, ехтяха само ругатни и трополенето на ботушите по калдъръма, когато войниците нахълтаха на площада. Бяха пияни, но освен виното искаха и жени. Когато ги видя, Мама се опита да се върне, но беше твърде късно, защото и те бяха я видели. Тя сколаса само да го сграбчи за яката и да го натика под една от масите, а после те я хванаха; те като че ли бяха петима или шестима, може би повече, а може би останалите дойдоха по-късно.

Не можеше да е сигурен, защото беше се сврял под масата и чуваше собствения си плач, смеха на войниците и писъците на Мама.

След това започна скърцането и един по-силен звук — *дум, дум, дум* — взе да клати масата над главата му. Масата къртеше, къртеше и главата му. Вече нямаше смехове, нямаше писъци, само думкане. И стонове. *Мата тиа*, стонове и дълга колона от ботуши. Те бавно напредваха към масата, чифт след чифт, заемайки мястото на онзи,

който доскоро беше най-близо до нея. Ботушите бяха мръсни, окаляни, а по петия — или може би петнайсетия — се виждаха червени пръски.

Той знаеше какво е това, но трябваше да гледа. По-добре беше да гледа ботушите, отколкото да слуша стоновите, грухтенето и сумтенето, защото те бяха по-непоносими от думкането в главата му.

Цял живот не можа да се отърве от него, хапчетата не можеха да заглушат звука, мъглата не можеше да го отслаби.

Дум, дум, дум.

Най-после той изчезна, но ехото му никога не заглъхваше. Те пак започнаха да се смеят, когато си тръгнаха, и той се измъкна изпод масата, изправи се и се вторачи. Беше само на пет години. Първата гола жена, която видя, беше собствената му майка. Те бяха смъкнали роклята ѝ и разкъсали долните ѝ дрехи, и той видя нейното долнище, от което капеше кръв. Кръв шуртеше от раните по цялото ѝ тяло, от лицето и устата ѝ, когато тя се отвори и прошепна „Санто“.

Думата излезе като голям розов мехур, който се пукна между устните ѝ, и това беше нейното завещание, последното нещо, което си спомняше, защото след това той припадна. Не знаеше тогава ли е умряла, или по-късно; никога не научи това, тъй като се свести в една болнична стая в Катания. Никой не можа или не поиска да му каже как се е озовал там, или какво се е случило във Вицини, и той никога не се завърна в градчето, чието име носеше.

Вицини — така му викаха в сиропиталището, защото не помнеше истинското си фамилно име. Доста дълго време беше зле с паметта и добрите монахини го хокаха, че бил тъп и мързелив ученик.

Но помнеше розовия мехур. *Санто*. Защо ли тия сицилиански майки с очи на кошути толкова държат синовете им цял живот да се притесняват заради имена като Анджело, Салваторе и Санто?

Какво значи едно име?

Когато на тринайсет години избяга в Палермо, някой си Анджело го взе и го научи да краде. Този човек беше първият му истински учител, който му преподаде законите на улицата, но изобщо не приличаше на ангел.

По-късно, в Неапол, един човек на име Салваторе наистина го спаси, когато карабинерите организираха хайка и щяха да ги спипат. Но Салваторе не го предпази от пристрастяване към стоката, която продаваше.

И самият Санто не беше светец. Кой светец би понесъл всичко онова, което той бе изтърпял в Рим, Милано и Марсилия? Кой светец би могъл да направи онзи първи еротичен филм по времето, когато дори най-обикновеното събличане предизвикваше скандал?

Вицини се катереше по стръмното и дишаше тежко; мъглата беше станала толкова гъста, че не се виждаха светлините на уличните фенери и на къщите по хълма, оставаше му само да чете табелките с имената на улиците. Къде ли се намираше сега?

Тогава наведнъж усети твърда настилка под краката си и разбра къде е. Намираше се на върха. На върха на света. Изкачването беше приключило, той беше стигнал до целта, миналото изчезваше зад гърба му в мъглата. Имаше още едно хапче в джоба си; преглътна го, без да си спомня какво беше то и без да го е грижа за това.

От спомените няма полза. Забрави какво ти разкри *Mata mia* върху онази маса, забрави добрите монахини, които имат същото нещо, скрито под техните одежди, обрасло с черни косми и кървящо всеки месец, когато ги споходи *la maledizione*. Забрави свинята от еротичния филм и какво ѝ се случи, когато се заби ножът. *Коли*, каза той и ножът изпълни заповедта му, но тя си го заслужаваше. Беше *putana* и заслужаваше да умре.

Как се кикотеше тя, преди да ѝ забият ножа! Кикотеше се и пъшкаше и се давеше от смях, беше ѝ хубаво. На всички тях им става хубаво дори добрите монахини биха дали мило и драго, за да усетят дум, дум, дум. То се знае, отначало ще пицят и ще се дърпат също като Мама с войниците.

Дали и на нея би ѝ станало хубаво?

Каква е разликата между охкането от болка и охкането от кеф? Откъде може да знае това едно петгодишно момче, как може да бъде сигурен той сега? Едно е безспорно, всички те имат онова нещо и това нещо не разсъждава, само откликва. Черни, космати, кървави неща, скришни неща с потайна жажда за още, още и още. *Mata mia*, кога ли го е заченала тя, търкаляйки се в шубраците с някой незнаен *paisan*? И майката на Норман Бейтс...

Вицини прокара показалец по изпотената кожа над горната си устна, където доскоро имаше мустаци. Той можеше да играе ролята на Норман, трябваше да я играе, защото го разбираше.

А ще я играе Пол Морган, който нищо не разбира, дори латентната си хомосексуалност. Но Норман не е бил хомосексуален. Нищо в извършените от него престъпления не подсказва такова нещo. Никой не е познавал Норман истински, включително и този глупав доктор. Познава го само той, Санто Вицини.

Никой не знаеше, че той е проучвал случая, че миналата година посети Феървейл, че разгледа развалините на къщата и мотела, че ги фотографира. Усещанията, които изпита, докато се намираше там, бяха вълнуващи. Той укри и съхрани това вълнение, за да го въплъти във филм, та да могат всички да го видят и изпитат.

Луда жена. Той ще бъде триумф, защото е истински, истински почти колкото първия му еротичен филм. Най-важен ще е ароматът на документалност.

Дрискол не го разбираше; интересуваха го само парите. За него важно беше какво му казва банката, докато за твореца единствено филмът има значение. Интересува го какво му казва действителността в един свят, в който жените крият своите мръсни тайни под полите си. Необходим е човек като самия него, като Норман, за да се разобличи тази тайна, да се посочи злото и да се накаже.

Тъкмо това бе направил Норман с Мери Крейн и тъкмо това щеше да направи той с Джен.

Вицини примижа, движейки се слепешком през мъглата. Беше се загубил. Беше нагълтал твърде много хапчета, твърде много мъгла се беше насъбрала в него. Някаква причина го беше накарала да дойде тук, но не можеше да си я спомни. За какво си мислеше допреди малко?

Джен. Тя прилича на Мери Крейн и тъкмо заради това той я бе избрал, независимо от всички възражения. Сега трябва да я научи как да стане Мери Крейн, тази крадла, тази *putana*, излагаща на показ себе си и своята тайна пред горкия Норман. Да смъкне от нея всички актьорски щампи, да смъкне от нея всичко, освен плътта ѝ, докато не се превърне в застаналата под душа Мери Крейн.

Изведнъж мъглата се разпръсна и той я видя, видя Джен гола, гърчеща се от върховна наслада, от сетната върховна наслада, която се нарича смърт.

И изведнъж съзря нещо друго, нещо, което наркотиците и мъглата бяха скривали от него през всичките тези години, нещо, което

той напълно бе забравил. Малкото петгодишно момченце, измъкнащо се изпод масата и вторачено в тайната на *Mama mia*. Момченцето, което припадна, но не от страх, а за да изтрие от съзнанието си спомена, че е получило ерекция.

Също като него сега.

Сега, след като цял живот се бе смятал за импотентен като Норман Бейтс. Но това не беше вярно. Норман е бил мъж, постъпил е с Мери Крейн като мъж. И той самият е мъж, това показва, че го бива, че го бива за ролята, която той ще изпълни. С Джен...

Тя пъшкаше от удоволствие. Рой беше фантастичен любовник. Беше ѝ приятно, много приятно. Стана ѝ още по-приятно, защото когато го погледна, лицето му се промени и ѝ се стори, че е възседната от Адам Клейборн, точно както тя го бе желала по-рано тази вечер. Но чертите на лицето му се размазаха и продължи да я чука Пол Морган. Тя затвори очи и му каза да престане, но когато ги отвори отново, осъзна, че се е случило нещо ужасно. Лицето на Пол беше изчезнало и сега тя се шибаше със Санто Вицини; той пъшкаше тежко и от подмишниците му се стичаха капки парфюм. Тя заби нокти в лицето на Вицини и го изподра. Това, което лежеше върху нея сега, нямаше лице, нищо, което тя би могла да види, само едно размазано петно. Все пак тя знаеше, нещо вътре в нея знаеше точно кой е това.

Норман Бейтс.

Той беше човекът, той бе лежал върху нея през цялото това време, останалите лица бяха само маски. Но неговото лице беше истинско и тя искаше да го види ясно, трябваше да го види ясно.

След това се чу писък и тя се събуди, очите ѝ наистина се отвориха, за да се вторачат в мрака на спалнята.

Отново се чу писък и лудешко думкане по вратата.

Джен отметна завивките, запали лампата, мушна краката си в пантофите до леглото. Грабна пенъоара си от стола и се втурна по коридора.

— Отвори ми...

Изад входната врата се дочуваше гласът на Кони. И когато отвори вратата, видя Кони. Тя стоеше в мъглата, трепереше и плачеше.

— За бога, мила, какво се е случило?

— Току-що се прибрах. — Обляното ѝ със сълзи лице беше разкривено като на малко момиченце.

Джен я попита:

— Къде ти е ключът?

— В чантата ми... не мога да го намеря... Той беше ей там...

— Кой „той“?

Кони посочи към потъналата в мъгла улица.

— Някой... един мъж... стоеше под дърветата, когато слязох от колата. Помислих си, че ме следи...

Джен надникна през рамото на разтрепераното момиче.

— Нищо не виждам.

— Сигурно е избягал, когато се разпищях. Но той стоеше там, видях го...

Джен загърна пеньоара си и тръгна по пътеката.

Кони викна подире ѝ:

— Не... Недей!

Но Джен вече приближаваше дърветата. И там, под тях, тя се наведе да вземе малкото рижаво котенце.

То не се опита да избяга, беше неподвижно.

Защото гърлото му беше прерязано.

ДВАДЕСЕТ И ДЕВЕТ

Клейборн спа дълго, но не се чувстваше отпочинал.

Беше се претоварил, трябваше да мисли за твърде много неща. Докато се бръснеше и обличаше, той прехвърли в ума си събитията от последните двайсет и четири часа. Спречкването с Вицини, срещата с Дрискол, епизода с Джен.

Епизод? Това беше нещо много повече. Ако можеше да ѝ повлияе, да я накара да проумее, че той толкова държи на сигурността ѝ, защото държи на самата нея. Но не можа, така че опасността продължаваше да съществува. И вече беше събота, времето му изтичаше.

Отиде бързо до телефона и потърси Стайнър в болницата.

— Постъпи в болница — му каза Клара. — Така е, прибраха го в Окръжната болница в четвъртък през нощта. Бронхиална пневмония. Знаете ли, цяла седмица тук валяха страхотни дъждове...

Клейборн зададе няколко въпроса и получи отговори. Не, доктор Стайнър не е в интензивното, но поне още няколко дена ще са му забранени телефонните разговори и посещенията. И доколкото тя знае, няма никакви новини от съдебния лекар. Шерифът Енгстрьом го подканва да даде заключението си и той му е обещал най-късно до понеделник да стори това.

— А дотогава, слава богу, вие ще си дойдете. На доста голям зор сме тук...

Той ѝ благодари и затвори телефона. На голям зор били, си каза той. Всички сме на голям зор.

Но нямаше смисъл да се самосъжалява или самообвинява. Стигаше му това, че досега нищо не бе постигнато. Стайнър имаше право; той е лекар, а не детектив. Направи най-баналната грешка в професията си; толкова се заинтересува от хората, че пропусна да даде предимство на непосредствения проблем. Детективите много добре знаят, че вкопчването в проблема е единственото средство за намирането на решение.

Клейборн поседна на леглото и започна да премисля кое по-напред да свърши. След това пак вдигна телефонната слушалка.

Проведе два разговора.

След втория се върна в банята и пусна студена вода върху главата си. Това беше неразумна постъпка на човек, страдащ от махмурлук, но ледената вода го освежи, нищо че стана нужда да си смени ризата и да се среши още веднъж.

След като се увери, че ключът е в джоба му, излезе от стаята и тръгна по пътеката през дворчето, поглеждайки си часовника. Вече минаваше пладне. Той още не беше закусил, но нямаше време за това, особено след новините, които беше научил...

— Ей.

Том Поуст стоеше пред входа на канцеларията си и беше сбръчкал лицето си в приветлива усмивка.

— Какво ще кажеш за чашка кафе?

Клейборн се накани да завърти глава отрицателно, но поканата беше подкрепена от аромата на предложеното.

— Благодаря. Ще го изпия на бърза ръка, имам насрочена среща...

— Няма проблеми. То е готово.

Поуст го въведе в офиса и отвори врата към вътрешната стая.

— Заповядай тук — каза той. — Да си изпием кафето като хората.

Гостната беше доста уютна или поне на Клейборн му се стори, че е била такава навремето, когато мебелите ѝ са били нови. Но сега тапицерията им беше избеляла, завесите бяха покрити с прах; само снимките по стените изглеждаха ясни и нови на светлината на лампата.

Докато старецът се занимаваше с кафеника на ъгловата маса, Клейборн се загледа в снимките. Също като снимките по стените на канцеларията те му заприличаха на рекламни портрети на някое студио, но нито една от тях не събуди в него спомен.

Том Поуст дойде и му подаде неговата чаша.

— Сметана и захар?

— Предпочитам го черно, благодаря.

Кафето беше много хубаво. Клейборн просто не беше се сетил колко му се пие кафе; горещото кафе му дойде по-добре от студената вода.

— И днес е горещо — каза Поуст. — Но нощес пак ще падне мъгла. Обикновено през този сезон е така. — Той хвърли поглед към лицата по стената. — Позна ли някого от тях?

— Май не.

— В това няма нищо чудно. Те са отпреди твоята ера. — Кокалестият му пръст посочи един усмихнат възрастен мъж. — Това е Соул Морис. Беше шеф на „Коронет“ през двайсетте години, когато студиото още се намираше от другата страна на хълма.

По-младият човек кимна и Поуст тръгна покрай стената като екскурзовод в музей. Но сега това наистина *представява* музей, си каза Клейборн; избелелите мебели и прашните завеси бяха много подходящи за място, където часовниците отдавна са спрели.

— Тиодор Харкър — каза Поуст, когато погледна снимката на един облечен в черно човек с орлов профил. — Голям режисьор, като Дейв Грифит за своето време. Следващият е Курт Лозоф. И с него съм работил, някои твърдят, че бил по-добър и от Вон. Но днес никой не го помни. Никой не дава пет пари за него.

Той застана гърбом и за момент Клейборн си помисли, че е направил това, за да прикрие чувствата си. Всъщност Поуст се беше запътил към тъмния ъгъл на стаята и включи осветлението над портрета, който висеше там в самотно великолепие.

Великолепие. Това беше думата, единствената дума, която подхождаше за това озарено лице — не снимка, а портрет с маслени бои. Момичето беше младо и много красиво. В това лице той долови нещо познато; вече беше виждал някъде тези очи и тази усмивка.

— Доун Пауърс — усмихна се старецът. — Оттам идва името на заведението ми: мотел „Доун“.

— Май съм виждал нейни снимки — каза Клейборн. — Актриса ли е била?

— Да, но само в немите филми. Тя можеше да продължи, щеше да бъде най-известна от всички тях. — Гласът на Том Поуст премина в шепот и Клейборн го погледна.

— Обичал ли си я?

— Още я обичам.

— Какво се случи?

Старецът повдигна рамене.

— Заряза киното. Омъжи се за човек с друга професия. Почина преди доста години. — Той угаси светлината и се обърна към Клейборн откъм тъмния ъгъл. — Всички те са покойници. Скоро и аз ще си отида и може би така ще е най-добре.

— Не бързай толкова. Още си здрав.

— А когато се поболея? — Поуст поклати глава. — Виждал съм тия старчески домове. Знаеш ли какво значи всичкото ти имущество да се побира на една трийсетсантиметрова поличка до леглото ти? Да си имал какво ли не, а после да разполагаш само с един пластмасов гребен, с пукнато огледало, чаша за вода и една избеляла полароидна снимка на внуците ти, които от три години не са идвали да те видят. И това не е най-лошото. Най-страшното е, че загубваш достойнството си, индивидуалността си, самоуважението. И надеждата. Такова е нашето бъдеще и ние се плашим от него. Вярно, ще те тъпчат с успокоителни, за да поддържат доброто ти настроение — това е последният грабеж, отнемат ти емоциите. Кажи ми, докторе, кое е за предпочитане: да се хилиш или да плачеш от успокоителните лекарства?

— Това не е само медицински проблем — каза Клейборн. — Когато светът се руши, трябва да се замислим за корените си и за традиционните си ценности, за да намерим отговора.

— Не се тревожи, предлагат ни безброй отговори — кимна Том Поуст. — Всяка година се появяват нови и нови. Изометричната гимнастика. Органичните храни. Дзенбудизмът. Биотоковете. Благожелателните беседи, трансценденталната медитация и бягането за здраве. — Той се усмихна. — Но кой ли от тях да изберем?

— Бих желал да знам. — Клейборн остави празната си чашка на масичката за кафе. — Но аз трябва да тръгвам...

— Съжалявам. Нали не ми се сърдиш, че ти загубих времето?

— Не се извинявай. Това, което ми каза, е много важно, наистина.

— Благодаря — изкиска се Поуст. — Някои смятат, че единственото ценно нещо, което може да излезе от устата на възрастен човек, е изкуственото му чене.

Когато Клейборн тръгна към вратата, домакинът го последва.

— Забравих да те попитам — каза той. — Ти се интересуваше от филма „Луда жена“, нали? Как върви той?

— Сега нямам време да ти разказвам.

— Любопитен съм. — Поуст задържа вратата отворена, докато Клейборн излезе на двора. — Слушай, ако си свободен след шест, защо не се отбиеш да вечеряме заедно? Не съм най-добрият готвач на тоя свят, но ти обещавам, че няма да се отровиш от манджите ми.

— Предложението ти е примамливо — каза Клейборн. — Предполагам, че ще се върна късно следобед. Може ли тогава да ти кажа дали приемам поканата?

— Аз ще съм тук. — Беловласият мъж отново се изкиска, докато Клейборн отиваше към колата си. — На добър час.

Когато Клейборн подкара колата си, му се струваше, че ехото от нервното кискане продължава да звучи в ушите му. И той осъзна, че отново си мисли за Том Поуст. Дали неговата самотност е единствената причина за гостоприемството и любопитството му?

От това, което току-що бе чул, личеше, че старецът е не само самотен, но и нещастен. Да седиш тук, размишлявайки в тъмното, нощ след нощ, да се опитваш да върнеш миналото, да възкресиш мъртвата.

Но тъкмо това е правел и Норман. Норман също е имал motel.

Клейборн пропъди тази мисъл или поне се постара да стори това. Сравнението беше пресилено; Поуст не му изглеждаше болезнено привързан към майка си и очевидно не криеше някъде трупа ѝ. Единственото, което имаше, беше портретът на любимото му момиче, на едно починало момиче...

Едно починало момиче, в очите и усмивката на което Клейборн бе съзрял нещо познато. Не от други снимки на Доун Пауърс, а от друга снимка, публикувана във вестник. Лицето беше различно, но очите и усмивката принадлежаха на Мери Крейн.

Глупости. Колко бяха основните типове лица? Като че ли трийсет и седем. Сигурно има хиляди момичета, които приличат на нея. Като Джен Харпър например...

Той поклати глава. *Можеше да я имаш снощи. Защо не? Тя те желаше.*

Клейборн въздъхна. Да, но дали той я желаше толкова, колкото Том Поуст е желал своята Доун, достатъчно много, за да си мисли за нея цял живот, та дори и след смъртта ѝ? Честно казано, той не можа да си отговори. И може би това ще си остане само един спомен, ако Джен не намери сили да му прости това, че той я отблъсна. *Или ако не ѝ се случи нещо.*

Замисли се за проведените телефонни разговори. За пръв път разполагаше с нещо повече от подозрения и логични изводи. Сега държеше в ръцете си оръжието, което му беше необходимо, и се канеше да го използва.

Дано намери Марти Дрискол.

Но когато пристигна в студиото и спря колата си пред административната сграда, разбра, че офисът на Дрискол е заключен; дори мис Кедзи не идваше на работа в събота следобед. Би трябвало да се сети, че беше редно да ѝ се обади по телефона, преди да тръгне насам. Може би щеше да открие Рой Еймс.

Тръгна по коридора покрай затворените врати и ускори крачките си, когато наближи стаичката на Еймс. Вратата ѝ беше отключена.

Но вътре нямаше никой.

Дали Еймс не е някъде наблизо? Това не беше изключено, заслужаваше си да го потърси.

Когато се върна на безлюдната улица, тръгна към Седми павилион. Нямаше ли Джен днес репетиция с Вицини? Ако е така, Еймс може би ще присъства на нея. И наистина, вътре имаше някой, защото голямата пълзяща врата беше отворена.

Вътре тъмнината беше прохладна и той влезе с удоволствие, като се озърташе да открие признаци на живот и светлина. Но в павилиона не се чуваше нито звук, а единствената светлинка се мержелееше в другия край отвъд декора на спалнята, където бе избухнал пожарът.

И там видя банята и бокса за душ на стая номер шест в мотела на Бейтс.

Разбира се, той самият никога не бе я виждал; мотелът бе изгорял до основи години преди Норман да му стане пациент. Но тя му беше позната от описанието на Норман. Поправка — до болка позната със своите плочки по стените, с мивката, клозетната чиния, лъскавите кранове и тежката завеса на душа.

Сцената на престъплението.

За миг си представи тази сцена: оплесканите с пурпурни петна стени, силната водна струя, превръщаща се в розова пяна върху проснатото на пода голо насечено тяло. И надвесената над него фигура...

Но банята всъщност беше филмов декор с три стени, а фигурата беше Рой Еймс.

Еймс се обърна:

— Какво търсиш тук?

— Теб — каза Клейборн. — Снощи ти звъних по телефона. Къде беше?

— Тук.

Сценаристът продължи:

— Ти имаш право. Винаги съм си мислил, че охраната вятър я вее, но исках да се убедя в това. Всеки може да прехвърли оградата. Не е изключено мъглата да ми е помогнала, но сега знам колко лесно е да се направи това. Слава богу, Джен отмени днешната си репетиция.

— Отменила?

— Разговарях с нея тази заран. Тя още не може да дойде на себе си след снощната случка.

В гласа на Еймс не се долавяше и намек за обвинение, но Клейборн усети, че отбягва погледа му. *Наистина я обича*, си каза той. *По дяволите, защо винаги се набърквам в живота на хората?*

— Поспечкахме се с нея — виновно каза той. — Но не смятах, че чак толкова съм я ядосал.

— Причината е друга.

Еймс му разказа за котенцето и Клейборн го слушаше с притворени очи. *Да пререже гърлото на котенцето*. Изведнъж си спомни за Вицини и ножовете. *Но защо?*

— Сега разбираш ли защо е толкова притеснена? — каза Еймс.

— Да.

— Какво мислиш?

— Дай ми време да съпоставя нещата.

— Само това ли можеш да кажеш?

— Не. — Клейборн поклати глава. — Сега е твой ред да слушаш.

— Говори.

— Днес следобед проведох няколко телефонни разговора. Най-напред се обадох в тукашната служба за охрана, исках да се свържа с нейния началник...

— За Талбът ли става дума?

— Точно така. Нямахте го, но ми дадоха номера на домашния му телефон и аз го потърсих там.

— За какво ти беше?

— Попитах го за вчерашната му среща с Дрискол след пожара и за отпечатъците на пръсти по тубата за бензин.

— Научи ли нещо ново?

— Няколко неща — кимна Клейборн с каменно лице. — Той не е изследвал тубата. Той изобщо не е идвал в студиото. От четвъртък е бил във Вегас и се е прибрал едва тази заран.

— В такъв случай къде отива бояджията?

— Лойд Парсънс ли? — Клейборн говореше бавно. — Човек с такава име няма в студиото. И доколкото см спомни Талбът, никога не е имало.

— Значи Дрискол ни е излъгал — намръщи се Еймс. — Смяташ ли, че е искал да прикрие Вицини?

— Възможно е. — Картината започваше да се прояснява.

— Но това звучи идиотски...

— Също като историята с котенцето — каза Клейборн. — Не е изключено да има връзка между тези неща. Русото момиче, котенцето с жълта козина. Може би е било използвано като заместител на Джен. Онзи човек в мъглата — допусни, че е дошъл да убие Джен, но пристигането на Кони го е подплашило. Затова е заклал котенцето.

— Защо?

— Замисли се! — Гласът на Клейборн стана по-дълбок. — Синонимът на котенце е маце. То е било убито, защото убиецът е искал да направи тъкмо това. Заклал е мацето.

— Господи! Наистина ли вярваш, че Вицини би могъл да извърши нещо такова?

— Не знам — повдигна рамене Клейборн. — Но Норман би могъл.

— Какво се каниш да правиш?

— Първо искам да си поговоря с Дрискол. Имаш ли му домашния телефон?

— Да, в кабинета ми е.

— В такъв случай нека го потърсим оттам. Този път няма да се измъкне. Или той ще спре снимките на филма, или ние ще се обадим в полицията.

В сянката зад декора се размърда една фигура.

ТРИДЕСЕТ

Полицията.

Санто Вицини почувства, че гневът се надига в него, че запушва гърлото му. Усещаше го с езика си, когато преглъщаше с усилие, като се стараяше двамата да не го чуят. Неговата предпазливост го бе спасила, когато влезе в павилиона и чу гласове, щеше да го спаси и сега.

Той пак се сгуши в тъмното зад стената на декора и изчака Еймс и Клейборн да си тръгнат, насочвайки се към изхода в другия край на павилиона, и да излязат на улицата.

Отиде до отворената врата, надникна през нея и ги видя, че отиват към административната сграда. Когато те влязоха в нея, реши, че може да ги последва.

Улицата беше безлюдна и когато той влезе в сградата, по коридорите не се виждаше жива душа. Това беше добре дошло за него, където му продължаваше да работи. Вратата на кутийката на Еймс в края на коридора беше отворена, а съседната стая беше отключена.

Вицини тихо влезе в нея и долепи ухо до стената, Еймс вече беше се свързал; заглушеният му глас звучеше на интервали.

— Не, не по телефона... Слушай, не искам да се препираме... Ако не ме послушаш, ще се обадим в полицията.

Пак тази дума. Гневът му се усили, в него имаше горчилка.

— Така е, най-сериозно ти говоря! Решавай — даваме ти последен шанс.

Гневът има и миризма; никой парфюм не може да я надвие.

— В колко часа? Сигурен ли си, че не можеш по-рано? Окей, ще дойдем.

Еймс затвори телефона и след малко през стената се чу гласът на Клейборн.

— Какво ти каза?

— Уговорил си е среща след един час с Рубен, Барни Уайнгартън и няколко души от Ню Йорк. Ще ни чака довечера в осем.

— Сигурен ли си, че няма да ни прати за зелен хайвер?

— Няма, защото не е в негов интерес. Мисля, че доста го стреснах и няма да ни свива номера.

— Много добре. Обещал съм да вечерям със собственика на мотела, в който живеея. Ако ми дадеш адреса и ми обясниш как да стигна, ще се срещнем там.

Вицини се спотаи зад вратата, когато двамата излязоха от кабинета. Те продължиха разговора си и в коридора.

— Лесно ще го намериш. Къщата му е на върха на хълма от другата страна на Вентура. Поемаш по Винланд и...

Те се скриха зад завоя, но ехото продължаваше да кънти.

Среща. В осем часа. Без номера.

Вицини стисна зъби. Твърде много номера му се насъбраха. Джен отмени репетицията. Сега ще притиснат Дрискол. Този път ще успеят, ще спрат филма, ще му отнемат всичко. Той не може да ги спре, твърде късно е, той е безсилен, импотентен.

Импотентен.

Но не с Джен.

Обаче трябва на свой ред да им скрои номер.

ТРИДЕСЕТ И ЕДНО

— Пак пада мъгла — каза Кони, която гледаше през прозореца.
— Сигурна ли си, че всичко ще мине добре?

— Стига си се тревожила. — Джен взе от масата подвързания с изкуствена кожа екземпляр от сценария. — Казах ти какво ми рече Вицини. Ще репетираме с Пол Морган. И охраната е подсилена.

— Не мога да те разбера — поклати глава Кони. — Цял следобед ми повтаряш, че си се отказала, че не искаш да предизвикваш съдбата, че не си струва да рискуваш. И щом той ти се обади, плюеш си на сурата и хукваш натам. Не можа ли поне да му кажеш да изчака до утре сутринта?

— Утре пак ще репетираме. — Джен си взе чантата и тръгна към вратата. — Не ти ли е ясно, че снимките ще започнат по график?

Кони ѝ отвори вратата, след това надникна през нея и се загледа в сгъстяващата се мъгла.

— Добре, ще те изпратя до колата.

— Но тя е на две крачки... — прекъсна я Джен усмихната. — Благодаря ти, скъпа, трогваш ме със загрижеността си.

— Не се занимавай с мен. — Кони видя как Джен се намести зад волана, как запали двигателя и повиши глас, за да надвика бръмченето му. — Само ми обещавай, че ще бъдеш предпазлива.

— И ти.

Кони кимна.

— Не се тревожи, ще се заключа и няма да си подавам носа навън, докато не се върнеш. И ако се случи нещо...

— Нищо няма да се случи. — Джен отпусна ръчната спирачка, изкара колата на заден ход от гаража. Махна с ръка на Кони, докато тя се прибираше вътре и заключваше вратата. След това превключи на първа и пое надолу по хълма.

Мъглата се сгъстяваше, но Джен караше внимателно и нямаше никакво движение, което да я затруднява. Повечето обитатели на хълма тази вечер си бяха вкъщи, посрещаха гости, децата седяха пред

телевизорите. Когато минаваше край един отворен гараж, зърна осветената му вътрешност. Един дебеланко по фланелка режеше дърва за камината с електрически трион, на пейката до него беше оставена отворена бира в кутия и един петнист черно-бял далматинец седеше и го гледаше какво прави. През прозореца на съседната къща долитаха звуците на стереоуредба; за своя изненада тя позна финалните акорди на Щраусовата музикална поема *Tod und Verklärung*.

Не мога да те разбера, бе й казала Кони.

Какво толкова има за разбиране? Естествено, тя беше се уплашила — кой няма да се уплаши, ако около къщата му се навърта смахнат и трепе малки котенца? Но това стана нощес, а оттогава нищо не се бе случило, нямаше никакви признаци за опасност. Подобни неща в наше време стават всеки ден, луди има колкото щещ и човек наистина трябва да внимава. Но е необходимо да се прави разлика между предпазливост и страхливост; невъзможно е да прекараш живота си зад заключени врати.

Тъкмо това Кони, Рой и Адам Клейборн като че ли не могат да проумеят. Тя не искаше да заприлича на жените от квартала, на младата стопанка, която притеснено се готви да посрещне новите съседни от отсрещната страна на улицата; на майката, която тормози децата си, като ги кара да изключват телевизора точно в девет и трийсет — *не забравяйте, че утре заран сте на неделно училище*; на жената на средна възраст, която кърпи чорапи, докато нейният старец се заглавичква в гаража с електрическата си бургия: на белокосата вдовица, която седи самотна и слуша стереоуредбата си. *Tod und Verklärung*. Грехота е да изкараш живота си в очакване на смъртта и преображението.

Съществуваха други роли и тя се канеше да ги изиграе. Тъкмо това правеше в момента. *Бъди хитрушана*.

Вицини може да е гадно копеле, но не е глупак, щом започнат снимките, ще омекне. Той самият твърде много разчита на този филм, за да проиграе шанса си, като започне да я сваля. Щом я вика на репетиция с Морган, значи се кани да работи.

И не беше я излъгал за охраната. Когато стигна до портала на студиото, Джен видя на входа не един, а двама души. По-младият пазач внимателно провери пропуска й, залепен на предното стъкло, преди да вдигне бариерата и да й даде знак да мине. Когато паркира и тръгна по

улицата към Седми павилион, тя срещна Чък Гросинджър, който обхождаше района, и забеляза на колана му кобур с револвер.

Всичко това я успокои; като че ли не се очакваха никакви неприятности. Нито сега, нито когато и да било. Нещата се оправяха, тя беше на линия, готова да се справи с всичко.

През мъглата видя, че големите пълзящи врати на павилиона са затворени. Пред малката странична врата стоеше Санто Вицини и ѝ се усмихваше. Когато тя го наближи, той си погледна часовника.

— Точно навреме пристигаш — каза той. — Това е добро предзнаменование, нали?

Джен му кимна. Беше решила да е любезна, но в същото време и предпазлива. Да внимава и да се контролира. Нямахме смисъл да се държи като уплашено коте...

Забрави за котето! — си каза тя. — *Това е минала работа.*

Вицини се отмести и я покани с жест да влезе в павилиона.

След това затвори вратата.

ТРИДЕСЕТ И ДВЕ

Клейборн седеше в колата и чакаше.

Тук, на върха на хълма, мъглата беше много гъста. От началото на полукръглата алея за коли, водеща към входната врата, едва личаха очертанията на огромната сграда.

Той си погледна часовника. Осем и пет. Къде ли е Рой Еймс?

Клейборн свали страничното стъкло и се послуша дали не се приближава кола, но по стръмната улица нямаше никакво движение. След малко почувства, че трепери от студ и посегна да вдигне отново страничното стъкло.

Тънката стъклена преграда го предпазваше от влагата и мрака, но не можеше да пропъди мисълта за онова, което можеше да се крие в мрака. Тази мисъл беше по-студена от мъглата и по-тъмна от нощта. Мисълта, че Норман го дебне, Норман с нож в ръка. Той почти усещаше неговото присъствие, чувстваше го някъде наблизо, изчакващ.

Не се поддавай на въображението си.

Добър съвет, но какво означава той? Какво представлява въображението и как може човек да го различи от мисълта? Не е ли то едно от средствата за опознаване на действителността като усещанията и чувствата? *Нали си специалист, дай някакви отговори.*

Но той нямаше отговори. След толкова години дори не можеше да дефинира термините си, да направи разлика между алюзия, илюзия и халюцинация.

Cogito, ergo sum. Мисля, следователно съществувам. Но какво представлявам? Рационално същество? Но човекът не е рационален; това поне бе научил от дългогодишната си практика. Хората се ръководят от инстинкта и интуицията си и той не беше изключение. Неговото образование не бе му дало нищо друго освен един трудноразбираем професионален речник. Той не би могъл да излекува себе си, защото не се познаваше. Съзнанието е единственото нещо, което човек притежава, и е мимолетно; загубваме го, когато спим,

променяме го с помощта на наркотици, изопачаваме го с емоционалните си реакции, напълно го изоставяме, когато по-могъщи сили вътре в нас надделят. Съзнанието е като прозоречното стъкло — крехка преграда, издигната срещу мъглата отвън. Но мъглата винаги е там, тя дебне.

Забрави теорията, забрави логиката! Опитай се да видиш какво е скрито в мъглата. Клейборн въздъхна, когато си представи снощната лепкава мъгла и забулените от нея фигури. Криещото се под дърветата коте, човека с ножа. Представи си как Норман, след като му е било попречено да се добере до Джен, е забил своето оръжие в котето вместо в нея. И защо не? *Нощем всички котки са сиви...*

Нещо почука глухо по страничното стъкло. Той се обърна, погледна, видя как една ръка се отдръпна и разкри лицето зад нея.

— Ей, събуди се! — му каза Рой Еймс.

Клейборн отвори вратата и се измъкна навън.

— Не бях заспал — каза той.

И в същото време си помисли, че това потвърждава неговата теза. Колко лесно се разсейва човек: Еймс пристигна, без той изобщо да го чуе. Всеки би могъл да се промъкне до него в мъглата, дори Норман...

Пропъди тази мисъл, като си погледна часовника.

— Осем и десет е — промърмори той. — Закъсняваш.

— Извинявай — каза Еймс.

Нощният въздух беше влажен; Клейборн тръгна по пътеката към входната врата.

— Няма значение. Нека влезем — най-малкото ще ни предложи нещо за пиене.

Еймс тръгна след него и го настигна, когато той натискаше бутона на звънеца. Чу се сребрист звук на камбанки, който отекна вътре.

Те почакаха малко в сянката под навеса на входа. Втория път Еймс натисна копчето на звънеца. Камбанките послушно откликнаха, но друг отговор не последва.

— Какво значи това? — ядосано измърмори Еймс. — Мислиш ли, че се е измъкнал, за да не се срещне с нас?

— Съмнявам се. — Клейборн хвърли поглед към дървените щори на прозореца до входа. — Вътре свети.

Еймс задумка с юмрук по вратата. От ударите вратата се откряна.

— Отключена е — каза той. — Да влезем.

Озоваха се в просторен вестибюл с висок таван. Отсреща се виеше стълбище с бели перила. През вратите на двете странични стаи във вестибюла нахлуваше ярка светлина.

Рой Еймс събра дланите си като рупор и се провикна:

— Има ли някой тук?

Никакъв отговор. Но тишината не беше абсолютна, откъм дясната врата се разнасяше тиха музика.

— Не ни чува — каза Клейборн. — Сигурно гледа телевизия.

Двамата мъже тръгнаха натам, слязоха по постланите с килимена пътечка стъпала и се озоваха в кабинета. Но там нямаше жива душа; на големия колкото стената видеоекран трепкаха фигури и звукът се засили, когато симфоничният оркестър засвири финала на *Римски пинии*.

— Тук е имало хора — кимна Клейборн към столовете, заобикалящи малката масичка в центъра на стаята, и към многото чаши и пепелници върху нея.

— Да, но са си отишли. — Еймс погледна към забулените от мъглата френски прозорци, а след това към малката вратичка в другия край на стаята. — Дали не е в кенефа?...

Но когато прекосиха помещението на път към коридора, видяха, че банята отляво е отворена и в нея няма никой. Нямаше никой и в голямата спалня срещу нея.

Еймс надникна вътре и огледа просташката мебелировка.

— Какво ще кажеш за огледалата? Спалнята прилича на ебалник.

Клейборн кимна. Можеше и да е ебалник, но музиката, която долиташе откъм кабинета, не подходдаше на тази обстановка. Духовете на римските легионери крачеха по Апиевия път и стъпките им отекваха като далечни нощни гръмотевици.

Понечи да се върне, но Еймс тръгна по коридора в другата посока, привлечен от тясната ивица светлина под вратата на последната стая. Той се спря, за да дочака Клейборн, и двамата зинаха от смайване, когато надникнаха в кухнята.

Също като другите стаи тя имаше огромни размери и беше богато обзаведена. На някакъв декоратор му бе хрумвало да я облицова

цялата с тъмен дъб от пода до гредите на тавана. От тъмен дъб бяха и вратичките на фурната, на бюфета, на шкафовете, на мивката до тях и на вградените хладилник и фризер. Тъмната дървена ламперия поглъщаше слабата светлина, идваща отгоре. За сметка на това окачените наред стаята ножове и други кухненски принадлежности лъщяха ослепително.

Примижавайки от блясъка им, Клейборн се сети за оръжията в студийната реквизитна. Но тези ножове не бяха реквизитни, както и тежкият плот от масивен дъб под тях.

Това беше един старовремски касапски плот, върху него можеше да се побере четвърт вол и забитият в единия му край сатър беше много подходящ за такава работа. Но работата вече беше свършена.

Топката от кърваво месо върху касапския плот беше главата на Марти Дрискол.

ТРИДЕСЕТ И ТРИ

Санто Вицини заведе Джен до фургончето в другия край на павилиона, разположено до декора на банята и кабинката с душа. Качи се на стъпалото и отвори вратата, за да ѝ покаже осветената вътрешност.

— Това е гримьорната ти — каза той.

Джен погледна вътре, лицето ѝ грейна, когато тя видя голямото театрално огледало, тоалетката, кушетката, креслото и килима на пода.

— Много е уютна.

Вицини кимна. Добра идея беше да ѝ осигури целия този лукс, който трябваше да ѝ подсказже, че той държи на нея.

Усмивката на Джен угасна.

— Къде е Морган?

— Пол ще дойде всеки момент. Влез вътре и поседни. Ще ида да видя пристигнал ли е.

Джен тръгна край него към фургончето, носейки чантата си и подвързания с изкуствена кожа сценарий. Когато влезе вътре, видя трите червени рози, сложени във ваза на тоалетката.

— Цветя!

— Харесват ли ти? — Вицини повдигна рамене. — Кинозвездите винаги имат свежи цветя в гримьорните си.

Без да чака отговор, защото знаеше, че тя ще затвори вратата, тръгна през полутъмния павилион.

Всичко вървеше както трябва. Филмът нямаше да бъде снет, но това вече не го интересуваше. Интересуваше го осъществяването на неговата мечта. Нали тъкмо това прави всеки режисьор? Превръща фантазията си в реалност с едно замахване на магическата пръчка. Досега това беше му се случвало само на екрана, защото неговата пръчка не беше магическа. Не беше, докато не се появи тя — магьосницата. Глупавата, тъпа магьосница с лице на мъртво момиче и тяло на жива жена. Не Мери Крейн, не Мама, нито която и да било от неговите познати, беше я виждал само в сънищата си, когато силата

влизаше в неговата пръчка и той влизаше в магьосницата. Но винаги се събуждаше, преди това да стане.

Този път щеше да стане. Спомни си как стоеше Джен на вратата на гримьорната, как светлината очертаваше извивките на бедрата ѝ под правата пола. Полата ще се вдигне, пръчката ще се вдигне, тя вече започва да се вдига, *Мата тиа...*

Той отвори страничната врата и се взря в мъглата, за да се увери, че пазачът си е отишъл, както беше му наредил. *Ще репетираме — много ще ти бъда признателен, ако не ни се пречи.* Никой не предполага, никой няма да предположи, дори Мама.

Санто винаги е бил добро момче, казваше тя. Казваше го и сега, той можеше да я чуе, можеше да види лицето ѝ през кълбата мъгла, затова затръшна вратата. Остави я отвън, заедно с всички други, те не биваше да го виждат сега, не биваше да виждат неговата пръчка. Всесилната пръчка.

Силата. Силата от хапчетата, те му помагаша — караха го да чува и да вижда неща, които не съществуват. Но тази сила беше истинска.

Днес следобед пак започна да ги гълта — амитал — и вече не помнеше колко е взел. Не помнеше почти нищо освен плана си. Да се обади на Джен.

След това събитията се развиха бързо, сякаш бяха заснети с ускорен каданс, и той се озова тук. Сега скоростта е нормална, двайсет и четири кадъра в секунда. Затова тя не забеляза нищо подозрително, той изигра ролята си великолепно. Актьор, режисьор, продуцент — няма грешка.

Но в камерата имаше твърде много хапчета. Затова виждаше лицето на Мама, чуваше гласа ѝ в мъглата. Трикови снимки, специални ефекти.

Следващата сцена. Санто Вицини се обръща, тръгва обратно през тъмния павилион. Панорама. Крупен план. Фарт.

Камерата пак се побърка. Първо прекалено бързо. Сега прекалено бавно. Забавен каданс. *Всичко. На. Забавен. Каданс.*

Смени обектива. Нов фокус. Картината е разкривена. Стените се наклоняват, висящата платформа се извива надолу, *внимавай!* Шантава камера. Шантави хапчета. *Мата тиа, не, не аз, аз не съм шантав.*

Не, той не беше шантав, защото притежаваше сила. Скришна сила, която мърдаше в слабините му. Всесилната пръчка, тайното

оръжие, което ще се забие в топлата, мека плът...

Вече готов, Санто Вицини се запъти към вратата на гримьорната.

ТРИДЕСЕТ И ЧЕТИРИ

Рой Еймс наблюдаваше Клейборн, който беше клекнал до трупа на пода зад касапския плот.

Всичко беше толкова изненадващо — първо отсечената глава с изцъклени очи, после обезглавеното тяло. Клейборн беше лекар, и друг път беше виждал покойници, затова извършваше огледа с професионално безпристрастие. Рой можеше да разбере това, но не и собствената си реакция. Вместо да изпитва страх и погнуса, той просто се чувстваше вцепенен. Дори гласът му звучеше неестествено спокойно.

— Няма много кръв — каза той.

Клейборн го погледна и кимна.

— По тялото не се забелязват рани.

След като се изправи, той се наведе над плота. Рой извърна очи, но продължи да го слуша.

— Обширни фрактури в тилната и теменната области — каза Клейборн. — Сигурно е бил ударен изотзад с плоското на сатъра. Умрял е, преди да падне на пода. Затова главата е била отделена с минимална артериална или венозна ексудация...

Рой разбра какво бе казал той. След като сърцето престане да помпи, кръвта не блика от раната. Той беше проучил тези въпроси, докато пишеше сценария, защото те бяха важни за сюжета. Тъкмо затова никой не бе заподозрял Норман; тъй като не е имало кървави петна по дрехите му, дори той самият не можел да се заподозре. Наистина ръцете му били окървавени, но сигурно само от пипане на трупа. Те лесно се измивали.

Импулсивно отиде до мивката и погледна в бялото й порцеланово корито. Само че то не беше бяло, беше леко розово и около отвора за изтичане на водата се виждаха тъмночервени струйки. *Кръвта ще каже всичко...*

— Какво има?

Клейборн беше застанал до него. Рой му посочи мивката. Клейборн кимна; беше го разбрал. *Норман е жив, той бе убил Дрискол и сега...*

Рой усети, че говорът му се възвръща.

— Закъснях, защото се опитах да се свържа с Джен в апартамента ѝ, преди да тръгна насам. Кони ми каза, че тя току-що била отишла на репетиция с Вицини.

— В студиото ли? — Пръстите на Клейборн се впиха в ръката на Рой. — Преди колко време?

— Преди половин час. Сигурно вече е там. Смяташ ли, че Норман би могъл...

— Защо не ми каза досега? — Клейборн го пусна, обърна се и тръгна бързо към изхода. — Обади се в полицията, кажи им да дойдат. Обади се и в студиото — помоли пазачите да се свържат с Джен и Вицини. Аз ще съм там след пет минути.

— Чакай...

Но докато Рой стигне до коридора, входната врата на къщата се затръшна, чу се бучене на двигател, което заглуши звуците на симфоничния оркестър.

След като изключи телевизора, той се огледа и видя телефона на една масичка в ъгъла до вратата. Втурна се натам. Тогава, тъкмо когато посягаше към него, телефонът иззвъня.

Рой вдигна слушалката.

— Ало — чу се един заглушен от пращане по линията мъжки глас. — Мистър Дирскол ли е?

— Не — бързо каза Рой. — Затворете телефона, трябва незабавно да се обадя в полицията...

— Аз съм от полицията.

— Какво?

— Казвам се Милт Енгстрьом, аз съм шерифът на Феървейл. С кого говоря?

Рой се представи. След това:

— Ако обичате, вече ви казах, че става дума за нещо важно. Мистър Дрискол е заклан...

— Убийство? Как е било извършено?

— Не съм в състояние да ви кажа...

— В такъв случай по-добре ме изслушайте. — Шерифът Енгстрьом не дочака отговора му. — Цяла вечер се опитвам да открия Клейборн. Доктор Стайнър ми даде номера на Дрискол, защото смяташе, че ще мога да го намеря тук. Но и вие можете да му предадете това, което ще ви съобщя. Кажете му, че сме заловили Бо Кийлър.

— Кого?

— Бо Кийлър. Той е стопаджията, когото монахинята качила в своя пикап миналата неделя. Според думите му, тя го нападнала с щангата за сменяне на гуми. Сбили се, той се изскубнал от монахинята и я убил при самоотбрана. След това подпалил пикапа и избягал. Укрил се в дома на свой приятел, но не могъл да издържи — нощес дойде и направи доброволни самопризнания. Мисълта, че е убил монахинята, го тормозела. Само че това не е била монахиня.

— Нищо не разбирам.

— И ние нищо не разбирахме до днес следобед. Съдебният лекар идентифицирал трупа по зъболекарския картон. Кажете на Клейборн, че не е бил прав. Изгорелият не е нито стопаджията, нито монахинята. Това е Норман Бейтс.

Рой усети, че слушалката се изплъзва от пръстите му. Сега всичко му се изплъзваше. Ако Норман е мъртъв, в такъв случай Вицини е убил Дрискол.

И сега той беше с Джен.

ТРИДЕСЕТ И ПЕТ

Джен затвори сценария, щом Вицини отвори вратата.

— Готова ли си? — попита той.

Тя стана.

— Тук ли е Пол?

— Скоро ще пристигне. Можем да започнем без него. —
Режисьорът прекрачи стъпалото във вътрешността на фургончето. —
Аз ще играя Норман.

Джен му подаде сценария, но Вицини завъртя глава.

— Не ми е нужен. В сцената с душа той няма текст. Нито ти.

— От сцената с душа ли ще започнем?

— Разбира се. Тя е ключова за целия филм, не си ли съгласна?
Заедно ще нахвърляме мизансцена.

— Какъв е замисълът?

— Ще ти кажа какво искам. То е много просто — засмя се той.
— Но първо трябва да се съблечеш.

— Чакай малко...

— Моля те. Много важно е да добия зрителна представа за твоите движения, за да знам как ще ги възприеме камерата. — Вицини продължаваше да се усмихва, докато затваряше вратата зад гърба си.

Джен поклати глава.

— Откажи се. Няма да си сваля дрехите.

— Без фалшива скромност, ако обичаш. — Усмивката му замръзна. — Виждам съм голи жени. А и ти няма да се съблечеш за пръв път по настояване на мъж.

— Какво общо има това с репетицията?

— Има много общо. — Застиналата му усмивка беше скръбна и когато Вицини дойде под лампата, Джен видя, че зениците му са като главички на топлийки. Котешки очи, като на нейното котенце.

Той тръгна към нея и тя усети вонята на неговия парфюм, смесена с някаква друга, гадно сладникава миризма. *Нагълтал се е с нещо. Трябваше да го предположа.*

— Ти си жена — каза той. — Аз съм мъж. Толкова естествено е...

За миг я досмеша. Един вътрешен глас беше ѝ подсказал подигравателния въпрос: *Кой ти пише репликите?*

Но той продължи да се приближава, притисна я към тоалетката, ръцете му я обгърнаха, притворените му очи се вторачиха в нея, усмивката изчезна от устните му, дишането му се ускори. Джен извъртя глава, за да избегне устните му, но след това схвана, че целта му е друга. Ръцете на гърба ѝ дърпаха блузата.

Усети, че платът се къса, усети как пръстите му опипват закопчалката на сутиена ѝ, как го смъкват.

Джен изпищя и насочи нокти към очите му; той отдръпна главата си, хвана я за китките, изви ги и я придърпа към себе си.

Неочаквано той я пусна и ръцете ѝ увиснаха като вдървени. Тя се опита да отстъпи назад, но дясната му ръка я зашлеви през лицето, докато лявата се вдигна, за да смъкне предницата на блузата ѝ и да сграбчи голите ѝ гърди. Ужасена, Джен гледаше как пръстите му пълзят към зърната.

Докато той галеше и стискаше гърдите ѝ, сврял глава между тях, пръстите ѝ се плъзнаха по повърхността на тоалетката зад гърба ѝ и напипаха основата на масивната кристална ваза. Тя я стисна, вдигна я високо и строши вазата в слепоочието на Вицини.

Розите се изсипаха като червен дъжд, а под темето му цъфна червено цвете. Той извика и политна назад.

Джен се завтече край него към вратата и натисна дръжката на бравата. Вратата се отвори широко, тя изхвъркна навън и се просна на пода. Бе забравила за стъпалото, но сега не ѝ беше до него. От ходилото към бедрото се надигаше ужасна болка, в която се удавяха мислите ѝ.

Дали си е счупила глезена, или само го е навехнала? Това нямаше значение, трябваше да стане. Хълцайки, Джен започна да се надига от пода, но пак падна, защото Вицини я ритна с коляно в кръста.

Този път болката беше толкова остра, че тя почти припадна. Мъчеше се да задържи очите си отворени, за да се пребори с полазилата към тях тъмнина, но не можеше да се пребори с плъзналите по тялото ѝ ръце. Яки ръце, които смъкнаха полата ѝ и задърпаха

надолу пликчетата ѝ. След това, докато тя се задъхваше и пъшкаше, пръстите на Вицини се вкопчиха в косата ѝ и извиха главата ѝ назад. Тя почувства, че се премята и просва по гръб на студения и влажен бетонен под.

Джен погледна уплашено нагоре, мъчейки се да си поеме дъх, когато той се наведе над нея. По лявата му буза шуртеше кръв, но той пак се усмихваше; зъбите му бяха жълти, жълти отблясъци хвърляше слюнката в ъгълчетата на разкривената му уста.

— Ставай! — каза той.

— Не мога... глезенът ми...

Като продължаваше да се усмихва, той я зашлеви още веднъж, след това се наведе, грабна я през раменете и я изправи. Болката в глезена я накара да простене и този звук като че ли го възбуди не по-малко от голотата ѝ.

— *Putana!* — Пръстите му се впиха в настръхналата ѝ мишница. — Тръгвай...

Джен направи опит да се изскубне, но той сграбчи китките ѝ и я блъсна напред. Треперейки, тя закуцука в тъмното към осветеното пространство отсреща. Към осветения коридор — банята с душа. Червени капчици падаха от кървящото му лице и маркираха пътя им по фаянсовите плочки.

— Влез вътре — каза той. — Искам те вътре.

— Не — изскимтя Джен.

И осъзна, че скимти като животно. Изведнъж разбра какво иска той, какво е искал през цялото време. Канеше се да я яхне в бокса с душа, да я обладае като животно, безпомощно и пребито...

Не безпомощно...

Тя си пое дълбоко дъх, напрегна се и се изскубна. Когато ръцете ѝ се освободиха, тя ги вдигна бързо, събра юмруците си и ги стовари върху окървавеното му теме.

Нещо изхърка дълбоко в гърлото на Вицини, след това той се олюля назад и се вкопчи във висящата зад него завеса на душа, за да не падне. Дишайки тежко, той запази равновесие; за момент остана неподвижен и погледите им се срещнаха.

После ръцете му ненадейно се стрелнаха напред.

Джен се опита да побегне, но беше късно. Ноктите му се впиха в раменете ѝ.

След това се отпуснаха.

Тя се обърна и се вцепени. Вицини продължаваше да стои неподвижен с гръб към завесата, лицето му беше разкривено от гримаса.

— *Mata mia...*

Гласът му премина в хриптене, той се просна по очи на пода и между плешките му започна да се разлива червено петно.

После, когато завесата на душа отхвъркна настрана, Джен видя как обитателят на бокса се хвърля напред с нож в ръка.

Острието на ножа беше насочено към гръкляна й.

Тя успя само да изпищи, преди да отекне изстрелът и ножът да издрънчи на пода, все още здраво стиснат от ръката на Адам Клейборн.

ТРИДЕСЕТ И ШЕСТ

Доктор Стайнър не беше уплашен.

Нямаше от какво да се страхува, защото Клейборн сега беше безопасен. Куршумът бе изваден и китката му заздравяваше, но той никога вече нямаше да може да държи нож в дясната си ръка.

Освен това може би никога нямаше да напусне тази стая. Разправиите бяха големи — макар че не бе заведено дело, мина доста време, докато издадоха разрешението за прехвърляне в друг щат и съдебно нареждане — но в края на краищата формалностите бяха уредени и Стайнър го докара у дома.

У дома. Стайнър въздъхна, когато огледа стаята. Домът на Клейборн представляваше кутийка, обзаведена с пластмасови мебели, със завинтено за пода легло, с крушка с предпазна мрежа и с решетки на прозорците.

Но обстановката поне му беше позната, ако Клейборн я осъзнаваше. На моменти той изглеждаше способен да осъзнава какво става около него и макар да не говореше, като че ли позна Стайнър и му се зарадва.

Когато Стайнър влезе, седналият на леглото си Клейборн се усмихваше, но всъщност той непрекъснато се усмихваше. Усмивката му представляваше стена, която той бе издигал между околния свят и себе си, за да уварди своите тайни.

Доктор Стайнър му кимна.

— Здравей, Адам — му каза той.

Никакъв отговор — само усмивка и мълчание.

Стайнър придърпа стол и седна до леглото, макар отсега да му беше ясно, че нищо не е в състояние да разруши стената. Въпреки всичко щеше да се опита, дължеше му това.

— Мисля, че е време да си поговорим за станалото — каза той.

Изражението на Клейборн не се промени, но погледът му беше бистър, той като че ли разбираше какво му се говори.

Стайнър продължи, като подбираше внимателно думите си, защото не забравяше, че отношенията им са променени — Клейборн вече не му беше колега, беше негов пациент. Въпреки това смяташе, че трябва да му каже истината.

И истината, както я виждаше той, беше, че след всичките години, прекарани с Норман Бейтс, Клейборн е започнал подсъзнателно да се идентифицира с него. И двамата бяха самотници, останали без майка, и двамата бяха затворници, озовали се зад решетките всеки по свой начин.

Клейборн се усмихна.

— Но тук има нещо повече от идентификация — каза Стайнър. — След известно време си започнал да усещаш, че твоята съдба, твоето бъдеще са свързани с пациента ти. Решил си да му възвърнеш разума, да напишеш книга за случая. Излекуването би му върнало свободата, а успехът на твоята книга би ти позволил на свой ред също да получиш свободата си, да станеш независим. Затова си възприел бягството на Норман като провал — и негов, и твой. Той се изплъзна и те остави като заложник. Сигурно всичко е започнало, когато си си внушил, че за теб единственият начин да се измъкнеш, е да се идентифицираш с Норман, да споделиш триумфа на неговата свобода. Да, знам, ти тръгна да го търсиш, но смятам, че тайно си разчитал на неговата сполука. След това, когато си открил трупа в пикапа и си осъзнал кой би могъл да е това, надеждата ти се е изпарила. Тогава си обезумял. Норман не е искал да позволи на майка си да умре, затова се е превърнал в нея. Ти не си искал да позволиш на Норман да умре, затова си се превърнал в него. Също като Норман в моментите на амнезия в теб е надделявала другата личност.

Клейборн го гледеше втренчено с усмивката на Мона Лиза, с мълчанието на сфинкс.

— Това е станало с теб, когато си видял трупа в пикапа. В качеството си на Норман си отишъл във Феървейл и си убил семейство Лумис. — Стайнър направи пауза. — Когато най-сетне получихме становището на съдебния лекар, колата ти бе претърсена и в нея бяха намерени откраднатите от касовия апарат пари. Спомняш ли си да си ги крил там?

Клейборн мълчеше, усмивката му беше замръзнала.

— След като си скрил парите в колата си, която била паркирана наблизко, ти си дошъл на себе си и си се върнал в магазина. Прав ли съм?

Никакъв отговор, само неподвижна усмивка.

— Изрезката от вестник, която си намерил, те е подтикнала да заминеш за Холивуд. Като Клейборн си имал разумни основания да се опиташ да спреш филма, като излагаш доводи. Но като Норман си бил готов да убиваш, за да го спреш. През по-голямата част от времето, прекарано от теб в Холивуд, си се владееел, но Норман също е бил там. Като него си реагирал на приликата на Джен с Мери Крейн, на декора, възстановяващ сцената на престъплението. Разговарях с някои от тамошните хора — с Рой Еймс, с Джен, със съквартирантката ѝ. Някои неща, които научих от тях, ми помогнаха да реконструирам случилото се. Останалото е мое предположение. Например лицето, което си видял в огледалото в супермаркета. Това може да е бил Вицини, може да е било и твоя халюцинация. Ти си загубил самоконтрол скоро след това и когато си се спречкал с Джен, Норман се върнал и убил котето. Разбира се, това е било само прелюдия.

Усмивката на Клейборн не трепна.

— Времето на Норман било на изчерпване, същото важело и за привидно разумното поведение. Той трябвало да осуети снимането на филма, та дори ако се наложи да унищожи всички свързани с него.

Ти не си отишъл да вечеряш с Том Поуст, защото Норман е надделял. Норман е отишъл в къщата на Дрискол и го е убил. Когато Еймс пристигнал, той те заварил там да чакаш, но след като си научил за Джен и Вицини, Норман се е втурнал към студиото — не за да ги предупреди, а за да прескочи стената, да вземе нож от реквизитната и да се скрие, готов за нападение. Ако Еймс и полицаите не били пристигнали навреме...

Стайнър млъкна и погледна Клейборн, но не забеляза никаква реакция, само мълчание и усмивка.

Той стана с въздишка и тръгна към вратата.

— Пак ще си поговорим — каза той.

Още докато го казваше, разбра безсмислеността на обещанието си. Беше се провалил с Клейборн, беше се провалил в опита си да проникне до насилието в него, до насилието, пазено от мълчанието и прикрито зад усмивката му.

Заобикаляха го безброй такива усмивки — не само тук, в психиатричната клиника, а и извън нея, по улиците. Усмивки, които прикриваха, но не можеха да излекуват спотаената болест. Насилието беше вирус, заболяване, което ставаше епидемично навсякъде по света, и може би нямаше лек за него. Единственото, което можеше да направи, беше да продължи да се опитва.

— До скоро виждане — каза той.

Клейборн му се усмихна.

ТРИДЕСЕТ И СЕДЕМ

Клейборн не слушаше Стайнър.

И когато Стайнър си излезе, слушаше само себе си. Адам Клейборн. Адам, първия човек. Сътворение от глина. Беше го сътворил Бог.

Бог беше сътворил всичко на този свят, включително и Норман Бейтс; всички сме Божии чада.

Пазач ли съм на своя брат?

Бях негов пазач.

Всички сме братя, е казал Бог. Бог е казал много неща, които трябва да спазваме.

Мъстта е мое право, е казал Господ. Клейборн може да умре, но Норман е жив. Бог ще го закриля, защото той е Божие оръдие срещу злото.

Норман Бейтс никога няма да умре...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.